

Kurucu
İsmail ÖZMEL
Kuruluş
T. : 01.01.2006

**Temmuz - Ağustos
2022**

ISSN: 1306 - 3731 Fiyatı : 30.00-TL

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

111

-SAYI

SAHİBİ ve GENEL YAYIN YÖNETMENİ

İsmail ÖZMEL

ismailozmel@hotmail.com

YAYIN KURULU

İsmail ÖZMEL

Nevzat TOPAL

Murat SOYAK

DANIŞMA KURULU (HAKEM HEYETİ)

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU (Selçuk Üniversitesi Em.Ö.Ü.)

Prof. Dr. Esma ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)

Prof. Dr. Pervin ÇAPAN (Muğla Üniversitesi)

Prof. Dr. Nedim BAKIRCI (Niğde Üniversitesi)

YAZIŞMA VE YÖNETİM YERİ

Yeni Çarşı İş Merkezi B Blok Nu. 1/5 NİĞDE

Telefon: 0.388 213 12 50 Belgegeçer: 0.388 233 35 45

ABONE ÜCRETİ

Tanesi : 30 TL

Yıllık Abone Bedeli: 150 TL

Resmî Abone Bedeli: 250 TL

Yurtdışı Abone Bedeli: 50 Avro

Posta Çeki: 5145515 (İsmail ÖZMEL)

Banka Hesap No : Yapı Kredi Niğde Şubesi

Iban : TR83 0006 7010 0000 0061 2945 53

GRAFİK - TASARIM

BASIM YERİ

KARAN OFSET

Fertek Mah. OSB. 4. Cad. No: 6 • NİĞDE

Tel: 0.388 233 66 22 • Belgegeçer: 0.388 233 88 11

Dergiye gönderilen yazı ve şiirler basılsın basılmıyın geri verilmez. Yayınlanması istenen yazıların el-mek adresimize gönderilmesi gerekmektedir. Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve şiirlere ücret ödenmez. Yayın kurulu gerekli gördüğünde yazılarda değişiklik yapabilir.

İÇİNDEKİLER

2 GÜZEL TÜRKÇEM

İsmail ÖZMEL

3 AKPINAR 100. SAYISINDA

Prof. Dr. İnci ENGİNÜN

5 NİĞDE'DE YENİDEN DOĞUŞ: AKPINAR, 1934'TEN 2006'YA

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU

6 AKPINAR NİĞDE'NİN YÜZAKIDIR

Prof. Dr. Nurullah ÇETİN

13 TARİHTEN GÜNÜMÜZE BİR KÜLTÜR MEŞALESİ: AKPINAR DERGİSİ

Nur N. ÖZMEL

15 DERGİLERİMİZE KISA BİR BAKIŞ VE "AKPINAR"

Abdullah SATOĞLU

16 DERKENAR

Murat SOYAK

17 AKPINAR DERGİSİNİN 100.SAYISI İÇİN BİRKAÇ SÖZ

Abdülkadir GÜLER

19 AKPINAR, DALYA DEDİ

Bekir OĞUZBAŞARAN

20 NİĞDE'NİN SESİ AKPINAR DERGİSİ

Osman AYTEKİN

21 ANADOLU'NUN EDEBİYAT PINARI

Yahya AKENGİN

22 DALYALARIN GÖLGESİNDE AKPINAR

Fırat ENSARİ

23 AKPINAR DERGİSİ YÜZÜNCÜ SAYIYA ÖZEL

Tuğba ÖZENÇ

24 İSMAİL ÖZMEL'İN AKPINAR DERGİSİ'NDEKİ YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELENME

Gülşen KESTEL

32 AKPINAR DERGİSİ ÖZEL SAYILARI ÜZERİNE

Muhammet TEKE

36 AKPINAR DERGİSİNE KATKI SAĞLAYAN ŞAİR VE YAZARLAR

Tuğba ÖZENÇ

41 AKPINAR DERGİSİ'NDE YER ALAN HALK BİLİMİ YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Canan PELİT

51 AKPINAR DERGİSİ'NDE YER ALAN YENİ EDEBİYAT YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Ebru KAHRAMANLAR

62 AKPINAR DERGİSİNDE YER ALAN DİL YAZILARI ÜZERİNE

Tuğba ELLİ

69 BASINDA AKPINAR DERGİSİ

Şükran TEMİZ

73 AKPINAR EDEBİYAT DERGİSİ ÜZERİNE İSMAİL ÖZMEL İLE SÖYLEŞİ

Murat SOYAK

SEVGİLİ AKPINAR OKUYUCULARI

İSMAİL ÖZMEL

Bu güzel sayının hazırlanmasına emekleri geçen Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na, Prof. Dr. Nedim Bakırcı ve araştırmaları yapan yazar ve araştırmacılara, bu sayıya ilk yazıyı gönderen Prof. Dr. İnci Enginün'e ve diğer yazı gönderen yazarlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum. 100. Sayı şölenine yazıları, duyguları ve yardımlarıyla emeği geçenlere minnet borçluyum. İyi ki varsınız, sağ olun. Saygım ve sevgim sizinledir. Önsöz yerine lütfen "Güzel Türkçem" adlı şiirimi kabul ediniz.

GÜZEL TÜRKÇEM

Ne büyük ayrıcalık sende seninle olmak
Seni bilmek seninle konuşmak güzel Türkçem.
İlahi bir lütuftur seninle doğmak, yaşamak,
Tarihin arkadaşı, dillerin en güzeli.

Göklerden bir müjde gibi çıkardı talih seni
Her yerde kabul gördün gönüllerde yerin var
Çağlar ve zaman şahit süsledin dünyamızı
Dede Korkut eliyle yaşattın destanları

Orda aydınlık doğuş, ışıklarla bir rüzgâr
Dolaştın kıtakita, eridi dağlarda kar
Açıldı yollar bir bir ulaştığın diyara
Adın hatıra kaldı destanlarda masalda

Ulaştığın her yere bir ferahlık getirdin
Türklerin konuştuğu dil dediler sana.
Göklerden güç alan kandil dediler sana
Melek oldun korudun yaşattın insanları

Ne büyük bir olaydır çığ gibi tepelerde
Huzur geldi şehire, küsleri barıştırdın.
Asya'nın doğusundan uzandın Avrupa'ya
Mutlu oldu seyyahlar Türkçeyi konuşarak.

Köprü oldun tanıştı bütün güzel sanatlar
Böyle bir zenginliğe ulaştırdın dünyayı.
Her zaman mutlu oldu seninle konuşanlar
Yaşatan duyguların var olsun güzel Türkçem.

Güç verdin kalemime minnet borçluyum sana
İlhamıma güç verdi, ufkun yeteneklerin
Başka güzel görmedim seni tanıdıktan sonra
Doğduğum günden beri koştum sevdan peşinde

Lütfuna erdi hayal, gözlerim ufuklarda
Ömrüm oldukça seni konuşmak yeter bana
Seni düşünmek, seni yazmak mutluluk
Zamanla katmerlendi şu başımdaki sevd.

Mümkün mü evreni bir zamana sığdırmak
Seni konuşanlar süslemeli dünyayı
Ancak seninle mümkün huzur içinde olmak
Gönlünce süslen, gönlünce yaşa güzel
Türkçem.

İSMAİL ÖZMEL

04.12.2022

AKPINAR 100. SAYISINDA

Prof. Dr. İnci ENGİNÜN

Yazının başlığına 100. Yaşında Akpınar demek isterdim. Her yılı yaş saydığımıza göre bu elbette imkânsız. Ancak bir dergi ilk sayısından ikincisine ulaştığında bir yaşlık tecrübe edinmiyor mu ve bu her yeni sayıya geçiş yeni bir yaş sayılmaz mı? Bana sayılır gibi geliyor, hele çıkaran için. Ama yine de genel kabullere uyararak başlığı değiştirdim.

Bir derginin uzun ömürlü olması onun bulunduğu çevreden başlayarak dalga dalga Türkçenin hâkim olduğu her yere zamanla ulaşması anlamına gelir. Bu da çok önemli bir şeydir. Yoksa kısacık ömürlerinde büyük yankılar yapmış dergiler de vardır. Hatta gazeteler. Şinasi'ni Tercüman-ı Ahval'i ve Tasvir-i Efkâr'ı kaç sayı çıkmıştır, ama basın tarihimize silinmez bir damga vurmuştur. Sadece adlarıyla gazetenin işlevini ve kendisinin kabullendiği görevi açıklayıvermiştir. Ya Genç Kalemler. Türkçenin yeniden edebiyat dili olmasındaki büyük bir yol açıcıdır. Onu takip eden Yeni Mecmua aralarındaki bin bir görüş ayrılıklarına rağmen Türkçeyi kullanmasını bilen farklı edebiyatçıları toplamıştır sayfalarına. Elbette bu iki dergide Ziya Gökalp gibi Türkçülük'ün düşünürü ve uygulayıcısı bulunmaktadır. Millî Mücadele günlerinde Malta'dan dönüşünde Gökalp Diyarbakır'a çekilmiş ve her nüshası heyecanla beklenen Küçük Mecmua'yı çıkarmıştır. Kâğıdı, baskısı hayli

kötü olan ama etkisi başka dergilerle ölçülemeyecek bir hazinedir. Ve elbette uzun veya kısa ömürlü olsa da Anadolu'nun kültür malzemesini toplamış olan Halk evleri dergileri. Bunların başşehirde çıkan Ülkü elbette en ünlüsü. Anadolu'nun başka şehirlerinde çıkanlar, daha ziyade oradaki edebiyatla ilgili idareciler, memurlar sayesinde gelişmişlerdir. Bu memurların başında elbette öğretmenler gelmekteydi.

Sayısı yüzü aşan dergiler arasında dil ve edebiyatımızda büyük etkisi bulunan Servet-i Fünun iki önemli edebiyat hareketine ev sahipliği etmiştir: Edebiyat-ı Cedide / Servet-i Fünun edebiyatı ve Fecr-i Âti, TDK'nun çıkardığı Türk Dili, Yaşar Nabi'nin Varlık dergisine hangi edebiyat heveslisi genç kendisini borçlu hissetmez. Hem dergiyle hem de çıkardığı kitaplarla kurumlaşmıştı. Daha yenilerden Hisar da iki yüz sayıyı aşmıştı. Türk Edebiyatı Dergisi de 100'leri çoktan geride bıraktı.

Okullaşmanın yaygınlaşması, üniversitelerin bütün illere yayılması –bu konudaki eksikliklerle ilgili görüşler bir yana– her şeyden önce oralara yeni bir hava getirdi. Bu eminim ki bu hava dergicilik alanına da yansımıştır veya yansıyacaktır. Her üniversite mensubu, öğretim elemanlarından öğrencilerine kadar, illerindeki kültür faaliyetleriyle yakından ilgilenmelidirler. Bu ilgi şüphesiz ki

dergilere de yansıyacaktır. Bu biraz da Gökalp'in hars ve tehzib kavramlarıyla ilgili aydınlara düşen bir görevdir. Yaptıklarından, yazdıklarından, öğrendiklerinden içinde bulundukları şehrin insanlarına da haber vermek bence önemli. Bir kitabı okuyup beğendiğim zaman ondan başkalarına bahsetmekten kendimi alamam, eğer bahsetme ortamını bulamazsam hemen onun hakkında bir şeyler yazarım. Bir şehirde çıkan dergiler şüphesiz ki o şehirdeki eğitim kurumları mensupları için büyük bir şanstır. Kimin ne okuduğunu ne okumak istediğini bilmemiz mümkün değil. Yazı elimizden çıktıktan sonra kendi macerasını yaşıyor.

Merhum Mehmet Kaplan, bir gün bana "Mehmet Çınarlı dergiyi çıkarırken yazı bulmakta zorlanıyormuş, ben de ona sizin namınıza söz verdim. Her ay bir yazı yazacaksın" dedi. Doktorama yeni başlamıştım. Hemen isyan ettim. Hocanın cevabı susturucuydu. "Her hafta bir kitap okuyup bitiriyorsun, onları başkalarına tanıttır veya gittiğin tiyatrolarda seyrettiklerinden söz et." Hocamız haklıydı. Mademki okuyacak vakit buluyordum, yazacak vakti de bulmak gerekirdi. Böylece Hisar'a yazmaya başladım, ardından Türk Edebiyatı Dergisi çıktı, bu sefer hocamız gülerken, "ayda bir tane yazdığına göre iki de yazabilirsin" dedi.

Uzun yıllar her ikisine yazdım. Bu bana en azından yazma alışkanlığını kazandırdı, edindiğim her türlü tecrübenin dışında. Hâlâ bu alışkanlığımı sürdürmeye çalışıyorum. Yaşımın ilerlemesi ve sağlıklı

ilgili sıkıntıların çıkardığı bir sürü aksamalara rağmen, her ay olmasa da arada bir uygun şartları bulunca hemen bir şeyler yazıyorum. Onlar, çevremle yapamadığım kültür sohbetlerinin bir çeşit devamı oluyor. İstanbul dışındaki dergilerin yaşayabilmesi, ilk önce o şehirdeki kültür insanlarının yazmakla barışmalarına bağlı. Bu dergiler ne kadar kuvvetli olursa Türkiye'nin bütününde kültürün geliştiğini söylemek mümkün olacak. Yılda bir iki kere yapılan festivallerin işlevi farklı, ama kültür her şeyden önce kalıcı bir şeyler üretmeye bağlı. Yüzüncü sayısına ulaşan bir dergi, bence bulunduğu yere iyice yerleşmiş, kök salmaya başlamış demektir.

Akpınar'ı seviyorum. Her şeyden önce adı güzel; insana açıklık, temizlik ve ferahlık aşıyor gibi geliyor. Dergiyi usanmadan çıkaran İsmail Özmel, kendi şiirlerine ve yazılarına ayıracağı zamanı, dergisiyle paylaşıyor. Bu da bir fedakârlık. Keşke dergiye okuyucular da görüşlerini bildirsesler. Neden hoşlanıp neden hoşlanmadıklarını, başka neler istediklerini söyleseler. Bu İsmail Bey'i eminim çok mutlu ederdi. Yaptığının bir karşılığı olduğunu görmek insana daha iyisini yapmak, daha çoğunu yapmak arzusunu verir.

Ben de okuyucusu olduğum, ufak tefek katkılarda bulunduğum Akpınar'ın 100.yaşını kutluyor ve onu bugüne ulaştıran İsmail Özmel Bey'e bu beraberliğin, yeni kalemlemlerle de zenginleşerek devamını dilediğimi söylemek saygı ve minnetimi sunmak istiyorum.

NIĞDE'DE YENİDEN DOĞUŞ: AKPINAR, 1934'TEN 2006'YA

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU

Okuryazar bir ailenin çocuğuyum. Rahmetli babam Mehmet Sakaoğlu (Konya 1902 - 31 Mayıs 1975), dönemin önde gelen okullarından olan Dârü-l Hilâfetü'l- Aliyye'nin son sınıfına kadar okumuş, okulları özel bir sebebe bağlı olarak başka bir okula bağlanınca devam edememiştir. Ancak o, döneminin tanınmış hattatlarından. O ayrıca ilk Millet Mektepleri'nin Uluırmak Dersanesi'ne iki ay devam ederek şehadetname almıştır. (bk. "Babamın Millet Mektebi Şehadetnamesi", Yeni Konya, 04 Ekim 1997 Konyalı Hattat Hafız Mehmet Sakaoğlu, Konya 2011, 107-109)). 1923 doğumlu ağabeyim ile 1927 doğumlu ablam ilkökul mezunudur. Böyle bir aileden gelen küçük Saim'in de elbette okuryazarlığı olacaktı.

Güzel Niğde'mize, doğu ve kuzeydoğu yönlerinden komşu olan Kayseri ilimizde yayın hayatını sürdüren bir dergimiz vardır: İhlamur. 04 Nisan 2009 tarihinde Konya'da yayın hayatına başlayan İhlamur, Ağustos 2013'ten günümüze kadar Kayseri'de Kültür ve Sanat Dergisi olarak yayını sürdürmektedir. Eğitimci arkadaşımız Hakan Sarı ve arkadaşları İhlamur'u yerel, ulusal ve uluslararası yolda

büyüyen ve yenilenen bir dergi olarak var olma mücadelesini sürdürmektedir

İhlamur da, yakın bir geçmişte, DALYA dedi ve 100. sayısı ile varlığını ispat ediverdi. Biz de, bu anlamlı sayıya bir yazı ile katılmıştık: "Dergi Sevgisi ve Dergiciliğim", İhlamur, 13 (100), Mart 2021, 22-24. Artık Akpınar'ımızın 100. sayısına da bir yazı ile katılma gününün geldiği anlaşılmıştı. Bazı hatıralarımızı burada yeni bir ifade ile dile getirmek yerine, Akpınar'daki İhlamur'daki duygu, görüş, hatıra ve unutamadıklarımın küçük bir alıntı ile Akpınar'ın gür suyuna kavuşuverelim. İşte, henüz tazeliğini yitirmemiş o duygulardan satırlar...

"Rahmetli ağabeyim Hasan Sakaoğlu (Konya 1923 - Konya 13 Mayıs 2019), tam bir Cumhuriyet çocuğu idi. İlkokul mezunu olmakla birlikte evine günlük üç gazete girerdi: Konya, Ankara ve İstanbul gazeteleri... O ayrıca döneminin önde gelen dergilerinden biri olan, ünlü yayıncımız Sedat Simavi'nin yayımladığı haftalık Yedi Gün (bir ara 7 Gün) dergisinin de sıkı bir takipçisiydi. Kendisinden 16 yaş küçük olan ben kardeşi Saim ise o gazete ve dergileri zaman zaman oyuncak gibi algılar, zaten çok az olan fotoğraf ve ilanlarla oyalanırdım. Ancak Yedi Gün'ün

eski sayılarına bakmak, evet sadece bakmak bile ben çocuk Saim'e heyecan verirdi. Mesela Alaettin Gövsa'nın her hafta yayımladığı 50 Türk Büyüğü'nden birinin yer aldığı eski sayıları beni pek ilgilendiriyordu. Attilâ'dan Mehmetçik'e uzanan çizgide yer alan önemli devlet adamı, kahraman, bilgin ve sanatkârlardan seçilmiş olanlar bir kitap oluşturunuyordu.

Üç gazeteye gazete diyordum ama Yedi Gün'ün bir dergi olduğunu bilmiyordum. Çünkü onun adı evimizde dergi değil Yedi Gün idi. O tür yayınlara dergi adı verildiğini daha sonraki yıllarda öğrenecektim."

Ve yaşıma kemale erince (!) ilkokul sıralarını dolduranlar arasında yerimizi almıştık. Yıllar hızla akıp gidiyordu. Bize, beş yıl öğrencisi olacağımız Zeki İzgi öğretmenimiz (Drama 1909 - İstanbul 1989), o günün diliyle kolayca anlayacağımız bir ifade ile şöyle bir duyuruda bulunulmuştu.

"Bu yıl, işleyeceğimiz konularla birlikte okuyacağımız bir dergimiz olacak. Her hafta sizlere verilecek olan bu derginin adı Okul Bilgisi'dir (Derginin adı Sınıf Bilgisi de olabilirdi.) Almak isteyenler pazartesi gününe kadar onar lira getireceklerdir." Ama benim için asıl önemlisi dergi denilen şeyin ne olduğunu dahayakından öğrenecektim."

Bu duygulardan yola çıkarak İhlamur'a armağan yazımı hazırlayıp

gönderdim. İşte o yazımın künyesi: "Dergi Sevgisi ve Dergiciliğim", İhlamur, 13 (100), Mart 2021, 22-24.

Erzurum'da, Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne, o dönemdeki adıyla asistan olarak göreve başladıktan bir süre sonra doğrudan doktora konumu almış ve çalışmalara başlamıştım. Artık derginin ne olduğunu çok yatkından biliyordum. Çünkü Konya Lisesi'nin son sınıfında iken, üç

arkadaşımla birlikte bir dergi yayımlamıştık: Özlem. Aynı yıl, İzmir'de yayımlanan bir dergide de ilk hikâyeme yer verilmişti. Fakülteden mezun olabilmek için okuduğumuz makalelerin sayısının Allah bilir desem daha doğru olur. İşte bu şartlar altında masal konusunu doktora tezi olarak ele alınca da ister istemez kitaplar kadar dergilere de eğilmem gerekiyordu.

Dergi denilince aklıma ilk gelenler arasında Türk Dili (Ankara), Varlık (İstanbul) ve Çağrı (Konya) geliyordu. Ancak bunlar benim doktora tezime kaynaklık edecek pek az makaleye yer vermişlerdi. O hâlde, asıl kaynak olabilecek dergilere inmemin gerekli olduğu ortaya çıkıyordu.

Daha üniversite öğrenciliğim sırasında bir hazineyi keşfetmiştim: Halkevleri'nin yayımladığı dergiler. Ankara'da üç dizi olarak yayımlanan Ülkü,

İstanbul'da, bir tür merkez dergisi gibi ortaya konulan Halk Bilgisi Haberleri'nin yayında memleketim olan Konya'da, ilimizin adıyla yayımlanan dergi de ilk aklıma gelen dergilerdi.

Bu yazımızı hazırlarken yaptığımız kaynak taraması sırasında son derece yararlı yayınlar karşımıza çıkıverdi. İşte onlardan bir kitap ile bir makale.

Nurettin Güz, Tek Parti Dönemi Yayın Organları: Halkevleri Dergileri, Ankara 1995, s. 18-20.

Mahmut H. Şakiroğlu, "Halkevi Dergileri ve Neşriyatı", Kebikeç, 3, Ankara 1996, s. 131-142. (Alim Kahraman, TDV İS. An. 42, 2012, 213/4)

Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'ndan, dönem arkadaşımız Şakiroğlu çok değerli makalesinde, önce illere göre dergi adlarını vermiş, sonra da bu dergileri, adlarına göre ayrı ayrı değerlendirmiştir. Elbette bu listelerde, az sonra tekrar değerlendireceğimiz Niğde'mizin Akpınar'ı da vardır.

Bazı illerimizin dergisi yok iken bazı ilçelerimiz dergilerinin olduğunu görüyoruz. Akşehir-Konya (Sultandağı), Bafra-Samsun (Altınyaprak), Edremit-Balıkesir (Ege), Merzifon-Amasya (Taşan), Milas-Muğla (Yeni Milas), Niksar-Tokat (Ülker), Tire-İzmir (Küçük Menderes), vb.

Aynı adı kullanan halkevleri de vardır. Ülker adı, Burdur ve Niksar-Tokat. İkisi de 1936 yılında yayımlanmaya başlar.

İstanbul'un merkez ilçelerinden de

dergi yayımlayan halkevleri vardır. Ancak bunların bazıları tek sayı yayımlayabilmiştir: Bakırköy, Beşiktaş, Eminönü, Fatih.

Bazı illerimizin dergileri dönemlerine göre iki, hatta üç ayrı adla yayımlanmıştır: Adana, Antalya, Erzurum, Manisa, vb.

Bu konudaki son notlarımızı da şöyle ortaya koyabiliriz. Aynı adla üç ayrı dönemde yayımlanan Ülkü, her yönüyle en önemli dergimizdir. İstanbul'da yayımlanan Halk Bilgisi Haberleri ise, uzun ömrü ve zengin muhtevasıyla çok ilgi gören dergilerin başında gelmektedir. Bizce önemli olan dergilerden bazılarını da şöyle belirleyebiliriz: Konya, Çorumlu, Başpınar (Gaziantep), , Görüşler

(Adana), Türk Akdeniz (Antalya), Taşan (Afyonkarahisar), Ün (Isparta), Fikirler (İzmir), Kaynak (Balıkesir), İnan (Trabzon), vb.

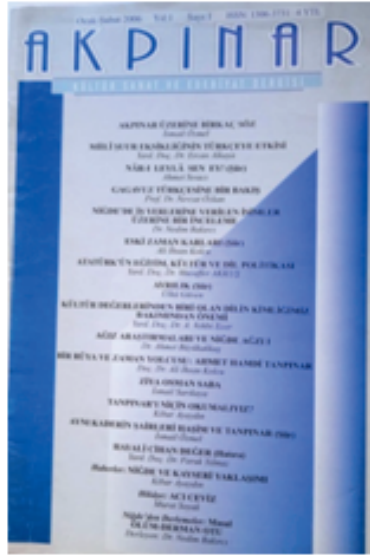
Çalışmasından geniş ölçüde yararlandığımız arkadaşımız Şakiroğlu bütün bu dergileri kısa kısa tanıtmıştır. Niğde'mizin Akpınar'ı ile ilgili olarak verdiği bilgileri aşağıya aynen alıyoruz.

AKPINAR, Niğde Halkevi

Niğde Halkevi Mecmuası

Temmuz 1934-Kânun 1 1941 arasında 61 sayı

Aylık çıkarılmak istenilmişse de düzenli olmamıştır. İlk 19 sayı aksamadan çıktıktan sonra 20-22, 23-26, 27-31. sayılar bir arada ve düzensizliklerden

sonra en son sayı 54-61 (Mayıs-1. Kânun 1941) olarak neşredilmiştir.

Niğde Vilayet Matbaası'nda basılmıştır.

Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'nde, Osman Ferid Sağlam kitaplarından devredilen nüshalar bulunmaktadır. (Şakiroğlu 1996: 134).

Artık yaşayan Akpınar'la buluşmak zamanı... Acaba ben 15 yıldan beri, önceleri ara sıra yazılarımı gönderdiğim bu dergiyle nasıl tanışmıştım? Soruyu biraz değiştirerek de sorabiliriz: Acaba beni Akpınar'la kimler tanıştırmıştı?

Genel ağda (internet) Akpınar ile ilgili çok güzel bir sayfa açılmış. Merak eden okuyucularımız oraya girerek Akpınar'ın kaynağına ulaşabileceklerdir. Ben de o kaynaktan yudum yudum içerek aşağıdaki görüşlerimi sizlere aktarmaya çalışacağım.

Öncelikle şunu belirtelim ki, doğum tarihi 01.01.2006 olsa da, bu tarihe gelinceye kadar, Sayın İsmail Özmel büyüğümüz, bu yeni Akpınar etrafında oluşacak sanatkâr çevresiyle ne zamandan beri görüşmektedir? Bir sabah uyanıp, 'Önümüzde ay başında Akpınar'ı yayımlayacağız.' denilmesi imkânsız gibidir. Kim bilir kaç aydır, kimlerle görüşülmektedir. Yazar ve şair kadrosunu oluşturulmasının ötesinde bir de basımevi işleri vardır. Kısacası bugün

elimizde tuttuğumuz Akpınar'ın doğum sancıları hiç de kolay olmamıştır görüşündeyim. Bu görüşü sizlerle paylaşıırken, daha lise son sınıf öğrencisi iken aylık dergi çıkaran birisi olarak çekilen sıkıntıları hatırlamadan edemedim.

Dergimizin ilk sayısından bazı sevimli

bilgiler... Öyle ya, bu zorlu işin üstesinden gelmeye çalışanlar kimlermiş, bir hatırlayiverelim:

Sahibi ve sorumlusu: İsmail Özmel

Genel Yayın Yönetmeni: Dr. Nedim Bakırcı (Niğde Üniversitesi)

Yayın Kurulu: Yard. Doç. Dr. Muzaffer Akkuş

(Niğde Ü.), Yard. Doç. Dr. Faruk Yılmaz (Niğde Ü.), İsmail Özmel, İsmail Sarıkaya, Dr. Nedim Bakırcı, Kibar Ayaydın.

Danışma Kurulu (Hakem Heyeti): Hepsi profesör olup üçü ise öğrencim olan yedi ad: Abdülkadir Yuvalı (Erciyes Ü.), Ali Berat Alptekin (Selçuk Ü.), Ahmet Uğur (Erciyes Ü.), Esma Şimşek (Fırat Ü.), Nevzat Özkan (Erciyes Ü.), Ahmet Buran (Fırat Ü.), Pervin Çapan (Muğla Ü.).

Devam eden bilgiler arasında; Yazışma ve Görüşme Adresi, Yönetim Yeri, Abone Ücreti, Grafik-Tasarım, Baskı konuları yer almaktadır. İlk ve son yazılar 3-4 ve 60-67. sayfalarda yer almaktadır.

Ya bu ilk sayıda imzası bulunan şanslı

kişiler kimlerdir? Sadece adlarını anacak, ilk yazının dışında kalan yazı ve şiirlerinin adlarını veremeyeceğiz. Liste incelenince görülecektir ki, birer yazı ve şiirle yer alan Dr. Kolcu'nun yanında Dr. Bakırcı da birer yazı ve derlemleri yer almışlardır. İlk yazımızda imzası bulunan Özmel ise bir şiiriyle aramızda yer almaktadır.

İsmail Özmel: Akpınar Üzerine Birkaç Söz.

Yard. Doç. Dr. Ercan Alkaya, Ahmet Sıvacı (şiir), Prof. Dr. Nevzat Özkan, Dr. Nedim Bakırcı, Ali İhsan Kolcu (şiir), Yard. Doç. Dr. Muzaffer Akkuş, Ülkü Güven (şiir), Yard. Doç. Dr. A. Vehbi Ecer, Dr. Ahmet Büyükkakış, Doç. Dr. Ali İhsan Kolcu, İsmail Sarıkaya, Kibar Ayaydın, İsmail Özmel, Yard. Doç. Dr. Faruk Yılmaz (hatıra), Kibar Ayaydın (haberler), Murat Soyak (hikâye), Dr. Nedim Bakırcı (derleme, masal).

Acaba bu sihirli yola çıkarken Sayın İsmail Özmel neler söylemişti? Bazı alıntılarla 17 yıl öncesine dönüverelim. Sayın Özmel yazısına şu paragrafla başlamıştır:

“Türkçenin dünü, bugünü ve yarını üzerinde, şöyle gönül rahatlığıyla, düşünmeye hiç vaktiniz oldu mu? Adını yüzyıllar önce taşlara yazdıran, hem bir anlatım gösterisi, hem de yöneticilere tavsiyeler içeren o ölümsüz yazılar üzerinde bir nebze düşünme imkânınız oldu mu? Dede Korkut ve Yunus Emre'nin yüzlerce yıl ötesinden bize ve insanlığa hitap etmeye devam ettiğini, hâlen onlardan öğrenecek güzelliklerin ve inceliklerin olduğunu biliyor musunuz? Bütün bunların ve sonra gelenlerin, Türkçenin tarihin derinliklerinden ebede

kadar yaşayacak yankıları olduğunu hiç düşündünüz mü? Sorular uzatılabilir.”

Bu anlamlı giriş paragrafından sonra Sayın Özmel yabancı bilginlerin dilimize bakışları hakkında genel bir görüş bildiklerini dile getirip sonunda da Alman bilgin MaxMüller'in görüşünü şu ibare ile bağlamaktadır: “... Türk dilinin kaideleri o kadar muttarit, o kadar mükemmeldir ki bu dili lisanîyat alimlerinden mürekkep bir heyet, bir akademi tarafından şuurla yapılmış bir dil zannetmek mümkündür.”

Elbette iki sayfalık bu bir tür sonuç yazısını burada özetleyecek değiliz ama sayın Özmel'in son cümlesi ile ona bağlı şiirinin ilk dörtlüğünü almak istiyoruz;

“Bu takdim yazımı bir şiirimle bitirmek istiyorum.”

TÜRKÇENİN TADINA VARDIĞIM ZAMAN

Türkçenin tadına vardığım zaman
 Derin bir rüyadan uyandım meğer
 Müjde oldu kaleme, gönle doğdu aydınlık
 Uykusuz gecelerin hediyesi bu seher

İsmail Bey, ilk yayın yılının sonuna yaklaşırken, yeni bir sayının başında yer verdiği, Beşinci Sayıyı Sunarken başlıklı yazısına şöyle başlıyordu: “Ne uzundur ilk defa gidilen yol, ne zordur ilk yazılan mektup, ilk söylenen türkü, ilk şiir, ilk yazı, ilk dergi. Bu zor dönemi biraz arkada bıraktık sanıyorum. Şevkle ve zevkle çalışıyoruz. Dergi sizin, her sayıya güç veren, adını andıran yazılar şiirler vardır. Bu sefer Prof. Dr. Şahin Uçar da aramızda. Şiirde farklı bir söyleyiş, farklı bir lezzet.”

İsmail Bey, bu bir tür özeleştirisi değeri

taşıyan yazılarına devam eden sayılarla da yervermiştir.

Onun dilimize sahip çıkmadaki fedakârlığı her türlü övgünün üstündedir. İsmail Bey'in Akpınar'ın kapaklarını zaman zaman böylesi anlamlı başlıklarla süslediğini de hatırlatmak isteriz. Onun dil alanında yayımladığı yazılarını, Dil ve Edebiyat Yazıları adlı bir eserinde bir araya getirdiğini de hatırlatmak isteriz.

Dergimiz bize bir vefa örneği göstererek 15. cildinde yer alan 87. sayısını, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Özel Sayısı olarak, âdeta bir armağan gibi hazırlamıştır. Sayın Özmel'in bu sayı için kaleme aldığı, Sevgili Akpınar Okuyucuları, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Özel Sayısı başlıklı iki sayfalık sunuş yazısında, aramızdaki bağlar tatlı bir üslupla dile getirilmiştir. Hafıza-yı beşer,, diye başlayan o güzel sözü hatırlayarak biz de bazı ortak anılarımızı bir daha hatırlatmak isteriz.

O yıllarda Selçuk Üniversitesi'ne bağlı olan, günümüzün Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi'nde iki dönem (altı yıl) dekanlık görevini yürütmüştüm. Bu arada, başkanı olduğum Türk Halk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak da çeşitli ulusal ve uluslararası toplantılar düzenliyorduk. Bu arada düzenlediğimiz toplantıların biri de, iki kez gerçekleştirdiğimiz Şiir Şöleni idi. Siz bu toplantıya Şairler Geçidi de diyebilirsiniz. Bu toplantıya ülkemizin pek çok ünlü şairini davet etmiştik. Bu şairlerimizden biri de İsmail Bey idi. O, bu toplantı ile ilgili olarak şöyle demektedir:

“1991 yılının ortalarında Selçuk

Üniversitesi konferans Salonu'nda bir şiir şöleni yapıyorduk. Şair dostlarla salonda buluştuk. O günün fakülte dekanı Saim Sakaoğlu'yla görüşmek ve tanışmak mümkün oldu diye hatırlıyorum. Akpınar'ın 36. sayısının önsözünde tanışma olayını şöyle anlatmışım:

“.....

Sayın Saim Sakaoğlu,
Muhterem Hocam,

Kaderin bir lütfu, düzenlediğiniz Şairler Gününe davetli olarak hemşerim şair Sabahattin Çankaya ile beraber iştirak etmiştik. Elimde bir demet Çağır da Geleyim Güzel İstanbul (1986) adlı şiir kitabım vardı. Şair dostlara takdim etmişim. Bu arada size de takdim ettiğimi sanıyorum. Meram yolundaki Eğitim Fakültesi büyük salonunda şiirler okuduk. Çok güzel bir gün, çok güzel bir şiir ziyafeti olarak hatırlıyorum.”

Efendim, vermez olur musunuz, elbette verdiniz. Müsterih olunuz. Verdiniz de zevkle ve keyif alarak okuduk. Söz konusu İstanbul olunca... Biz de ilk görev yıllarımızda İstanbul'dan çağrılmayı bekledikse de bize ülkemizin batısı değil doğusu, güzel Erzurum'umuz düşüvermişti.

Bu duygusallığa yol açan satırları ayrıca, özel sayımızda da okuyabilirsiniz. Ayrıca, bu toplantı için gelen şair dostlarımızla ilgili olarak, Yeni Konya gazetesinin birinci sayfasında başlayıp devam eden bir de yazı kaleme almıştım: Şair Dostları Karşılarken, 02 Mart 1991.

“... hayali cihan değer.” sözünü hatırlamanın tam zamanı... Kimler gelmemiştik o güzel ve anlamlı toplantılara... İşte birkaç ad: Mehmet

Çınarlı, Ahmet Tufan Şentürk, Bahattin Karakoç, Sabahattin Çankaya, Abdullah Satoğlu, Hüseyin Yurdabak...

Ya bizim Akpınar'la tanışmamız nasıl oldu? İlk yazılarımın dergide yayımlanmasına kim öncülük veya aracılık eyledi? "Hatırlamıyorum" galiba en kolay cevap olacaktır. Dr. Nedim Bakırcı, derginin ilk sayısından itibaren Genel Yayın Yönetmeni olarak görev üstlenmiş ama bizim haberimiz yok! O ayrıca Yayın Kurulu üyeleri arasında yer alıyor. Üstelik lisanstan ve doktoradan öğrencim Prof. Dr. Ali berat Alptekin ile lisanstan öğrencim Prof. Dr. Esmâ Şimşek de Yayın Kurulu üyeleri arasında... Galiba bu üçlüden birinin aracılığıyla ben Akpınar sahillerine demirleyiverdim. İşte ilk iki yazım:

"Eleştirinin Sefaleti ve İntihalin Zaferi", Akpınar, 4 (23), Eylül-Ekim 2009, 14-19.

"Bak Şu 'Dört' Rakamının/Sayısının Başımıza Açtıklarına!..", Akpınar,4 (24), Kasım-Aralık 2009, 7-10.

Demek ki bir Akpınar sahillerine ulaştığımızda dergimiz dördüncü yılında ve 23. sayısında sanat dünyasınca bilinmektedir. Biz de fazla geç kalmış sayılmayız.

Geçenlerde oturdum, Akpınar'ımızda yazılarımızın yer aldığı sayıları şöyle bir listeleyiverdim. Maşallah 30'u geçmişiz. O yayımlandıkça, biz de yazdıkça Akpınar'ın sayıları bizim nefes aldığımız alanların başında gelecektir.

Muhterem Büyüğümüz İsmail Özmel Beyefendi'ye, sağlıklı, huzurlu ve verimli bir dönem diliyorum. Akpınar aktıkça o ömür sürsün, o yaşadıkça Akpınar gürleyip coşsun ki bizler de o ruh okşayan seslere tempo tutup yazmamızı sürdürelim. Hepimizin yolu açık olsun.

AKPINAR NİĞDE’NİN YÜZAKIDIR

Prof. Dr. Nurullah ÇETİN

Akpınar Dergimiz 100. sayısına ulaşmış. Bu, sıradan bir sayı değildir. Bir büyük başarının, sabrın, fedakârlığın, azmin, iradenin, vatana, millete, devlete, bayrağa, dine, millî ve dinî, maddi ve manevi bütün kutsallarımıza derin bir saygının, bu uğurda tam bir adanmışlık ruhuyla ve bilinciyle çalışmanın sonucu olan büyük bir sayıdır.

Her dergi aslında tek kişiliktir. Dergiler kurum gibi görünse de aslında kendini bu işe adanmış samimi bir ülkücünün eseridir. Bu bağlamda Akpınar dergisi demek, İsmail Özmel demektir. Türk diline, edebiyatına, kültürüne, sanatına, düşüncesine, felsefesine hizmet etmeyi, Türkçemizin sanat, edebiyat, düşünce çiçekleri açması için zemin hazırlamayı kendisine kutsal bir amaç bilen İsmail Özmel, çok büyük bir iş başarmıştır. Kendisini kutlamak görevimiz ve borcumuz. Her dergicinin gıptayla bakacağı bir iş çıkarmıştır.

Biz bu dergide Türk’ün sesini, marşlarını, ağıtlarını, haykırışlarını, iç çekişlerini, sevincini, üzüntüsünü, beklentilerini, sorunlarını, çözümlerini; her şeyini derin, zarif, estetik, sanatsal, insanî, millî, medenî bir söylem içinde okuduk. Türk’ün hem edebiyatını, hem bu edebiyatın bilimini, felsefesini, yorumunu, değerlendirmesini okuduk. Şeklen yerel bir dergi olsa da aslında bütün Türk dünyasının zekâ, bilgi, irfan, bilgelik, kültür, sanat birikimini sergileyen bir dergi oldu. Hem Türkiye Türklüğünün millî ve manevî değerleri etrafında kuvvetli bir milliyetçilik şuuru kazanarak, kendiliğinin farkına

varmasında, hem de bütün dünya Türklüğünün kültür ve sanat ekseninde milliyetçi, Turancı bir bilince ulaşmasında çok önemli işlevler yerine getirdi.

Akpınar dergisi 100 sayı çıkarak aslında bir ders de verdi. O da şudur: İnanılan bir davanız varsa samimiyetle o davada ısrarcı olacaksınız. Başladığınız işi yarım bırakmayacaksınız. Önünüze çıkan her türlü zorluk ve sıkıntıya göğüs gereceksiniz. Yılmayacaksınız, bıkmayacaksınız, okuyucu az, para yok, dağıtım ağı zayıf, yazı kadrosu az ve zayıf gibi bahanelerin arkasına sığınmayacaksınız. Muhatabı bir kişi bile olsa bu dergi çıkmalıdır inancında olacaksınız. İşte Akpınar dergisi tam da böyle kararlı, sebatlı, ümidini hiçbir zaman yitirmeyen bir dergi oldu.

Akpınar dergisi hem kaliteli şiir, hikâye, deneme, eleştiri gibi türlere ait ürünlere yer vermesiyle, hem edebiyat bilimcisi hocalara sayfalarını açmasıyla, hem kadirbilirlik edip milliyetçi Türk yolbaşçılarını tanıtması ve onlara imkân ve fırsat vermesiyle çok değerli olmuştur.

Niğde’mizin kültür, sanat, edebiyat, dil, düşünce alanlarındaki yüz akı temsilcisi olan Akpınar dergimizin en az 100 sayı daha devam etmesini can ü gönülden arzu ederim. Umarım İsmail Özmel Bey uzun ve sağlıklı bir hayat yolculuğuna devam eder ve bu dergi, onun kayd-ı hayatı şartıyla devamından sonra da bir hayrül-halefi tarafından aynı şevk, azim ve irade ile sürer gider.

TARİHTEN GÜNÜMÜZE BİR KÜLTÜR MEŞALESİ: AKPINAR DERGİSİ

Nur N. ÖZMEL

Akpınar, kökleri yakın tarihimize dayanan güncel bir sanat ve edebiyat dergisidir. Akpınar'ın tarihteki yeri hakkında yapılan çalışmalar bugünkü Akpınar'ı değerlendirmek açısından oldukça ufuk açıcudur. Örneğin Atatürk'ün Niğde'ye geldiği sıralarda Niğde Halkevi'nin dergi çıkarma hazırlığı içinde olduğunu ve dergiye verilecek Akpınar isminin Atatürk'ün hoşuna gittiğini öğreniriz. (<https://www.avanosarastirmalari.com/nigde-halkevi-dergisi-akpinar>) Akpınar dergisi 1934'ten 1941'e kadar toplam 39 sayı olarak yayınlanmıştır. Dergi üzerine yapılan derinlikli tarama ve makale dizinini bulabileceğimiz bir başka kaynakta ifade edildiği gibi, Akpınar Cumhuriyet'in Niğde'den yükselen sesi olmuştur. (Bkz. Zeki Can, Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Niğde Basını: Akpınar Mecmuası Akpınar Dergisi Niğde Tarihi Üzerine (ed. Musa Şaşmaz) Kitabevi Yayınları, İstanbul 2005, s. 290-297.) Bu makaleden gördüğümüz kadarıyla dergide en baştan itibaren "genç cumhuriyetin rüzgârı" hissedilmektedir.

İlk sayısının kapağında "İnkılabımızın idealine ve halkevi programının gösterdiği kültüre uygun olan yazılar neşredilir." ibaresi buna somut bir örnektir. Atatürk Dönemi'nin ve genç Cumhuriyet'in ihtiyaç duyduğu insanı yetiştirme amacı ilk adımda dile getirilmiş olmaktadır. Yurdumuzun iç kaynaklarını bulma, benliğimizi dokuyan, bizi biz yapan özelliklerin derinlerine inme arzusu ön plandadır. Dergide yayın hayatı boyunca bu amacın izleri mevcuttur. Akpınar, kültür hayatımıza Anadolu'nun içinden seslenen koronun notalarından biri olarak tarihte iz bırakmıştır. Bu iz tarihin yaprakları arasında kalmamış 2006 Ocak ayından itibaren yayınlanmakta olan ve artık 100. sayıya ulaşan Akpınar dergisi ile bugün yeniden hayat bulmaktadır.

Bugünkü Akpınar'ı Cumhuriyet'i kuran ve yeşerten neslin günümüze yansıyan ışığı olarak değerlendirmek gerekir. Cumhuriyet'in değerleri ile yetişmiş kişiler önceki nesilden devraldıkları ruh asaleti ile inkılabı gelecek nesillere aktarmayı sürdürmektedir. İşte Akpınar bu emeğin

bir üründür. Sayın İsmail Özmel Akpınar'a yeniden hayat vermiştir. Anadolu'nun içinde çağlayan edebiyat ve kültür cevherinin sesi günümüz okuyucusuna Cumhuriyet'in yetiştirdiği İsmail Özmel'in emekleri ve gayreti ile ulaşmaktadır. Akpınar nerdeyse 100 yıl önce doğduğu topraklara yeniden kavuşmuş ve bugün kendi 100. sayısını idrak etmiştir. Bir başka deyişle Anadolu Akpınar'a yeniden kavuşmuş olmaktadır. Bugünkü Akpınar zamanımızın ruhuna uygun bir yayın çizgisi ile akışını sürdürmekte ve çok önemli bir misyonu yerine getirmektedir. Şöyle ki, günümüzün hızlı ve yoğunluklu yaşamı içinde dikkatimizden kaçan, hatırlamayı ihmal ettiğimiz değerlerimizi anarak vefa borcu ödenmektedir. Bu değerlerin günümüz okuruna ulaşmasında bir köprü olmanın yanı sıra, yeni ve özgün

edebi eserlerle mevcut kültür birikimimizin güncel kaynaklardan beslenmesi sağlanmaktadır. Özellikle yeni şair ve edebiyat insanlarına sayfalarında yer açarak seslerini duyurma imkânı vermekle geçmiş ile bugün arasındaki bağı sürdürmektedir bugünkü Akpınar.

Cumhuriyet'in yetiştirdiği bireylerinden oluşan toplumda inkılaplar devamlılık gösterir. Kültür, sanat ve edebiyat eserleri, içinde bulunduğu zamanın ruhuna uygun yeni ve taze soluklarla beslenerek geleceğe aktarılmalı, sonraki nesillerin kendi yollarını açmalarına destek olmalıdır. İşte Akpınar bu bakımdan üzerine düşeni yapmış bir dergi olarak övgüyü hak etmektedir. Anadolu'nun sesi olmayı nesiller boyu sürdürmesi dileği ile.

DERGİLERİMİZE KISA BİR BAKIŞ VE “AKPINAR”

Abdullah SATOĞLU

Mümtaz hukukçu – şair ve yazar İsmail Özmel tarafından, Niğde’de 1 Ocak 2006’dan itibaren çıkarılmaya başlanan “AKPINAR” dergisi, 100’cü sayısına ulaşmış bulunuyor.

Haziran 1958’den itibaren, Kayseri’de sanat – edebiyat dergisi “FİLİZ”i, ancak 59 sayı yayınlayabilmiş bir editör olarak, eskilerin, İstanbul ve Ankara dışındaki iller için “taşra” dediği bölgelerde, bir dergi çıkarmanın nedenli müşkil ve meşakkatli bir uğraşı olduğunu yakın danbiliyorum.

Öyle bir ortamda, yalnız iktisadi zenginlik ve varlığın, refah ve saadet için bir ölçü olmadığının, moral ve manevi değerlerden yoksun bir toplumun, daima huzursuzluğa düşer olacağının idraki içinde, Türk milliyetçilik şuuruna, Türk tarihine, Türk medeniyetine, Türk adet ve geleneklerine hayran ve sevdalı şahsiyetler tarafından, büyük fedakarlıklara katlanılarak, ülkenin birçok yerinde, zaman zaman çeşitli dergiler yayınlanmıştır.

Bunlar arasında, Necip Fazıl’ın

“Büyük Doğu”, Nihal Atsız’ın “Orkun”, Osman Yüksel’in “Serdengeçti”, Peyami Safa’nın “Türk Düşüncesi”, Nurettin Topçu’nun “Hareket”, Mehmet Çınarlı’nın “Hisar” gibi fikir ve mücadele dergileri, birer ekol olarak, çoğu çeşitli kurum ve kuruluşların önemli kademelerinde görev alan, milliyetçi ve mukaddesatçı bir nesil yetiştirmişlerdir. Ne varki, bu dergilerin hemen hepsinin yayını da, çıkaranların hayatı ile birlikte sona ermiştir.

Bunların dışında; son yıllarda kabuktaki sefaleti bırakıp, ruhtaki zenginliğe eğilerek, Türk insanını, emsalsiz iç cevheriyle tanıtip dile getiren, ciddi ve vakarlı dergiler de yayınlanmıştır.

Merhum Ahmet Kabaklı’nın vefatından sonra “Türk Edebiyatı” ve yine Feyzi Halıcı’nın vefatından sonra halen yayını sürdürülen “Çağrı” dergisiyle birlikte, Kayseri’de çıkan “Erciyes”, Elazığ’da “Küllüye”, Tokat’ta “Kümbet”, Darende’de “Somuncu Baba”, Aydın’da “Aydın Efesi” ve diğer yayın organları yanında. İsmail Özmel’in Niğde’de

çıkardığı “Akpınar” dergisi, ülkemizin kültür iklimi için, unutulmaz ve güzel atmosfer oluşturma yolundaki gayret ve başarılarıyla, edebiyat tarihimizdeki mümtaz ve müstesna yerini almıştır.

Özellikle son yıllarda, sanat alanındaki yozlaşma ve moda çarpıklıkları karşısında, hiç bir menfi ve ideolojik düşüncelere tevessül etmeden, olgun ve dolgun münderecatıyla, AKPINAR dergisini 100.cü sayısına ulaştıran değerli fikir ve sanat insanı İsmail Özmel’i gönülden kutluyoruz.

Bu vesile ile, kültür hazinemize, eserleriyle zenginlik ve renk katan ve aramızdan ayrılan aziz yazar ve şairlerimizi rahmetle yad ediyor, hayatta olanlarımıza sağlık ve başarılar diliyoruz...

DERKENAR

Murat SOYAK

Bir ışık daha kırılmış
Gün batarken burada
Şiir gömütü ak yaprak
Ziyaretçi bekler gibi

Hikâye kısıtılmış bir köşede
Kahramanlar çağı kapanmış
Bencil metinler toplamı
Can sıkıntısı, bezgin bakış

Yazmak ve yaşamak arasındaki bağ
İnceldiği yerden kopmuş
Dergiler, dergiler
Yenilginin emzirdiği

AKPINAR DERGİSİNİN 100.SAYISI İÇİN BİRKAÇ SÖZ

Abdülkadir GÜLER

Akpınar Kültür ve Sanat Edebiyat Dergisini 17 yıldır okuyor ve izliyorum. Sanat-kültür dünyamızda Akpınar Dergisinin kayda değer hizmetleri vardır. Bunları bir yazı ile anlatmak zordur. Aslında Akpınar'ın doğuşundan bugüne değin incelemeye, araştırmaya değer bir yazı konusudur. Bir Hisar (Mehmet Çınarlı), Erciyes(Av. Nevzat Türkten ve Âlim Gerçel) ve Gülpınar(Güzide Taranoğlu) adını taşıyan dergiler için böyle bir çalışmayapılmıştır.

Akpınar'ın sahibi şair- yazar Sayın İsmail Özmel'dir. Sayın İsmail Özmel'i 1970'lerden bu yana tanıyorum. Sanatımıza, kültürümüze ve özellikle Türk diline sevdalı bir kişiliğe sahiptir. Akpınar Dergisini Yıl:1, Sayı: 1, Ocak-Şubat 2006 yılında Türk dünyasına merhaba dedi. Sayın Özmel, bu derginin giriş bölümünde özetle şunları yazıyor:

"Türkçenin dünü, bugünü ve yarını üzerinde, şöyle gönül rahatlığıyla, düşünmeye hiç vaktiniz oldu mu? Adını yüzyıllar önce taşlara yazdıran, hem bir anlatım gösterisi, ,hem de yöneticilere

tavsiyeler içeren o ölümsüz yazılar üzerinde bir nebze düşünme imkânınız oldu mu?

Dede Korkut ve Yunus Emre'nin yüzlerce yıl önce ötesinden bizi ve insanlığa hitap etmeye devam ettiğini, halen onlardan öğrenecek güzelliklerin ve inceliklerin olduğunu biliyor musunuz? Sayın İsmail Özmel, bunları söyledikten sonradeğerli edebiyatçı ve Türkçe kitaplarıyla bize öğretmenlik yapan Türk Edebiyatının solmaz güneşi Nihat Sami Banarlı'dan örnekler veriyor: Nihat Sami Banarlı Türkçenin Sırları adlı Eserinde" Türkçe bir imparatorluk dilidir. Aslan ne yerse yesin onu hazmeder ve aslan vücudunun bir parçası haline getirir" diyor.

Burada şair- yazar İsmail Özmel Türkçe'nin önemli bir dil olduğunu ve ona sahip çıkmamızı istiyor. Zaten Akpınar'ın amacı da budur diye düşünüyordum. Sayın Özmel maddi ve manevi imkânlarıyla 17 yıldır bu dergiyi yaşıyor. Onunla birlikte Yazı Kurulunda bulunan Nevzat Topal ve Murat Soyak'ı da

unutmamak gerekir. Ayrıca Üniversitelerimizde görev yapan çok değerli bilim adamlarımızdan oluşan bir Danışma Kurulu (Hakem Heyeti) de vardır. Onlara burada selam ve hürmetlerimi sunuyorum.

Akpınar Dergisiyle birlikte yayın hayatına giren dergilerin çoğu çeşitli nedenlerden dolayı kapandı, gitti, Ancak Akpınar dergisi hiçbir sayıda aksama yapmadan iki ayda bir elimize ulaşıyor. Hem de dolu dolu okunmaya ve not almaya değer sanat ve kültür yazılarıyla... Akpınar'ı bir köşeye atmıyorum, bana gelen tüm sayılarını 15 şer adet halinde ciltliyor ve evimin kitaplığında saklıyorum. Fırsat buldukça bunları ikinci kez alıp okuyor ve inanın okudukça huzur buluyorum. Bana gelen fazla sayıları da tanıdığım sanatçı dostlarıma gönderiyorum.

Akpınar dergisinin hoşuma giden bir başka yönü daha vardır. Tanınmış yazar ve şairlerimizle ilgili özel sayılar, söyleşiler yapıyor ve derginin kapağında onların fotoğraflarına özenle yer veriyor. Gelecek kuşaklara hatıra olsun diye. Hemen aklıma gelenlerden bazılarını yazıyorum: Romanlarıyla Tarihimizi sevdiren Mustafa Necati Sepetçioğlu (S. 4), Atayı Saygıyla Anıyoruz (S. 6), Yahya Kemal Beyatlı (S. 13-14), Fazıl Hüsnü

Dağlarca (S. 17), 2008 Yılı Kaşgarlı Mahmut Yılı (S. 18), Yazar Ahmet Hamdi Tanpınar (S. 19), Bahaeddin Karakoç Dosyası (S. 78), Peyami Safa Dosyası (S. 80), Destan Şairi Basri Gocul (S. 81), Halk Bilimci Nail Tan'la Söyleşi (S. 86), Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Özel Sayısı (S. 87), Halk Bilimci Sabri Koz İle Söyleşi (S. 91-92), Beşir Ayvazoğlu İle Söyleşi (S. 93), Prof. Dr. Nedim Bakırcı İle Söyleşi (S. 94), Prof. Dr. Tuncer Gülensoy Dosyası (S. 98) ve Diyarbakırlı hemşerim Şair Cahit Sıtkı Tarancı Dosyası (S. 99). Bunlar benim aklıma gelenler. Unuttuklarım varsa beni bağışlasınlar.

Sözün özü şair – yazar İsmail Özmel Akpınar Sanat ve Edebiyat Dergisiyle Niğde'nin adını tüm Anadolu'ya taşıyor. Sanatımıza ve kültürümüze hizmet veriyor, dergi çıkarmak, uzun yıllar yaşatmak herkesin harcı değildir. Bu çaba yürekten alkışlanmalıdır. Bu ulvi hizmetler bağlamında Akpınar'ın yaşaması için bizlerin de abone olmak ve katkıda bulunmak Sayın İsmail Özmel'in yükü biraz olsun hafiflemiş olacak. Sevgili kadim dostum İsmail Özmel ve yazı kurulu ile birlikte tüm emeği geçenlere, değerli yazı ve eserleriyle katkıda bulunanların cümlesine selam ve saygılarımı sunuyor, Akpınar Dergisine nice başarı dolu yıllar diliyorum.

AKPINAR, DALYA DEDİ

Bekir OĞUZBAŞARAN

Kayseri ve Konya gibi bir Selçuklu şehri olan Niğde'de yirmi yıla yakın bir süredir Akpınar adlı bir dergi çıkıyor. Bir Kültür Sanat ve Edebiyat dergisi olan Akpınar'ın Kurucusu, Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Av. İsmail Özmel. İsmail Özmel, Niğde'nin yetiştirdiği önemli şair ve yazarlarından. Bir kültür, sanat ve edebiyat adamı. Düşünce adamı. İki ayda bir çıkan Akpınar ile İsmail Özmel 'in adı âdeta kaynaşmış. Birini söyleyince hemen öteki hatırlanıyor. Anadolu'da bir dergiyi, istikrarlı bir şekilde çıkarmak bana göre bir kahramanlıktır. Hiç kimseye, kurum ve kuruluşa sırtını dayamadan, sadece kendi imkânları ile böyle eli yüzü düzgün bir dergiyi yayınlamak, büyük bir fedakârlık ve feragat gerektirir. Cömertlik gerektirir ki, bütün bunlar, İsmail Bey'de fazlasıyla vardır. Bu tür dergilerin hiçbir maddî getirisi olmadığını söylemeye bile gerek yok. Sadece götürüsü vardır. Akpınar, estetik duygusu yüksek bir ekip tarafından

çıkarılmaktadır ve bu sanat, edebiyat ve kültür gemisinin usta kaptanı İsmail Özmel 'dir. Onun yanıbaşında zaman zaman Murat Soyak ve Kibar Ayaydın'ı da görürüz. Özmel, Türkçe konusunda çok titiz bir şair ve yazardır.

Şiirlerinde İstanbul özlemi dikkat çeker. Şiir ve nesir kitaplarının sayısı otuza yakındır. Akpınar, öncelikle Niğde'nin yazar, şair ve bilim insanlarının gönül ve beyin verimlerini toplar ve sayfalarında sergiler. Daha sonra bütün Anadolu'yu tarar.. Nerede bir kalem ve kelâm erbâbı görse, onu dergisine davet eder, eserlerini değerlendirir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi de onun kaynaklarından biridir. Bendeniz de şiir ve yazılarımı zaman zaman Akpınar'ın ak sayfalarında yayınladım. Keşke ona daha fazla destek olabilsek... Bu güzel dergi, bu yüz sayısına birçok özel sayı ve özel dosyayı da sığdırabilmiştir. Akpınar'a ve cömert ve mâhir kaptanına nice yüz sayılar diler, Akpınar yazı ailesine ve değerli okuyucularına saygılar sunarım.

NIĞDE'NİN SESİ AKPINAR DERGİSİ

Osman AYTEKİN

Dergicilik uzun ve meşakkatli bir yoldur. Dergi çıkarmanın zorluğu ve kolaylığını elbette en iyi dergi sahipleri bilirler. "Davulun sesi kulağa uzaktan hoş gelir", demişler. Bir zamanlar Anadolu dergilerinin çoğunluğuyla hemhal olmuş biri olarak, dergicilik; birkaç idealist fikir sahiplerinin gayretleriyle, azimleriyle bin bir zorluk içinde çıkar. İmkan ve görev paylaşımıyla hayatını idame ettiren dergiler maalesef uzun ömürlü olamıyor. Bunun sebebi de ülkemizde dergiciliğin kurumsal bir yapıya ulaşamamasıdır.

Dergiciliğin meseleleri saymakla bitmez. Dergi çıkarmak bir ekip ve para ile varoluş demektir. İmkânı, zamanı, fikri olanlar dergicilikle pek uğraşmazlar! Bizde dergilere belediyeler, üniversiteler ve bir kısım kurumların sahip çıkması gerekir. Fakat genellikle dergileri kurumsallığın dışında fikirlerinin ve ideallerini peşinden giden gençler çıkarır ve sahiplenir. Bunların dışında bazı belediyeler, üniversiteler, vakıflar ve dernekler de bu yolun yolcusu olsa da işler farklı devam eder! Gençlerin fikirlerine pek itibar edilmez. Herhangi bir dergide yazı yayınlamak genelde ya bir referansa ya da bir şekilde dergilerde adı duyulanlara itibar edilir. Elbette çok güzel, kusursuz üslubu ve yazıları olanlar

istisnadır. Ancak her tanınmış yazarın, şairin, fikir adamının da vakti zamanında zoryollardan geçtiğini de unutmamalıyız.

Hülasa dergicilik kadar dergi yazarlığı da zordur, desek yeridir.

Taşrada dergi çıkarmanın çetin olduğunu biliriz. Bu bakımdan şehirlerimizde çıkan dergiler bir de bakıyorsunuz ki kapanıvermiş. Pek çok derginin hayatına devam edememesi ne kadar üzüntü verici ise yoluna yılmadan usanmadan devam eden dergiler de bir o kadar sevinç vericidir. İşte böylesi alkışlanacak dergilerden, nadir dergilerden birisi de Niğde'de yayın hayatını sürdüren Akpınar dergisidir. Dergiyi çıkaran, maddi ve manevi desteğiyle ayakta tutan, her türlü maddi ve manevi zorluklara rağmen dergi sahibi Av. İsmail Özmel Hocama teşekkür borçluyuz. Sadece biz, Niğdeliler değil Türkiye teşekkür borçludur. Zira Akpınar dergisi hem Niğde'nin hem de güzel ülkemizin kültürüne katkılar sunmaya; Türk kültür hayatına hizmet etmeye devam ediyor.

Akpınar dergisi sahibi Av. İsmail Özmel Hocamı ve dergiye her türlü desteği veren değerli yazarlarımız, Şairlerimize ve ilim sahibi akademisyenleri kutluyor ve daha nice yüzlerce sayılara, diyorum.

ANADOLU’NUN EDEBİYAT PINARI

Yahya AKENGİN

1960’lı yılların Tercüman gazetesi yazarlarından Kadircan Kaflı’nın bir fıkrasının başlığı “Fazilet Adaları” adını taşıyordu. Konusu Anadolu’da çıkan yayın organlarıydı. Öne çıkan vurgu samimiyetti. İstanbul dışında yayın hayatını sürdüren gazete ve dergilerin bugünkü deyişle “hormonsuz” halleri söz konusu ediliyordu.

Niğde’de yüzüncü sayıya ulaşan Akpınar dergisi bana o yazıyı çağrıştırır. Bir hukuk insanı da olan şair ve yazar İsmail Özmel’in edebiyat hayatına kazandırmış olduğu Akpınar, yıllardan beri bir “çoban çeşmesi” gibi edebiyata ve sanata açılan yüreklere serinlikler yayıp duruyor. İnsani ilişkileri daima sıcak olan Özmel, yeni isimlerle edebiyatın tanınmış isimlerini de dergisinin sayfalarında buluşturmayı başarmıştır.

Faruk Nafiz’in Han Duvarları şiirindeki özlemlerle yüklü at arabasının da güzergâhlarından olan Niğde’nin

tarihine böyle bir dergiyi kazandırmış olan İsmail Özmel dostumuzu tebrik ederek eklemek isterim ki kendisi yazdıklarının yanı sıra Akpınar dergisi ile de edebiyat tarihimizde yer almayı şimdiden hak etmiştir.

Akpınar’da yazdıklarını okuduğumuz isimleri burada sıralamaya kalksam bir an için hatırlayamadığım dostlarımın da olabileceğini düşünerek yazmaktan feragat ediyorum. Ancak edebiyat dünyasının bugünkü Ahmet Mithat Efendi’si olarak nitelendirmek istediğim Prof. Dr. Saim Sakaoğlu’nun da Akpınar yazı ailesinde yer almış olduğunu ifade etmekten kendimi alamıyorum.

Akpınar’a dostumuz İsmail Özmel’e sağlıklı uzun ömürler diliyor ve Yahya Kemal’in bir mısrasının değiştirilmiş şekli ile onları selamlıyorum:

“İnsan âlemde yazdığı müddetçe yaşar.”

DALYALARIN GÖLGESİNDE AKPINAR

Fırat ENSARİ

Hayatı algılayan ve yaşadığının farkındalığının muhasebesini yapabilen yönüyle diğer canlılardan ayrılan insan, geride bıraktığı zamanı da anlamlandırıyor.

Genel bağlamda her ne kadar bireysel ayrılıklarımızla kendi karakterimizi oluştursak da yardım etmek, bir amaca sahip olmak ve üretmek, duygularımızla davranışlarımızı etkilediği kadar, sosyal ve kültürel etkileşimlerimizi de şekillendiriyor.

İnsanoğlunun yazıyı icadı eşliğinde geçmişle kurduğu ilişkinin varlığıyla bütünleştiği; harflerin kelimelere, kelimelerin cümlelere, cümlelerin tarihe ve geleceğe dönüştüğü, hele ki söz konusu yazının insani ruhla hemhal olduğu edebiyat olduğunda, varlığımız farklı bir boyuta taşınıyor.

İşte; ağırbaşlı edası, kültürel salınışı, edebi niteliği eşliğinde ilk çıktığı 2006 yılının Ocak ayından bu yana 100. Sayısıyla dalya diyen Akpınar Dergisi, yerelde Niğde, genelde ise ülke bazında bir hoş seda olmanın dışına taşan içeriğiyle, gönülden ruha akan bir pınar misali,

emek dolu yılların birikimiyle yine karşımıza çıkıyor.

Kendimize ve çevremize yabancılaştığımız, kimliğimizi sürekli ve yeniden inşa ettiğimiz, üzerinde yürüdüğümüz ya da sırtımızı dayadığımız tüm yapıların sıvılaştığı bir zaman dilimindeyiz.

Hayatın zorlu bir arenaya dönüştüğü şimdinin modern zamanlarında Akpınar Dergisi, sebat ve iradenin klasik bir tarzı olarak varlığını sürdürme başarısını gösteriyor.

Ölçülü ve samimi kimliğiyle geçmişimizle geleceğimiz arasındaki klasik bir köprü vazifesi görmesi, derginin önemli bir özelliği olarak belirginleşiyor. Yazı dünyasının klasik edebi dergisi olarak boy göstererek, zihinlere dayatılan yenidünya düzenine dik duran kimliğiyle, içimize su serperek ferahlatıyor.

Akpınar Dergisi, dönemine veya alanına damga vurmuş düşünce insanlarını incelikli farkındalıklarıyla ele alan özgün sayılarıyla, kültür ve sanat zenginliğinin tezahürü olarak göze çarpıyor.

Usta kalemlerin incelikli yazımlarını yansıtan anlayışıyla, dimağımıza farklı renkleri aynı anda sunan gökkuşağı misali renk katıyor.

Derginin imtiyaz sahibi olmanın dışında;

Tecrübeli ve yaşamı imbikten geçirmiş hukukçu kimliği,

Yıllara meydan okuyan azim ve sebatı eşliğindeki filozof duruşu,

Her daim evrilip kıvrılmayan siyasi kimliği,

Şair ve yazar olmanın ötesinde model ve rol örnek olan insani yönüyle...

Sevgili İsmail Özmel Ağabeyim...

Zaman denilen bilinmeze meydan okuyan bir tavrı olarak, insani hisleri doruklara taşıyan er meydanı oluyor Akpınar.

Sükunet ve sessizlik içinde tefekküre daldığımız anların soluk alınacak bir limanı olma vasfıyla...

Nice yaşları 100. Sayı dalyalarının cınar gölgesinde yaşamam,

Her daim gönüllerimize manevi-yatınla pusula olman dileklerimle..

Nice edebi sayılar diliyorum.

AKPINAR DERGİSİ YÜZÜNCÜ SAYIYA ÖZEL

Tuğba ÖZENÇ

Akpınar dergisi yayıma başlar
Kalemiyle güçlü şair yazarlar
Pınardır kaynaktır onda yazılar
Işık olup parlar ilmi yayımlar
Niğde'nin incisi dergi Akpınar
Akpınar dergisi yayıma başlar
Rakamı sayısı yüzü bulunca

Dile gelir güzel taze duygular
Ecdadın yolunda gündüz ve gece
Rüzgâr olur eser acunu kaplar
Gayeye amaca hedefe doğru
İlgiye meraka bilgiye doğru
Sanata şiire ve dile doğru
İlmek ilmek sevgi bilgiye doğru

Yüz sayıda özel özel yazılar
Ülküsü dili şiiriyle güçlü
Zengin konularla ve özlü sözlü
Üslubuyla niteliğiyle güçlü
Niğde'mize dünya kapısı açar
Canı cananı ve tüm varlığıyla
Ünüyle inşallah acundan taşar

Saatlerce günlerce gecelerce
Aylarca haftalarca senelerce
Yüz sayıya ulaşıp da gelince
İrmak olup setler engeller aşar
Yıllar değil asırlarca ve hatta
Adı ile inşallah bengü yaşar

Özel sayıda tam on yedi sene
Zengin muhteva zengin dil ile
En sevgili en güzel Türkçe dile
Layık yazılarla layık yazarlar

İSMAİL ÖZMEL'İN AKPINAR DERGİSİ'NDEKİ YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELENME

Gülşen KESTEL*

Giriş

İlk sayısı 2006 yılında çıkan, adını Niğde'nin yaylalarından biri olan Akpınar'dan alan, kültür ve edebiyat dergisinin sahibi İsmail Özmel'dir. Niğdeli olan İsmail Özmel, hem Niğde'nin yaylalarından biri olan Akpınar'ı ölümsüz kılıp hem de onun pınar suları gibi arı duru havasını, kültürümüze sanatımıza taşıyarak kültür hayatımızın bir ihtiyacını karşılamayı hedeflemiştir.

Bu çalışmada, bugün hâlihazırda 99. sayısına ulaşmış olan Akpınar Dergisi'nin tüm sayıları incelendi. İncelenen bu dergilerde, dergi sahibi olarak İsmail Özmel'in yazdığı mukaddimeler ve dergide yazdığı diğer yazılar ayrıştırıldı. Çeşitli konular hakkında yazılmış bu yazılar iki başlık altında toplandı. İlk başlık altında İsmail Özmel'in, dil hassasiyeti ve Türkçe hakkındaki fikirlerine yer verildi. İkinci başlık altında ise İsmail Özmel'in kültür, sanat, aile, edebiyat gibi konulardaki fikirlerine yer verildi.

İsmail Özmel'in Yazılarındaki Dil Hassasiyeti ve Türkçe Üzerine

İsmail Özmel Akpınar Dergisi'ndeki yazılarından zaman zaman dil ile ilgili görüşlerini ve Türkçeye verdiği önemi vurgulamıştır. İsmail Özmel'e göre dilin ilişkisiz olduğu hiçbir konu yoktur. Ona göre dil elleri, her düşünce ve varlığın üstünü örten, sihirli bir tül gibidir. İnsanlar her şeyi dil vasıtasıyla aktarırlar, anlatırlar ve yazarlar. Dilin kuralları, nesilden nesile aktarılan mahsullerin kimlik ve kişiliğinin unsurlarıdır. Bu dil kuralları üzerine çalışıldıkça anlatımı yüksek ve anlamı derin, zengin bir dil haline gelir. Bu noktada İsmail Özmel dil ile medeniyet arasındaki münasebete dikkat çekmektedir. Çünkü medeniyet, fertlerin ve toplumların beraberce zenginleştirdikleri bir hayat tarzıdır. Bu hayat tarzının zenginleşebilmesi için de fertler ve toplumlar arasındaki iletişim çok önemlidir. Bir medeniyetin geniş sahalara yayılabilmesinin temelinde de dil vardır. Dolayısıyla medeniyetin de, kimliğimizin de tek ifade vasıtası dil olduğundan İsmail Özmel'e göre, dilin uzanmadığı ve karışmadığı hiçbir saha yoktur.

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

“Medeniyet dilin adeta nikâhlı eşidir.” (Özmel, 2010: 15) diyen İsmail Özmel, yeni bir medeniyet dairesinin dile etkisinin de üzerinde durmaktadır. Toplumlar yaşadıkları çağların getirdiği gereksinimlere göre hareket etmişlerdir. İsmail Özmel bunlardan birine, Türklerin İslâmiyet’i kabul etmelerini örnek olarak vermiştir. Türklerin tek tanrılı din olan Gök Tanrı inancına bağlı olmaları, onların İslâmiyet’i kabul etmelerini kolaylaştırmıştır. Dolayısıyla bu yeni dinin ibadet ve dua metinleri, Türkçenin kelimeleri arasına girmesine neden olmuştur. Hatta bu yeni medeniyet dairesine girilmesiyle birlikte alfabe değişikliğine gidilmiştir. Alfabenin değişmesinin, Türkçeye yeni kelimeler girmesinin sonucu elbette ki dönemin eserlerine de yansımıştır. Bunlardan ilki **“DivanüLügati’t- Türk”** adlı eserdir. Türkçenin ilk sözlüğü olan bu eser, Türkçenin tutkunu olan Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır. Kaşgarlı Mahmut bu eseri, Araplara Türkçe öğretmek amacıyla kaleme almıştır. Sonrasında Yusuf Has Hacıp’in **“Kudatgu Bilig”** adlı eseri, Ahmet Yesevi’nin **“Divan-ı Hikmet”** adlı eseri yine İslam medeniyet dairesi çevresinde verilmiş Türkçe eserlerdir. Elbette bunlarla sınırlı kalınmamıştır. İtrî’nin ilahi besteleri, Yunus Emre’nin ilahileri, şiirleri, naatları ve arkalarından

onların izini süren diğer Türk mutasavvıflar, İslam medeniyet dairesi çerçevesinde eserler vermiştir. Böylelikle Türkçe, İslâm medeniyet dairesinde kendini yenilemiş, zenginleştirmiş, İslâmı anlamada ve anlatmada yüksek ve doyurucu sonuçlara ulaşmıştır.

İsmail Özmel, Türkçenin sadece bugününü değil, dününü ve yarınını da düşünmektedir. Düşünmekle kalmamış okuyucularını da bunu düşünmeye itmiştir. Öyle ki köklü bir dil olan Türkçenin ilk metinleri, yüzyıllar önce taşlara yazılmıştır. Dede Korkut’un ve Yunus Emre’nin yüzyıllar öncesinden insanlığa hitap etmesi ve bunlardan sonra gelenlerde Türkçenin dünü hakkında bilinmesi gerekenlerdir. Çünkü geçmişten gelen bu güzellikler ve incelikler Türkçenin ebede kadar yaşayacak olan yankılarıdır.

Türkçe büyük ve ölümsüz bir dildir. Ancak maalesef ki kimi zaman batı kayaklı rüzgârların etkinde kalmıştır. Yabancı kelimelerin istilasına uğramıştır. Türkçeye olan bu batı etkisi ve yabancı kelimeler istilası, kimilerinin yarım yamalak bildiği başka dillerden aktardıkları kelimelerden olmuştur. Böylelikle Türkçe kirletilmiştir. İsmail Özmel bu konu hakkında fikrini şöyle beyan eder:

“Kendi dilinin inceliklerini yeterince bilmeyen, onun kelimeler ve kavramlar dünyasından habersiz olanların, bir yabancı dili gereği gibi öğrenmeleri mümkün değildir. Çünkü insan ana dili ile düşünür. Düşünme, muhakeme etme, karşılaştırma ve değerlendirme dünyası bildiği kelime ve kavram sayısı ile orantılıdır. Kendi diline hor bakanlar, onun güzelliğinden ve zenginliğinden haberdar olmayanların, yabancı dil bilgileri de yarım yamalak olmaktadır.” (Özmel, 2006:3).

Bu demek değildir ki başka dillerden kelime almamalıdır. Bilakis her büyük dil başka dillerden kelime almış ve kelime vermiştir. Burada doğru olan başka dillerden alınan kelimelerin Türkçeleştirilerek Türkçeye kazandırılmasıdır.

İsmail Özmel, büyük ve zengin bir dil olmanın saf dil olmakla alakasının olmadığını vurgular. İsmail Özmel’e göre başka dillerden kelime almayan bir dil ancak kabile dili olabilir. Dolayısıyla başka dillerden kelime almamak bir dili zengin bir dil yapmaz. Dünyanın en zengin dillerinden biri olan Türkçe birçok dilden heybesine kelime ve kavramlar katarak onları içinde hazmetmiş ve Türkçeleştirmiştir. Fakat Türkçenin zengin bir dile sahip olduğu övünülse de üzerinde bir yozlaştırma etkisi vardır. Bu durumda Türkçeye yeteri kadar özen

gösterilmediğinden ileri gelmektedir. Özen gösterildiği düşünülüp kimi zaman dilde sadeleştirme çabalarına gidiliyor. Fakat bu sadeleştirme çabaları Türkçeye olan özeni göstermediği gibi bir sonuca da ulaştırmıyor. Çünkü bu sadeleştirme çabalarında kelimelerin kökenleri araştırılmaya çalışılıyor. “Hangi kelime Arapça kökenlidir?”, “Hangi kelime Farsça kökenlidir?” diye sonuçsuz bir çaba sarf ediliyor. Aslında burada yapılması gereken kelime kökenlerini bir kenara bırakıp Türkçenin yabancı dil kurallarından kurtarılmaya çalışılması olmalıdır.

İsmail Özmel, Türkçenin üzerindeki yozlaşma dalgasının bir nedenini de yeterince sözlük kullanılmamasına bağlar. Türk Dil Kurumu’nun birçok sözlük çalışması vardır. Fakat bu sözlükler kullanılmadığı gibi bu sözlüklerden bîhaber olduğu da ortadadır. İsmail Özmel, kullanılan bir kelimenin yabancı kelime olma durumunda Türkçe karşılığı olup olmamasının araştırılmasını öneriyor. Örneğin “biental” kelimesinin Türk Dil Kurumu’nun “Yabancı Kelimelere Karşılıklar” adlı kitabında karşılığı “yıl aşırı” olarak verilmiştir. “Biental” kelimesinin anlamını doğruca karşılayan Türkçe bir kelime vardır. Ancak var olmasına rağmen araştırılmayarak Türkçedeki yozlaşma devam ettiriliyor. Dolayısıyla İsmail Özmel’in istediği biraz

daha bu konularda ilgi ve hassasiyetin arttırılmasıdır. Türkçeye sahip çıkılması ve dilin bu yozlaşmadan korunmasıdır.

Türkçe ahengi, söz varlığı ve anlatım gücü bakımından zengin ve güçlü bir dildir. Sadece yeteri kadar özen gösterilmiyor. Türkçenin yozlaşmasına göz yumuluyor. Özen gösterilmediği taktirde Türkçe dünyanın zengin dillerinden biri olmaktan çıkıp yozlaşmaya mahkum olacaktır. Dolayısıyla İsmail Özmel'e göre dilimiz sevgiye muhtaçtır:

"Dil, onu kullananların sevgisine muhtaçtır, kullananların ona gereken değeri verip vermediklerine bakar, eğer bir kayıtsızlık görürse, üzülür, maneviyatı bozulur. Dil büyülü bir canlıdır, onu müşfik bir anne gibi görmek ve gözetmek, kucaklamak gerekir. Anlaşma vasıtası olarak Türkçeyi konuşan insanlar, bu dilin ne kadar hayati bir varlığımız olduğunu bilinsin ister." (Özmel, 2017:2).

Elbette ki böyle bir dil duyarlılığının da oluşması için de insanların daha çok okuması gerekir. Türkçenin zenginliğiyle tanışılması, dilin yozlaşmasının önlenmesi ve dile gereken önemin verilmesi ancak bu dilde verilmiş eserleri okumaktan ve anlamaktan geçer.

Karamanoğlu Mehmet Bey'in 13 Mayıs 1277 tarihindeki *"Şimdengerü hiç kimesne kapuda ve dîvânda ve mecâlis ve seyrânda Türkî dilinden gayrı dil söylemeyer."* fermanıyla günümüze kadar

düzenli olarak kutlanan Türk Dili Bayramı vardır. Karamanoğlu Mehmet Bey, Türkçeye önem verilmeyen bir dönemde bu fermanıyla Türkçeye sahip çıkmaya çabalamıştır. Buna istinaden İsmail Özmel, Türk Dil Bayramı'nın gerektiği gibi kutlanmadığını düşünmektedir. Ona göre bu bayram bütün illerimizde, Kültür Bakanlığının öncülüğünde kutlanmalıdır. Böylelikle bir nebze de olsa Türk diline gereken özen verilmiş olur.

Dünyanın en zengin dillerinden biri olan Türkçe, bugün gereken önemi ne yazık ki görmemektedir. Az okuyarak hatta hiç okumayarak Türkçenin ne kadar zengin bir dil olduğunun farkına varılmamaktadır. Dolayısıyla Türkçeye gereken ilgi ve sevgi gösterilmemektedir. Okumayan bir toplum olmaya devam edildikçe Türkçenin anlaşılması mümkün olmamaktadır. Yabancı dillerin etkisinde kalmaya devam edildiği müddetçe Türkçenin yozlaşmasıyla karşı karşıya kalınmaya devam edilecektir. Dolayısıyla daha çok okumalı, Türkçenin zenginliğinin farkına varılmalıdır. Yabancı kelime ve kavramlara yönelmek yerine Türkçe karşılığı araştırılmalı ve öğrenilmelidir. Böylelikle dil duyarlılığı geliştirilir. Bu konuda İsmail Özmel, dil konusundaki hassasiyeti ve Türkçeye olan sevgisi ve dile verdiği kıymetle okuyucularına örnek teşkil edecek bir yazardır. Onun Akpınar

Dergisi'nde okuyucularıyla paylaştığı dil konusundaki ve Türkçeyle ilgili görüşleri okuyucularına yol gösterici olacaktır.

İsmail Özmel'in Akpınar Dergisi'ndeki Deneme Yazıları Üzerine

İsmail Özmel'in Akpınar Dergisi'ndeki yazıları incelendiğinde birçok konu hakkında yazdığını, çeşitli fikirlerini dile getirdiği görülmektedir. Bu başlık altında İsmail Özmel'in Akpınar Dergisi'nde yayınladığı denemelerindeki kültür, kültürün küreselleşmesi, aile, sanat gibi bağlamlarda olan yazılarına değinilmiştir.

Hem milletin hem de fertlerin ortak hazine olarak nitelendirdikleri birikimler, yüzyıllardan beri müşterek hafızaya emanet edilir. İsmet Özmel'e göre de sanatkârları geliştiren ve yetiştiren bu müşterek hafızadır. Müşterek hafıza bir değerler bütünüdür. Masal, efsane, destan, tarih, mimari, edebiyat, inançlar müşterek hafızanın değerleridir. Bu değerlerden faydalanarak sanatkâr ancak bir sanat yapabilir. Bu değerlerden habersiz bir sanat sağlam bir zemin üzerinde durduğu söylenilemez.

Birçok tepenin birleşerek meydana getirdiği bir dağ silsilesinin tepelerini, birer tefekkür ve sanat zirvesi olarak düşünen İsmail Özmel'e göre en yüksek nokta paylaşılamayan bir mekândır. Herkes kendi yaptığı sanatın en yüksek noktayı hak ettiğini düşünür. Ancak zirve insanlığın çağlar boyunca yaratıp geliştirdiği birikimler sonucu ortaya

çıkış zevk ve tefekkürdür. Dolayısıyla bir sanatkâr sanatıyla her ne kadar zirveye ulaştığını düşünse de önemli olan çağının kültür ve zevk anlayışının yakalamış olmasıdır. Bunu yakalayanlarda eserlerinin insanlığının ortak malı olduğunu bilir.

Çağın en büyük yarışı kültür ve medeniyet yarışıdır. Bir yandan kültürde küreselleşmeye çalışırken bir yandan da kendi kültürümüzü kaybetmemek için bir denge sağlamalıdır. İsmail Özmel, eşyalardan, mutfığa, pazarlardan markalara kadar kültürde küreselleştirmeye değinerek bu küreselleşme sonucunda tencere, tava kullanırken hala içinde kendi kültürümüze ait damak zevklerinin piştiğine dikkat çeker. Dolayısıyla toplum olarak kültürde küreselleşirken kendi kültürümüz de yaşamaya devam etmektedir. Bu kültürümüzün hem zenginliğini gösterir hem de küresel kültürün bozucu etkilerinden korunduğunu gösterir.

İsmail Özmel yazılarında modern aile kavramına değinir. Aile, toplumun en küçük birimi kabul edilen bir yapıdır. Dolayısıyla bu tanımdan yola çıkıldığında modern aile; anne, baba ve çocuklardan oluşur. Buradan yola çıkarak İsmail Özmel, bazı hususlara dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki dün modern ailenin tanımını "anne, baba ve çocuklardan oluşan bir yapı" olarak yapanlar; bugün anne babadan, büyük anne büyük babaya

terfi ettiklerinde kendilerini bu tanımın neresinde görüyorlar? Bir zamanlar sadece anne baba olduklarında kendi çocuklarını yetiştiren bu insanlar, büyük anne büyük baba oldukların torunlarının yetişmesinde bir katkı sağlayamayacaklar mı? Bu sorularla İsmail Özmel, aile kavramının kapsamına dikkat çeker.

Bu konuda dikkat çektiği ikinci husus ise; günümüzde artık annelerinde çalışıyor olması ve çocukların bir bakıcıya yahut bir çocuk bakım evine bırakılmasıdır. Böyle bir durumda anne çocuklarını, kendi annesine yahut eşinin annesine bırakamaz mı? İsmail Özmel'e göre çocuklar anneannesinde ya da babaannesinde kaldığında daha güvende olacaklardır. Böylelikle çocukların kültür seviyeleri, hoşgörülerini gözden uzak tutulmamış olacaktır. Ayrıca bir çocuğun ninesinin ninnileriyle uyuması, masallarını dinlemesi, güzel öğütlerini tutması yabana atılacak bir zenginlik değildir.

İsmail Özmel'in dikkat çektiği bir diğer husus da, modern ailenin (anne, baba, çocuklar) dışında kalanlar (büyük anne, büyük baba) düşkünler yurduna, bakım evlerine veya yapayalnız bir odanın veya bir evin içine, kaderleri ile baş başa bırakılmasıdır. Onları evlat ve torun hasretiyle baş başa bırakıp terk etmek yerine çözüm arayışına gidilmesi taraftardır.

Yazılarında İsmail Özmel'in sanata ve ilime önem verdiği açıkça görülmektedir. İsmail Özmel, sanat ile ilim arasında bir ayrılık var olduğunu düşünenlerin aksine, sanat ile ilim arasında bir fark görmez. Ona göre ilim, yakın çevremiz, doğamız, insan ile kâinat arasındaki ilişkileri, cisimlerin yapıları, aralarındaki ilgiler, ilişkiler ile bulundukları hal ve hareketler arasındaki prensipleri araştırıp, onların deneysel sağlamalarını yaparak elde ettiği prensip ve pratikleri insanlığın emrine vermeye çalışır. Sanatın konusu ise bütün yaratıklar, dünya, kâinat, insanlar ve onların hayalleri ile düşünce ve duygular dünyasıdır. Dolayısıyla aralarında hiçbir fark yoktur sadece kullandıkları araçlar metotlar farklıdır. Sonuç olarak insana konfor ve kolaylık sağlamak, onları moral yönden güçlendirmek sureti ile mutlu kılamaya çalışmak, sanat ve ilmin birleştikleri ortak noktadır. Kısacası sanatın ve ilmin ortak noktası insana ve insanlığa hizmettir.

Edebiyatımızda İstanbul büyük yer kaplamaktadır. Birçok yazar ve şair İstanbul'u yazmış ve anlatmıştır; başta Akpınar Dergisi'nin sahibi İsmail Özmel, Nedim, Orhan Veli, Necip Fazıl, Bedri Rahmi Eyüpoğlu... Bunlardan biri de Yahya Kemal'dir. Yahya Kemal'i tenkit edenler onun sadece İstanbul için yazdığını tekrarlarlar. İsmail Özmel ise Yahya Kemal'i sadece bir İstanbul şairi

olarak görmez. Ona göre Yahya Kemal, yıllarını bu şehirde veya hasretinde geçirdiği çeşitli zamanların izlenimlerini mısralara dökmüştür. Fakat sadece İstanbul'a yazmamıştır. Yahya Kemal, vatanın ve milletin tamamını kucaklayan o gani gönlün ve emsalsiz mısraların sahibidir. Buna örnek şiirlerinden bir tanesi de "Sülamaniye'de Bayram Sabahı"dır.

Akınar Dergisi'nin kimi sayılarında şiirlerine yer veren İsmail Özmel için şiir, oldukça önemlidir. Şiir bir ilham meselesidir. İnsan eline kâğıt kalem alıp şiir yazmaya karar veremez. İsmail Özmel'e göre şiir zamanın ta kendisidir:

"Şiir zamanın bir parçasıdır derken; bir muhayyel güzelin arkasından rüzgâra bıraktığı bir yaşmak, omuz atkısı veya bir mendil gibi bir iki mısra; rüzgârın bir ucu açık elips çizgisiyle dans ederek dilinize takılması var ya, o anı kutsuyorum. Düşünüyorum zamanın bir parçasına takılıp gelen bir iki mısraya sesleniyor, sen zamanın ta kendisisin, çünkü her tekrarında mimlenen o zamanı çekip ayağına getirebilirsin, diyorum. Belki de bu zamana dur diyen birkaç mısra, mısraı berceste, yazan kaleme ve ele dua ettirebilir, hayırla yâd ettirebilir." (Özmel, 2010:1)

Şiir yazmayı insan ruhunun ifade ediliş şekli olarak gören İsmail Özmel, şiirle zaman arasında bir bağ kurmuştur. İsmail Özmel'e göre bir sanatın oluşum

sürecinde zaman tezgâhından geçmiş olması gerekmektedir. Örneğin bir terzi takım elbise dikmek için belli bir zamana ihtiyaç duyar. Bu zamanın bitiminde de elinde bu süre zarfında diktiği takım elbise vardır. Bir dokumacı bir kilim dokurken ona zaman ayırır. Bir yazar bir romanı yazarken yine zamana ihtiyaç duyar. Dolayısıyla zaman tezgâhından geçmemiş bir kumaş, dikilmemiş bir elbise, yazılmamış bir eser yoktur. İsmail Özmel'in zamana ve şiire bakışını şu cümleleri ile noktalamak gerekir:

"Mademki has şiir bir zamanın özetidir, mademki has şiir, insan ruhunun kelimelerde yaşatılmasıdır, aynı zamanda hayatın unutulmaz bir manzarasıdır. O halde zamanla; elbette başkalarından farklı; bir dostluğu ve samimiyeti olacaktır. Her mısra, her beyit, her dördlük, her şiir zamanın bir parçasıdır, onunla var olur, onunla yaşar. Has şiir! Koynunda sakladığın zamanı bana ver. Veya beraberce gelin, misafirim olun, sohbet ederiz, halden, maveradan." (Özmel, 2011: 30).

İsmail Özmel, "Her mutluluğun bir bedeli vardır." (Özmel, 2010: 33) der. Ona göre mutlu olunmak isteniliyor ya da mutlu olunmak bekleniliyorsa bunun için bedel ödenmesi gerekmektedir. İnsanlar mutlu olmak için oluşturdukları ortamı maddi manevi birtakım kazanımlar ve gayretler sonucu elde eder. Bu sebeple de kendilerinin mutluluğu hak kazanmış

olduğunu görürler. Dolayısıyla toprağa tohum atmadan mahsul beklemek nasıl mümkün değilse, çalışmadan sıkıntı çekmeden mutluluğa ulaşmak mümkün değildir. Hiçbir emek vermeden ve hazır konarak mutluluğa ulaştığını sananların ki gerçek mutluluk olmadığı gibi saltanatları da uzun sürmez.

Sonuç

Akpınar Dergisi'nin de sahibi olan İsmail Özmel'e göre dergiler Türk edebiyatının aynalarıdır. Dergi sayfalarında şiir, roman, hikâye, deneme, güçlü anlatım, farklı söyleyiş, güç katar. Her kalem delilini yansıtır. Dergiciliğe önem veren İsmail Özmel, kendi dergisi olan Akpınar Dergisi'nde birçok güçlü kalemi bir araya toplamıştır. Bunların yanı sıra kendisi de çeşitli konulardaki fikirlerini ve yazılarını dergisinde okuyucularıyla paylaşmıştır. Her derginin mukaddimesinde okuyucularına derginin o sayıdaki içeriği hakkında bilgi verirken aynı zamanda dil hassasiyeti, Türkçe, sanat, edebiyat, şiir, kültür, medeniyet gibi

konularına da kısaca değinmiştir. Sadece Akpınar Dergisi'nin mukaddimelerinde de değil hemen her sayıda onun şiirlerine ve denemelerine yer vermiştir.

Bu çalışmada ise Akpınar Dergisi'ndeki İsmail Özmel'in yazmış olduğu yazıları incelendi. Bu yazılarından dil hassasiyeti ve Türkçe üzerine olan görüşlerini ayrıştırarak bir başlık altında toplandı. Ardından ikinci bir başlık altında da dergide yer verdiği denemelerindeki konular incelendi.

Kaynakça

- Özmel, İsmail (2006), "Akpınar Üzerine Birkaç Söz", Akpınar Dergisi, Ocak-Şubat, Niğde, s. 3-4.
Özmel, İsmail (2010), "Deneme: Dil ve Medeniyet", Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Niğde, s. 14-15.
Özmel, İsmail (2010), "Deneme: Her Mutluluğun Bir Bedeli Vardır", Akpınar Dergisi, Ocak-Şubat, Niğde, s. 33-34.
Özmel, İsmail (2010), "Şiir Zamanın Ta Kedisidir", Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Niğde, s. 3.
Özmel, İsmail (2011), "Deneme: Şiirle Zaman Arasında Bir Bağ Kurulabilir mi?", Akpınar Dergisi, Ocak-Şubat, Niğde, s. 29-30.
Özmel, İsmail (2017), "Türkçe Dünyanın En Zengin Dillerinden Birisidir", Akpınar Dergisi, Kasım-Aralık, Niğde, s. 2.

AKPINAR DERGİSİ ÖZEL SAYILARI ÜZERİNE

Muhammet TEKE*

Yayın hayatına 2006 yılında kültür, sanat ve edebiyat dergisi olarak başlayan Akpınar Dergisi, okuyucusunun gönlünde özel bir yer edinmiştir. Dergi, adını 1936-1941 yılları arasında Niğde’de yayın bir dergiden ve yine Niğde’de yer alan Akpınar yaylasından almıştır. Adını Akpınar yaylasından, heybetini Hasan Dağı’ndan ve berraklığını Melendiz Çayı’ndan alan Akpınar Dergisi hem şair hem de avukatlık mesleğini icra ettiren İsmail Özmel’in çabalarıyla edebiyat dünyamıza katılmış bir dergidir. Dergi, yayın hayatına başlamasıyla çevresinde derin yankılar uyandırmış ve ilgi odağı haline gelmiştir. Akpınar adına, yeni bir sayfa açan dergide her biri kendi alanına ışık tutmuş kılavuzluk yapmış hocalarımız, yazar ve şairlerimiz şiir ve yazılarını biz okuyucularıyla buluşturmuştur. Akpınar Dergisi, Niğde sınırlarını aşarak adeta gönül coğrafyasını genişletmiştir.

Her sayısında okuyucusunda derin izler bırakan ve bırakmaya da devam edecek olan Akpınar Dergisi tecrübeli ve başarılı kadrosuyla 100. sayısını okuyucularıyla buluşturmanın mutluluğunu yaşamaktadır. Geride kalan 99 sayıya da okuyucular tarafından

gösterilen yoğun ilgi ve alaka bundan sonra çıkarılacak olan sayıların teminatı niteliğindedir. Çıkarılan her sayı kültür, sanat ve edebiyat dünyasına sunulan birer armağan olmuştur.

Akpınar Dergisi’nin bugüne kadar çıkarmış olduğu sayıların içerisinde özel sayı niteliği taşıyan 19 sayı yer almaktadır. Tanıtımını yapacağımız bu 19 sayıdan ilki 35. sayı olarak yayımlanan “Yunus Emre Dosyası”dır.

Derginin 2011’de Eylül-Ekim sayısı olarak çıkardığı “Yunus Emre Dosyası” başlıklı 35. sayısındaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Hece Taşları (Şiir); Bekir Oğuzbaşaran, Şâirler (Şiir); Şahin Uçar, Aşktır Bu Cahili Ârif Eden (Şiir); Abdülkadir Güler, Yunus Gibi (Şiir); Murat Soyak, Yunus Emre (Şiir); Sergül Vural, Yunusça (Şiir); Nevin Konuk, Karaman’da Yunus’ca (Şiir); İsmail Özmel, Genç Şairler, İki Şiir Mürşidini Unutmayın Yunus Emre ve Yahya Kemal; Mustafa Özçelik, Yunus Emre’de Birlik Fikri; Vedat Ali Tok, Yunus Emre’de Birlik ve Beraberlik Düşüncesi; Faruk Yılmaz, Yunus Emre’ye Ait Olmayan Şiirler ve Başka Yunuslar; M. Nihat Malkoç, Yunus Emre’de Öğretmen Sevgisi; İbrahim Şaşma, Yunus Emre’de

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi.

Sanat Anlayışı.

Derginin 2012 de Kasım-Aralık sayısı olarak çıkardığı 42. sayı “Kazakistan Özel Sayısı” olarak yayınlanmıştır. Bu sayı Kazakistan’daki bilim insanlarının Kazak dili ve edebiyatı üzerine yazıları yer almaktadır.

2015’te Mart-Nisan sayısı olarak çıkan “Ahmet Vehbi Ecer Anısına Özel Sayı” başlıklı 56. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Mütefekkir ve Velut Yazar Kıymetli Arkadaşım, Güzel İnsan Ahmet Vehbi Ecer; Ünvar Günay, Yrd. Doç. Dr. A. Vehbi Ecer Hoca’nın Ardından (1934-2014); Harun Güngör, Hocam Ahmet Vehbi Ecer; Mustafa Sepetçioğlu, A. Vehbi Ecer İlmi- İrfani- Kişiliği ile Örnek Bir İnsandı; Özer Öner, A. Vehbi Ecer; Seyhan Ecer, Asude Bahar Ülkesi’ne Yolculuk; Ferhat Ecer, Bir Amca, Bir Şair, Bir Yazar, Bir Bilim Adamı ve Hocaların Hocası Ahmet Vehbi Ecer.

2015’te Kasım-Aralık sayısı olarak çıkan “Oktay Akbal Dosyası” başlıklı 60. sayıda, 1 Mayıs 2009 yılında Alper Göncü’nün Oktay Akbal ile yaptığı söyleşiye yer verilmiştir.

2016’da Mart-Nisan sayısı olarak çıkarılan “Niçin Okumuyoruz Dosyası” başlıklı 62. sayıda yer alan yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Neden Okumuyoruz; Fazlı Köksal, Niye Bu Haldeyiz; Kibar Ayaydın, Kitap Okuma Tutkusu; Murat Soyak, Okumak Üzerine.

2016’da Mayıs-Haziran sayısı olarak çıkan “Erol Güngör Dosyası” başlıklı 63.

sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Prof. Dr. Erol Güngör’ün Düşündükleri; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Bendeki Erol Güngör: Dün ve Bugün; Sadettin Yılmaz, Erol Güngör’ün Karamanoğlu Mehmet Bey’in Fermanına Bakışı; Mehmet Baş, Düşünce Dünyamızın Yüzakı: Erol Güngör; Kibar Ayaydın, Erol Güngör’ün Edebiyat ve Sanata Dair Görüşleri.

2017’de Mart-Nisan sayısı olarak çıkan “Tarık Buğra Dosyası başlıklı 68. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Romanı Düze Çıkaran Yazar Tarık Buğra; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Benim Tarık Buğra’m...; Nurullah Çetin, Tarık Buğra’nın “borç” Adlı Hikayesinin Tahlili; Beşir Ayvazoğlu, Düşman Kazanma Sanatı; Prof. Dr. Ali İhsan Kolcu, Yeni Bir Bedende Uyanmak Ya Da Küçük Ağa Romanında Metamorfoz; Harun Yardımcı, Tarık Buğra’nın Hayatı ve Eserleri Hakkında.

2017’de Temmuz-Ağustos sayısı olarak çıkan “Prof. Dr. Orhan Okay Dosyası” başlıklı 70. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Bir Ağabeyin Ardından Prof. Dr. Orhan Okay’la 50 Yıl; Prof. Dr. İnci Enginün, Orhan Okay; Nâzım H. Polat, Orhan Okay’lara Ne Çok İhtiyacımız Var; Prof. Dr. Nurullah Çetin, Aydın Bilim Adamı: Orhan Okay Hoca; Fuad Okay, İntizam İçinde Geçen Bir Hayat; İsmail Özmel, Edebiyatımıza Ölçü Getiren Seçkin Yazar Orhan Okay.

2018’de Kasım-Aralık sayısı olarak çıkan “Bahattin Karakoç Dosyası Söyleşi”

başlıklı 78. sayıdaki yazı başlıkları şöyledir:

Abdullah Satoğlu, “Güneşe Uçmak İsteyen” Şair Bahattin Karakoç; Bekir Oğuzbaşaran, Bahattin Karakoç-Karakoç Kardeşler; İsmail Özmel, Türk Bayrağı Altındaki Efsanevi Sohbet ve Şair Bahattin Karakoç; Ahmet Ayaz, Bahattin Karakoç’un Ardından.

2019’da Mart-Nisan sayısı olarak çıkan “Peyami Sefa Dosyası” başlıklı 80. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. Nurullah Çetin, Peyami Sefa’nın Canan Romanının Çözümlemesi; Abdullah Satoğlu, Fikir ve Elem Abidesi Peyami Sefa; Doç. Dr. Ramis Karabulut, Hatıralar Işığında Peyami Sefa; İsmail Terzioğlu, Peyami Sefa İçin Birinci Derkenar; İsmail Terzioğlu, Peyami Sefa İçin İkinci Derkenar; İsmail Özmel, Hayatın Zorluklarını Yazarak Aşan Edip Peyami Sefa.

2019’da Mayıs-Haziran sayısı olarak çıkan “Destan Şairi Basri Gocul Dosyası” başlıklı 81. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Destan Şairi Basri Gocul’un Mısralarına Yaklaşma; Prof. Dr. Nedim Bakırcı, Millî Destan Şairi Basri Gocul ve Oğuzlama; Abdullah Satoğlu, Türk Milli Destanı “Oğuzlama” Ve Basri Gocul; İsmail Özmel, Şair Basri Gocul, Oğuzlama’yla Ebedi Hayatın Sırlarını Mı Arıyordu?

2019’da Temmuz-Ağustos/Eylül-Ekim sayıları olarak çıkan “Prof. Dr. Ali

Berat Alptekin Dosyası” başlıklı 82-83. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. Nedim Bakırcı, Prof. Dr. Ali Berat Alptekin’in Hayatı Ve Eserleri; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Ali Berat’lı Toplantılardan Hatıralar; Ali Işık, Benzeri Ender Bir Talebe: Prof. Dr. Ali Berat Alptekin Hoca...; Sadık Gökçe, Bir Âlem Göçtü; Uzm. Dr. Selcan Sakaoğlu-Manavgat, Abim; Ülkü Önal, Ali Berat Alptekin Hocanın Ardından; Ülkü Demiray, Öğrencisi Olmaktan Mutluluğunu Yaşadığım Büyük Hocam.

2019’da Kasım-Aralık sayısı sayı olarak çıkan “Milli Mücadele Edebiyatı Dosyası” başlıklı 84. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. İnci Enginün, Milli Mücadele Ve Edebiyat; Prof. Dr. Nedim Bakırcı, Milli Edebiyat Dönemi Üzerine; Nur N. Özmel, İstiklâl Savaşından İstiklâl Marşı’na; Dilber Tahiroğlu, Kuvâ-yı Milliye Basını; Necla Gül Ercan, Seferberlik Türküleri; İsmail Özmel, Türk Kavramı Üzerine Düşünceler.

2020’de Mayıs-Haziran sayısı olarak çıkan “Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Özel Sayısı” başlıklı 87. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Üzerine; İsmail Özmel, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile Söyleşi; Prof. Dr. Ali Duymaz, Saim Sakaoğlu Hoca ve Ortak Eserlerimiz; Prof. Dr. Esmâ Şimşek, Dededen Toruna: İşte, Fikirde ve Yolda Birlik; Prof. Dr. Faruk Çolak,

Hatıralarımdaki Saim Hoca; Prof. Dr. Hatice İçel, Hocam Prof. Dr. Saim Sakaoğlu; Prof. Dr. Nedim Bakırcı, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na Öğrenci Olmak; Prof. Dr. Behiye Köksel, Hocam Prof. Dr. Saim Sakaoğlu; Ali Işık, Adım Adım Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Ve Bir Hatıra; Dr. Öğr. Üyesi Atiye Nazlı, Saim Sakaoğlu'nun Dilinden Bir Özlü Söz.

2020'de Kasım-Aralık sayısı olarak çıkan "Ömer Seyfettin Özel Sayısı" başlıklı 90. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Prof. Dr. İnci Enginün'le Söyleşi; İsmail Özmel, Ömer Seyfettin'in Yeni Lisan Makalesinden Yeni Neslin Kelime Zenginliğine; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Ömer Seyfettin: Masaldan Hikâyeye; Prof. Dr. Nurullah Çetin, Ömer Seyfettin'de Turancılık Düşüncesi; Songül Özel, Ömer Seyfettin Hakkında Bilgi; Yaşar Çağbayır, "Yeni Lisan"ın yani Konuşulan Türkçenin Edebiyat ve Bilim Dili Oluş Mücadelesinde Ömer Seyfettin; M. Nihat Malkoç, Türk Hikâyeciliğinin Yüz Akı: Ömer Seyfeddin.

2021'de Eylül-Ekim sayısı olarak çıkan "Tevfik Fikret Dosyası" başlıklı 95. Sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

Prof. Dr. İnci Enginün, Cenap Şahabettin'in Tevfik Fikret'i Görüşü; Prof. Dr. Saim. Sakaoğlu, Tevfik Fikret'in Dili Üzerine Küçük Bir Dokunuş; Ahmet Cihan, Osmanlıların Son Yarım Asrına Tanıklık Eden Tevfik Fikret; Dr. Nur Özmel, Ümidini Yitirmeyen Bir Kırgın: Tevfik Fikret; İsmail Özmel, Tevfik Fikret Bir Şiir Ustası.

2022'de Mart-Nisan sayısı olarak çıkan "Prof. Dr. Tuncer Gülensoy Dosyası" başlıklı 98. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İsmail Özmel, Prof. Dr. Tuncer Gülensoy'u Sevgi ve Saygıyla Anıyoruz; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Prof. Dr. Tuncer Gülensoy... Bir Kardeşten De Öte...; Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun, Tuncer Gülensoy Da Sonsuz Yolculuğuna Çıktı; Bedrettin Keleştimur, Tuncer Gülensoy Hakka Yürüdü.

2022'de Mayıs-Haziran sayısı olarak çıkan "Cahit Sıtkı Tarancı Dosyası" başlıklı 99. sayıdaki yazı başlıkları şu şekildedir:

İnci Enginün, Cumhuriyet Dönemi Şiirinde Cahit Sıtkı'nın Yeri; Dr. Nur Özmel, Her Mihnatin Şiirle Kabulü: Cahit Sıtkı Tarancı; İsmail Özmel, Cahit Sıtkı Tarancı ve Şiirleri Üzerine.

Tanıtımını yaptığımız bu özel sayıları İsmail Özmel'in de dediği gibi "Birer abide olarak değerlendirmek" mümkündür. Dergi, dünü bugüne taşıyarak hak ettiği değeri görmemiş şair ve yazarlarımızın hatırlarda yer edinmesini sağlamıştır. Ahde vefanın imandan olduğunu bilen ve bu bilinci sayılarına taşıyan Akpınar Dergisi, özel sayılarında edebiyat ve Türk dünyasına hizmet etmiş hocalarımıza yer vererek hayatta olan hocalarımızın gönlüne dokunmuş ve ebedi âleme göç eyleyen hocalarımızı da yad etmiştir. Hüseyin Nihal Atsız'ın "Anılmakla hangi ruh olmaz ki sarhoş?" dizesi de bütün anlatılmak istenilenin özetidir.

AKPINAR DERGİSİNE KATKI SAĞLAYAN ŞAİR VE YAZARLAR

Tuğba ÖZENÇ *

Niğde’de kültür sanat ve edebiyat içerikli yayımlar yapma ilkesiyle 2006 yılında yayım hayatına başlayan Akpınar Dergisi, 2006 yılından günümüze kadar varlığını sürdürmektedir. Dergi her iki ayda bir yayımlanmakta olup derginin ilk sayısı Ocak-Şubat 2006’da son sayısı olan doksan dokuzuncu sayısı ise Mayıs-Haziran 2022’de yayımlanmıştır. Dergiye şu ana kadar 420 yazar katkı sağlamıştır. Dergide, başta şiir, folklor, hikâye, öykü, söyleşi, tanıtım, biyografi, dil ve anma yazısı olmak üzere birçok alandan, birçok farklı konuda yazı kaleme alınmış, Akpınar dergisine gönül veren şair ve yazarlar, Akpınar ruhunu günümüze kadar ulaştırmıştır.

Aşağıda Akpınar dergisinin 2006’dan 2023’e uzanan yolculuğunda dergiye en çok katkı sunanlardan en az çalışması bulunanlara doğru şair ve yazarların isimleri verilmiştir.

Akpınar dergisinin sahibi ve aynı zamanda yazarlarından da birisi olan İsmail Özmel, derginin 2006 yılından bugüne kadar yayımlanan doksan dokuz sayısından doksan beşine şiirden edebiyata, edebiyattan sanata, gündemle ilgili konulardan Niğde’nin tanıtımına kadar geniş bir yelpazede yazmış olduğu

yüz seksen sekiz yazı ile katkı sağlamakta ve Akpınar ruhunun ilk günkü heyecanını bugün hâlâ diri tutmaktadır.

Şair ve yazar Murat Soyak, derginin elli sekiz sayısına şiir, hikâye, öykü, söyleşi, tanıtım, biyografi, dil ve anma konularında yazmış olduğu altmış yedi şiir ve yazıyla katkı sunmuştur.

Şair ve yazar Abdulkadir Güler, dergiye derginin elli altı sayısında şiir, anma, tanıtım ve biyografi üzerine yazmış olduğu elli sekiz yazıyla katkı sağlamıştır.

Şair ve yazar Mehmet Baş, derginin kırk dokuz sayısına şiir, anma, tanıtım ve biyografi üzerine yazmış olduğu kırk dokuz yazıyla katkı vermiştir.

Şair ve yazar Ali İhsan Kolcu, derginin kırk sayısına tanıtım, şiir, biyografi ve eser incelemesi üzerine yazmış olduğu kırk üç şiir ve yazıyla katkı sunmuştur.

Şair ve yazar Kibar Ayaydın, derginin otuz dört sayısına şiir, haber, tanıtım, biyografi, anma ve inceleme konularında yazdığı otuz altı yazıyla katkı sağlamıştır.

Halkbilimci yazar Saim Sakoğlu, Akpınar dergisinin bugüne kadar yayımlanan doksan dokuz sayısından otuzuna katkı vermiş, bu sayılara otuzu aşkın bilimsel çalışma sunmuştur.

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Özellikle alanı Türk halkbilimine yani folklora ait çalışmalarıyla Sakaoğlu, derginin mihenk taşlarından birisi olmuştur.

Şair ve yazar Abdullah Satoğlu, derginin otuz sayısına şiir, tanıtım, biyografi ve anı üzerinde yazmış olduğu otuz bir yazıyla katkı vermiştir.

Şair ve yazar Bekir Oğuzbaşaran, dergiye şiir, söyleşi, deneme ve tanıtım yazılarıyla yirmi dokuz sayıda yirmi dokuz yazıyla katkı sunmuştur.

İlahiyatçı yazar rahmetli Ahmet Vehbi Ecer, derginin yirmi sekiz sayısına şiir, tanıtım, din ve kültür alanlarında yazmış olduğu yirmi sekiz yazıyla katkı sağlamıştır.

Şair ve yazar Bedrettin Keleştimur, derginin yirmi sayısına şiir, tanıtım, kültür, anma ve biyografi konularını içeren yirmi yedi yazıyla katkı vermiştir.

Şair ve yazar İsmail Sarıkaya, derginin yirmi bir sayısına, şiir, anma, dil ve tarih alanlarında yazmış olduğu yirmi bir yazıyla katkı sunmuştur.

Şair Şahin Uçar, derginin on yedi sayısına yazdığı on yedi şiirle katkı sağlamıştır.

Halkbilimci yazar Nedim Bakırcı, derginin on beş sayısına dil, folklor, edebiyat, inceleme, tanıtım, söyleşi ve biyografi üzerine yazdığı on yedi yazıyla katkı vermiştir.

Şair Mehmet Nuri Parmaksız, derginin on beş sayısına yazdığı on altı şiirle katkı sunmuştur.

Şair ve yazar Mustafa Nihat Malkoç,

derginin on beş sayısına, biyografi, kültür, tarih ve edebiyat alanında yazdığı on beş yazıyla katkı sağlamıştır.

Şair ve yazar Cemal Karsavran, derginin on üç sayısına edebiyat alanında yazdığı on üç yazıyla katkı vermiştir.

Araştırmacı yazar Nurullah Çetin, derginin on üç sayısına tahlil ve özellikle şiir tahlilleri üzerine yazdığı on üç yazıyla katkı sunmuştur.

Şair ve yazar Ali Rıza Kaşıkçı, derginin on iki sayısına şiir türünde ve edebiyat alanında yazdığı on iki yazıyla katkı sağlamıştır.

Şair Yahya Akengin, derginin on bir sayısına yazdığı on iki şiirle katkı vermiştir.

Şair ve yazar Adil İzci derginin on iki sayısına şiir, dil ve tanıtım konulu on bir yazıyla katkı sağlamıştır.

Dergiye on yazıyla katkı sunan şair ve yazarlar: İsmail Adil Şahin, Nazım Hikmet Polat, Sergül Vural ve Serpil Kaya'dır.

Dergiye dokuz yazıyla katkı sağlayan şair ve yazarlar: Genç Osman Geçer, Muhsin İlyas Subaşı, Namık Aslan, Osman Aytekin ve Yusuf Bal'dır.

Dergiye sekiz yazıyla katkı veren şair ve yazarlar: Erdal Noyan, Hatice Türkoğlu, Nihat Kaçoğlu, R. Mithat Yılmaz, Ülkü Güven, Yaşar Çağbayır ve Yüksel SatoğluGemalmaz'dır.

Dergiye yedi yazıyla katkı sunan şair ve yazarlar: Ahmet Sıvacı, Hasan Hüseyin Özmel, Hikmet Elitaş, Murat Alp, Mustafa Eryaman, Ömer Aydoğan ve Şakir Musalli'dir.

Dergiye altı yazıyla katkı sağlayan şair ve yazarlar: Fikret Dikmen, İbrahim Şaşma, İsmail Kara, Musa Doğruer ve İnci Enginün'dür.

Dergiye beş yazıyla katkı veren şair ve yazarlar: Abdurrahman Kolcu, Ahmet Ayaz, Ahmet Yılmaz Tuncer, İbrahim Berber, İsmail Görkem, Nur Özmel Akın, Osman Yazan, Ramis Karabulut, Sadık Tural, Sadi Hıncal Nakiboğlu ve Vedat Ali Tok'tur.

Dergiye dört yazıyla katkı sunan şair ve yazarlar: Vahap Akbaş, Abidin Güneşli, Ali Berat Alptekin, Çimen Özçam, Dursun Özden, Engin Namlı, Esin Ardiç, Faruk Yılmaz, Fatih Çelik, Fırat Ensari, Günvar Korkmaz, H. Rıdvan Çongur, Hüseyin Akte, İlkay Coşkun, İsmail Terzioğlu, Lokman Zor, Mehmet Bahsi, Nail Tan, Oğuz Çetinoğlu, Oğuzhan Yetişt, Rasim Demirtaş, Refik Erden, Sabahat Varol İnel, Selin Özmel, Semih Çelik, Sinan Sarıkaya, Yaşar Vural ve Yılmaz Bacaklı'dır.

Dergiye üç yazıyla katkı sağlayan şair ve yazarlar: Basri Gocul, Halide Edib Adıvar, Ahmet Özdemir, Ali Özmel, Celil Özen, Cemil Tosunbaş, Esmâ Akçin, F. Özmel Başaytaç, Gülçin Yağmur Akbulut, Hadi Önal, Hakan Suna, Halil Hadi Bulut, Handan Türkmen, Harika Ufuk, Harun Kaya, Hayrettin İvgin, İdris Yavuz, İlhan Koruyucu, İsa Yar, Muhsin Bozkurt, Mustafa Argunşah, Nevzat Topal, Nizamettin Yıldız, Seyhan Ecer, Şükrü Kacar, Tuğba Çebi, Tuncer Gülensoy ve

Serdal Göçmen'dir.

Dergiye iki yazıyla katkı veren şair ve yazarlar: Abdullah Çağrı Elgün, Abdurrahman Adıyan, Ahmet Cihan, Ahmet Muhip Dıranas, Ali Işık, Ali Rıza Malkoç, Alper Göncü, Arslan Tekin, Âşık Feymani (Osman Taşkaya), Azmi Yılmaz, Bahaettin Karakoç, Basri Akdemir, Bayram Durbilmez, Bedran Yoldaş, Bekir Sıtkı Erdoğan, Beşir Ayvazoğlu, Dilber Tahiroğlu, Doğan Hızlan, Döndü Çetiner, Elif Merve Şahin, Enver Kapağan, Eryılmaz Büyükakkaş, Fatma Çetin Kabadayı, Fatma Değirmenci, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Fazlı Köksal, Figen Bakırcı, Filiz Altıok Durak, Gökhan Demir, Gönül Tokayeva, H. Ahmet Cirit, Hasan Korkmaz Çakalcıoğlu, Hasan Özçelik, İsmail Emre Özer, İbrahim Ağâh Çubukçu, İbrahim Öztürk, İzzet Irmak, Kenan Şahbaz, Kerem Yılmaz, Kerim Özbekler, Mahir Adıbeş, Mehmet Kaplan, Mehmet Nacar, Mehmet Yardımcı, Mesut İlkay Yanık, Mevlüt Özden, Mine Çoral, Murat Durna, Mustafa Özçelik, Muzaffer Akkuş, Muzaffer Çandır, Muzaffer Çandır, Nail Başel, Ülkü Demiray, H Naim Şenol, Necmettin Halil Onan, Nevzat Özkan, Nimet Alpaslan, Nisari Özdoğan, Oraz Yağmur, Orhan Şaik Gökyay, Osman Baş, Oyhan Hasan Bildirki, Önder Saatçi, Özcan Bayrak, Özer Meral, Pınar Öztürk, Sadık Kemal Tural, Suat Karaman, Süleyman Koloğlu, Tuğba Özenç, Vagif Sultanlı, Vedat Fidanboy, Vedat Fidanboy, Vedat Yarışan, Yalçın Sevim ve Zeynep Karaca'dır.

Dergiye bir yazıyla katkı sunan şair ve yazarlar: Abdullah Şanal, Abdullah Taşpınar, Abdülhak Hamit Tarhan, Abdürrahim Karakoç, Ahmet Bican Ercilasun, Ahmet Büyükakkaş, Ahmet Doğan, Ahmet Karaca, Ahmet Otman, Ahmet Özel, Ahmet Sarı, Ahmet Satoğlu, Ahmet Şenol, Ahmet Uğur, Ali Akçeken, Ali Duymaz, Ali Kılınçsoy, Ali Ozanemre, Ali Rıza Navruz, Âlim Gerçel, Alper Lütfi Göncü, Arif Ali Albayrak, Asif Rüstemli, Âşık Dertli Kazım, Âşık Halil Karabulut, Âşık Veysel Şatıroğlu, Atiye Nazlı, Ayhan İnal, Ayşe Çoban, Baha Oral, Bedrettin Özden, Behçet Necatigil, Behiye Köksel, Bekir Çınar, Belgüzar Kılıç, Büşra Sümeyye Apaydın, Cahit Mun, Cahit Sıtkı Tarancı, Can Yücel, Cavide Sivrikaya, Celâl Oymak, Cemil Özel, Cevat Akkanat, Cihat Albayrak, Deniz Basri Akdemir, Derviş Şahiner, Dilşat Güven, Dursaliye Şahan, Elif Büşra Kant, Elmas Şahin, Emek Üşenmez, Emin Atlı, Emin Kuzucular, Emine Yavuz, Emrah Meydan, Emral Kurul, Emre Akdoğan, Engin Yalçın, Ercan, Alkaya, Erdinç Demiray, Erhan Çamurcu, Erol Konur, Esmâ Dumanlı Kadızade, Esmâ Şimşek, Ethem Günen, Fahri Dağı, Faruk Çolak, Faruk Güçlü, Faruk Kadri Timurtaş, Fatih Atabek, Fatma Ayyıldız Ayvazoğlu, Fatma Özger Bilgiç, Fatma Zehra, Fazıl Ahmed Bahadır, Ferhat Ecer, Ferhat Takçı, Feyza Yıldız, Fuad Okay, Gökçe Kolcu, Gülüzar Söğütçü Kurum, Günay Uysal, Gürbüz Turgay, H. Kübra Şahiner, Habibe Ayar, Hacı Angı,

Hacı Karakılçık, Halide Şeyma Kuzgun, Halil Özşarlak, Haluk Y. Şehsuvaroğlu, Harun Güngör, Harun Yardımcı, Hasan Kantarcı, Hasan Özçam, Hasan Öztürk, Hatice Biçer, Hayrettin Durmuş, Hayri Aygül, Hazal Şimşek, Hızır İrfan Önder, Hikmet Altınkaynak, Hikmet Onaç, Hilmi Kağan Özmel, Hüseyin Ayaz, Hüseyin Işık, Hüseyin Taşova, Hüseyin Yaltırık, Hüseyin Yurdabak, İbrahim Ethem Özkan, İhsan Işık Felek, İhsan Oktay Anar, İhsan Uğraş, İlber Alperen Erdoğan, İlber Ortaylı, İsa Kocakaplan, İsa Küçük, İsmail Bekiroğlu, İsmail Karaca, İsmet Alpaslan, İsmet Bora Binatlı, Kadir Çalışıcı, Kadir Karaman, Kadir Kaya, Kadir Özdamarlar, Kadir Sakin, Karacaoğlu, Kerim Sandal, Köksal Akçalı, M Sabri Koz, Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Baran, Mehmet Ekiz, Mehmet Ertem, Mehmet Ocaktan, Mehmet Rayman, Mehmet Samsakçı, Mehmet Seviş, Mehmet Şükrü Baş, Merve Mutlu, Mesut Ateş, Mete Gülmen, Mevlüt Uluğtekin Yılmaz, Mevlüt Yıldırım, Muhammed Safa Ulusoy, Muharrem Kubat, Murat Peçeli, Mustafa Celep Çemen, Mustafa Demirci, Mustafa Parlak, Mustafa Şerbetçioğlu, Mustafa Zekai, Nadir İlhan, Nadir Şener Hatunoğlu, Nazmiye Sarıkaya, Necip Fazıl Kısakürek, Necla Gül Ercan, Nevin Akbulut, Nevin Konuk, Nicat Haşimzade, Nimetullah Şentürk, Nurkal Kumsuz, Nurşah Yaman, Nurullah Aydın, Oktay Tosun, Onur Akbaş, Orhan Hasan Bildirki, Orhan Sebat, Osman Esgice, Osman Gökçe, Osman Özcan, Ozan Âşık Safai,

Ömer Faruk Hüsmüllü, Ömer Kara (Kul Seymani), Ömer Varol, Önder Çolakoğlu, Öner Göncü, Özden Serin, Özer Öner, Özlem Çeltek, Ramazan Demir, Raşit Evşen, Rıdvan Canım, Rüya Talu, S.Burhanettin Akbaş, Saadettin Yılmaz, Sabahattin Çankaya, Sabri Nakiboğlu, Sadettin Yılmaz, Sadık Gökçe, Sadık Kemal Turanoğlu, Salim Gülbahçe, Sedat Günay, Selcan Sakaoğlu Manavgat, Senem Gezeroğlu, Serhat Mutlu, Sinem Albayır, Songül Özel, Suna Canlı, Süleyman Bektaş, Süleyman Taşçı, Şeref Yılmaz, Taha Akyol, Talat Ülker, Tamilla Abbashanlı-Aliyeva, Taner Güçlütürk, Tayfun Haykır, Ufuk Uğurlu, Uğur Arıbaş, Uğur Yeşilyurt, Umut Bulut, Ülkü Can, Ülkü Önal, Ümit Tokatlı, Ünver Günay, Yahya Kemal Beyatlı, Yakup Ekici, Yakup Eren Soyak, Yalçın Azizoğlu, Yaşar Elden Berceste, Yılmaz Evat, Yonca Yaşar, Yusuf Dağcı, Zafer Ekici ve Ziya Bağrıaçık'tır.

Türk Edebiyatının temsilcilerinden olup Akpınar dergisinde yazıları yer alan

şair ve yazarlardan Abdülhak Hamit Tarhan, Ahmet Muhip Dıranas, Âşık Veysel Şatıroğlu, Basri Gocul, Behçet Necatigil, Cahit Sıtkı Tarancı, Dilâver Cebeci, Faruk Kadri Timurtaş, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Halide Edib Adivar, Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Kaplan, Necip Fazıl Kısakürek, Orhan Şâik Gökyay, Tefik Fikret ve Yahya Kemal Beyatlı Türk milli ruhunu ve heyecanını şiirleri ve yazılarıyla okuyucuya aksettirmişlerdir.

Akpınar'a 2006 yılından günümüze kadar birçok yazar katkı sunmuştur. Geçen zaman aralığında Akpınar dergisi yazarlarından: Ahmet Vehbi Ecer, Ali Berat Alptekin, Ayhan İnal, Bahaeddin Karakoç, Bekir Sıtkı Erdoğan, Hasan Hüseyin Özmel, Mevlüt Uluğtekin, Muzaffer Akkuş, Rıdvan Çongur ve Tuncer Gülensoy rahmeti rahmana kavuştu. İsimlerini andığımız kıymetli şair ve yazarlarımızı saygı ve özlemle anıyoruz. Ruhları şad mekânları cennet olsun.

AKPINAR DERGİSİ'NDE YER ALAN HALK BİLİMİ YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Canan PELİT*

Giriş

Akpınar dergisi 2006 yılında Anadolu'nun bağı Niğde'de yayın hayatına başlamıştır. 2006 yılından bugüne kadar dergide Türk edebiyatını ve Türk kültürünü yakından ilgilendiren pek çok konuda yazılar yayınlanmıştır. Dergi Niğde tarihi ile ilgili metinlere, kitap değerlendirmelerine, Türk kültürünün zenginliğine dikkat çekmektedir. Akpınar; sanat, edebiyat ve kültür üçlemesi altında bilimsel dayanağı olan bir yayındır. İçerik bakımından oldukça zengin olan dergi okuyucularına adeta kültür ziyafeti yaşatmaktadır. Dergi incelendiğinde araştırmalara kaynaklık edecek pek çok eserin tanıtımı ve Türk edebiyatına katkıda bulunmuş isimler de derginin özel sayıları bünyesinde okurlarına sunulmuştur.

Halk bilimi açısında incelediğimiz zaman kültürel çalışmalara katkı sağlayan aynı zamanda milli ve manevi değerlere yer veren yazılar yayınlamaktadır. Halkın yaşattığı kültüre dokunan dergi Niğde'de kültürel farkındalığın oluşmasında önemli bir yere sahiptir. Akpınar dergisi Niğde'nin kültürel can damarından biridir. Derginin muhtevasında hem Türk folklorunu hem de Niğde folklorunu görmekteyiz.

Niğde'de unutulmuş gelenekleri de hatırlatan dergi okuyucularına kültürel değerlere sahip çıkmanın önemini de vurgulamaktadır. Gelenek ve göreneklerin gelecek nesillere aktarılmasında derginin yeri yadsınmaz. Mili ve manevi değerlerine sahip çıkan okuyucularına da bu bilinci aşlamaya çalışan bir yayın organıdır. Teknolojik gelişmelere de ayak uyduran dergi okurlarına dijital ortamda da erişim imkânı sağlamaktadır.

Dergide halk bilimine ait yer alan unsurları başlıklar altında değerlendirdik. Her başlığın altında dergide yazılan ilgili konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunduk. Bu yazılar tek tek incelenerek ilgili başlık altında verilmiştir.

A. Atasözü

GÜLER, Abdülkadir, Folklor: Diyarbakır Karpuzu, Maniler ve Bir Efsane, 15 (85), s.26.

Diyarbakır hem folkloru hem de karpuzu ile ünlüdür. Diyarbakır karpuzunun halk hekimliğinde ayrı bir yeri vardır. Yaz aylarında olgunlaşan karpuz halk tarafından ocak hatta şubat ayına kadar saklanır. Herhangi bir hastalık durumunda dertlerine şifa olması amacıyla bu meyveyi muhafaza ederler.

* Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Aynı zamanda halk arasında anlatılan Lokman Hekim efsanesi de Diyarbakırlıların karpuzla verdikleri kıymeti anlatır niteliktedir. Yapılan araştırmalarda karpuzun hazmı kolaylaştırdığını, insan vücudunu temizlediğini, böbreklere fayda sağladığını gösteriyor.

SAKAOĞLU, Saim, Atasözlerimiz Bizi Yanıltıyor Mu? -1 Gülmedim Ama Başıma Geldi, 16 (96), s.3.

Atasözleri uzun yıllar tecrübeler dayanan olgu ve durumları anlatır. Ne yazık ki atasözleri doğru bir şekilde kullanılmıyor. Bu atasözlerinden biri "Su uyur düşman uyumaz." diğeri ise " Eşek hoşaftan ne anlar." Saim Sakaoğlu bu iki atasözünü kendi hatırasıyla birleştirerek okuyuculara sunmuştur.

B. Bektaşilik

ECER, Vehbi, Anadolu Bektaşi Alevilerinde Tanrı ve Peygamber Sevgisi, 1 (6), s. 18.

İnsanlar mezhep ve tarikatlarla ilgili kimi zaman yanlış değerlendirmeler yapmaktadırlar. Bu ayrım özellikle Bektaşi Alevileri'ne pek çok kez yapılmıştır. Fakat insanların göz ardı ettikleri husus Bektaşiliğin özünde derin bir Tanrı ve peygamber sevgisinin olmasıdır. Anadolu Aleviliğinin kökü Orta Asya Türk geleneklerine ve Ahmet Yesevî ocağına dayanır. Aleviler, insan sevgisine, kadın-erkek eşitliğine ve hoşgörüye oldukça önem vermektedirler. Ülkemizde herkes kendi görüşünü özgürce yaşarken insanların birbirlerini böylesi konularla dışlaması Türklüğe ve İslam

hoşgörüsüne yakışmayan durumlardır. Alevi-Bektaşileri dışlamak haksızlıktır.

C. Çocuk Oyunları

BAKIRCI, Nedim, Niğde Folklorunda Çocuk Oyunları I, 2 (7), s. 23.

Çocuk oyunları, çocukların hem zihinsel hem de fiziksel gelişimine katkısı bulunur. Çocukların beden ve ruh gelişimine oldukça yararlı olan çocuk oyunları her yöreye göre farklılık gösterebilir. Günümüzde kapalı evlerde ve apartmanlarda büyüyen çocuklar ne yazık ki bu geleneksel oyunlardan uzakta kalmaktadırlar. Sayın Bakırcı, Niğde yöresine ait on iki çocuk oyununu kaynak kişilerden faydalanarak okuyucularına aktarmıştır.

D. Dağ Kültü

ECER, A.Vehbi, Kutsal Dağ Kültürümüz ve Erciyes Dağı, 5 (28), s.9.

A.Vehbi Ecer bu yazısında Bir Sevdadır Erciyes isimli kitabı tanıtırken Türk kültüründe kutsal dağ üzerine de düşüncelerini ifade etmektedir. Türk mitolojisinde ve İslamiyet'te dağ kültü pek kıymetlidir. Türkler için dağ Tanrı'ya en yakın yer olarak görülmüştür. Kur'an'ı Kerim'de kutsal dağ olarak Tur Dağı, Uhud Dağı ve Hira Dağı geçmektedir. Sadece bizim kutsal kitabımızda değil aynı zamanda Tevrat ve İncil'de de Cudi Dağı, Sina Dağı, Sion Dağı gibi dağ isimleri yer almaktadır.

E. Dergide Yer Alan Âşıklar

ASLAN, Namık, Borlu Kemâlî Baba Üzerine, 1 (5), s. 19.

Borlu Kemâlî Baba 1860-1926 yılları arasında yaşamış badeli bir âşıktır. Asıl

adı Mustafa'dır. Bor'un Ulukışla köyünde çiftçilik ile uğraşırken Kadiri tarikatına intisap ettikten sonra tekke tarzı şiirler söylemiştir. Bor'luKemâlî Baba'nın badeli olmasına rağmen saz çalmayı bilmediğini görüyoruz. Namık Aslan bu yazısında Kemâlî Baba'nın şiirlerini incelediğinde iki farklı Kemâlî olabileceğine işaret etmektedir. Biri tekke tarzında ilahi ve semai söyleyen Kemâlî diğeri ise muamma ve hiciv ustası aynı zamanda başarılı bir destan şairi olan Kemâlî. Nail Tan Altunhisarlı Âşık Kemâlî Baba eserinde bu iki farklı Kemâlî hakkında bilgi vermektedir. Namık Aslan, Kastamonulu Kemâlî ile Bor'luKemâlî Baba'nın şiirlerinin karışmış olabileceğini göz ardı etmemek gerektiğini vurgulamaktadır.

ALPTEKİN, Ali Berat, Çıldırli Âşık Şenlik'in Hikâye ve Şiirlerinde Karşılaştığımız Bayatıları Üzerinde Bir Araştırma, 2 (7), s. 6.

Bilindiği üzere bayatılar yani maniler anonim halk edebiyatında içinde yer almaktadır. Fakat âşıklar da eserlerinde bayatılardan faydalandığı için bayatılar âşık edebiyatı içerisinde de görülmektedir. Âşık Şenlik hikâye ve şiirlerinde bayatılara başvurmuştur. Bayatılarında Türklüğün ve İslam'ın temel özellikleri, Kars'ın Ruslar tarafından kuşatılması ve Ahsika'daki gördükleri, Türklerin çektiği sıkıntılar gibi konuları işlemiştir. Tıpkı Şenlik gibi Âşık Şenlik koluna mensup diğer âşıklar da hikâye ve şiirlerinde bayatıları kullanmışlardır.

ALPTEKİN, Ali Berat, Türk Halk Edebiyatında Çıldırli Âşık Şenlik, 2 (12), s. 6.

Âşık Şenlik, Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli âşıklardan biridir. Aynı zamanda kendi ismine ait bir âşık kolunun kurucusudur. Âşık Şenlik, Türk halk şiirinin klasik yapısının dışına çıkmıştır. Atışma yapmada, muamma çözmede ve irticalen söylemede oldukça başarılı bir âşıktır. Âşık Şenlik ile ilgili bu saydığımız özelliklerin dışında hikâye anlatan meddahlardan biridir. Âşık Şenlik halk hikâyeciliğine yenilikler katmıştır. Hikâyesi hakkında bilgi vermesi ve tarih düşürmesi bu yenilikler arasındadır.

ORAZ, Yağmur, Karaca Oğlan Sevgi Irmağı, 2 (12), s. 22.

Karacaoğlan'ın 400. doğum yılına ithafen kaleme alınan bu yazıda Karacaoğlan'ın tüm Türk dünyasında tanınan ve sevilen bir âşık olduğunu görüyoruz. Karacaoğlan'ın şiirlerindeki en önemli öge aşktır. Karacaoğlan aşk konusunu öyle güzel anlatmıştır ki okuyucuların onu bu kadar sevmesinde şüphesiz bu aşk konusunun yeri yadsınamaz.

DEĞİRMENCİ, Fatma, Âşık Veysel'in Bir Şiirinde Kargış, 3 (17) s. 28.

Âşıklar şiirlerinde sevgisini, özlemine, sevgiliye aşkını, halkın söylemediği nice duyguyu anlatmışlardır. Elbette bu duyguların yanında kimi zaman nefretini ve kızgınlığını anlatan beddualar da söylemişlerdir. Âşık Veysel de bu âşıklarımızdan biridir.

Âşık Veysel'in Tarsus'ta bulunduğu

sırada cüzdanı bir hırsız tarafından çalınmıştır. Bu duruma çok üzülen ve oldukça kızan Âşık Veysel bu duygularını daha doğrusu hırsıza duyguyu öfkeyi bir şiir ile dile getirmiştir. Âşık Veysel'in şiiri yazmasında elbette hırsıza duyduğu sitem varken bu şiir aracılığıyla okuyucularına da bir mesaj gönderir. Kendi düştüğü bu kötü durumun kimsenin başına gelmesini istemez.

TAN, Nail, Cumhuriyet Dönemi Âşık Edebiyatının Genel Görünümü, 4 (20), s.14.

Âşıklar, içinde bulundukları milletlerin duygu ve düşüncelerini dile getiren onların hislerine tercüman olmuş kişilerdir. Milletin ortak düşüncelerini dinleyip bu düşünceleri etrafına yayan bir nevi araçtır. Âşıkların içinde bulundukları ortam ne kadar özgürse düşüncelerini söylerken bir çekince hissetmezse âşık da o denli hislerini rahat bir şekilde şiirine döker. Eserlerini düşünce hürriyetinin olduğu bir ortamda dile getiren âşığın duygu ve hayal dünyası gelişir. Bu düşünce hürriyeti Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkemize kazandırdığı cumhuriyet rejimi ile sağlanmıştır. Cumhuriyet ile beraber gelen huzur ve güven ortamı âşıkların da rahat ettikleri bir ortamda eser vermelerine olanak sağlamıştır.

ASLAN, Namık, Niğde Bor Kaynaklı Dört Cönk ve Muhtemel Niğdeli Âşıklar, 5 (25), s.19.

Cönkler halk edebiyatının önemli kaynakları arasında yer almaktadır. İçerisinde hem şairlerin hayatları, şairlerin şiirleri hem de halk edebiyatı

ilgili bilgiler bulunur. Namık Aslan'ın incelemiş olduğu dört cönkte Niğdeli olma ihtimali bulunan sekiz âşık adı zikredilmektedir. Aynı zamanda dört cönkteki âşıkların şiirlerine de yer verilmiştir. Bu âşıklar arasında Kuddusî'ye ait kırk şiir, Hüseyin Firâkî Efendi'ye ait bir naat, Hüdaverdi'nin iki şiiri, Meknunî'ye ait bir şiir, Zatî'ye ait 1813-1814 yılları arasında yaşanan kıtlığı anlatan bir manzume, Şifayî ve Tahir Efendi'ye ait şiirler yer almaktadır.

GÜLER, Abdülkadir, Ölümünün 44. Yılında Âşık Veysel, 12 (71), s.30.

Âşık Veysel 25 Ekim 1894 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyünde dünyaya gelmiştir. Âşık Veysel gönül gözü ile insanları ayırım yapmaksızın kucaklayan bir halk ozanıdır Vatanına, milletine, gelenek ve göreneklerine son derece bağlıdır. Gönünde insan sevgisi bulunan herkese dostça ve hoşgörülle bakan ülkemizin değerlerinden biridir. Âşık Veysel'in özünde insan sevgisi vardır. Hiçbir ideolojiye bağlı kalmamış sadece şiirlerinde Anadolu insanının derdini anlatmıştır. Gerçek bir halk adamıdır. Halkın duygu ve düşüncelerini de kendi toplumsal sorunlarını da değişlerine konu yapmıştır. Kimi zaman bu sorunları bir taşlama ile dile getirmiştir. O hep bildiği yolda ilerlemiştir ömrünün sonuna kadar da insan sevgisini şiirlerinden eksik etmemiştir.

F. Destan

ECER, A.Vehbi, Prof. Dr. Mehmet Kaplan'a Göre Destanların Faydaları, 9 (49), s.20.

Mehmet Kaplan, destanların

toplumların milletleşmesinde, ata kültürlerinin yeni nesillere aktarılmasında büyük bir role sahip olduğunu belirtir. Destanlar milli kültürün, kültürel değerın önemli kaynaklarındandır. Sadece tarihi olayları değil aynı zamanda eski çağlardaki insanların hayata bakışını ve değer yargılarını da anlatır.

G. Gelenek Ve Görenek

DEMİRAY, Erdinç, Ahıska Türklerinde Doğum Adetleri ve Uygulamaları, 7 (41), s.8.

Yurtlarından sürgün edilen Ahıska Türklerinin doğum adetleri ile ilgili hazırlanan bu yazıda ilk olarak doğum hakkında genel bir bilgi verildikten sonra Türk kültüründe doğum öncesine dair inançlar üzerine durulmuştur. Türk kültüründe çocuk sahibi olmanın ve soyun devamının ehemmiyeti açısından çeşitli kaynaklardaki alıntılara başvurulmuştur. Ahıska Türklerinin doğum öncesi ve sonrası inanç ve inanışları bölümünde bazı uygulamaların Türk kültürüne benzer olduğu görülmektedir. Ahıska Türkleri her ne kadar vatanlarından sürgün edilmiş olsalar da baskı ve dayatmalara karşı kendi inanışlarını, gelenek ve göreneklerini sürdürmeye devam etmektedirler.

H. Halk Biliminin İşlevi

GÖRKEM, İsmail, Dünden Bugüne Türk Sözel Edebiyatı Değişim ve Dönüşüm, 3 (14), s.13.

Her millet kendi kültürünü oluştururken ilk olarak sözlü ortamdan faydalanır. İlerleyen süreçte yazılı ve

elektronik ortamlar da bu kültürün şekillenmesinde aktif rol oynar. Türk edebiyatındaki folklorik ürünler de zamanla insanlar arasında sözlü olarak aktarıla gelmiştir. Bu aktarım esnasında belli değişiklikler olmuştur. İsmail Gökem bu kültürel değişimi folklorun işlevlerini de detaylı olarak anlatarak Türk edebiyatının sözlü kısmındaki değişimleri aktarmıştır.

İ. Halk Hikâyesi

ASLAN, Namık, Halk Anlatmalarında Motif ve Tip Kavramı, 1 (3), s. 17.

Sözlü edebiyat ürünleri içerisinde yer alan masallarda rastlanan motif ve tip kavramı üzerine yapılan bir incelemeyi okuyuculara sunan Namık Aslan bu iki kavramı detaylı olarak anlatmıştır. İlk olarak motif kavramı üzerinde duran Aslan Thompson'un motif tanımını açıklamaktadır. Gelenekte kalma gücüne sahip olan, masalın en küçük unsurudur. Bir başka tabirle motif, dinleyicilerin dikkatini çeken onlara şaşırtıcı gelen bir yapıya sahip olması gerekir. Motife sadece hikâye etmenin en küçük unsuru demek yanlış bir tanımdır. Motifin kültür bağlamında yerini anlamak ve anlatılar içindeki fonksiyonunu çözümlemek gerekir.

Tip ise Thompson'a göre bağımsız bir varolma kabiliyeti gösteren anlatmaların her birine verilen addır. Yani bağımsız bir masal metni bir tiptir. Thomson'un tanımlarından yola çıkarsak aslında her motif tip değildir fakat her tip bir motiftir diyebiliriz. Kültürümüzün masalların bu bilgiler ışığında yani tip ve motif kavramının içine ışık tutarak onları

özümseyerek yeniden değerlendirilmesi gerekir.

J. Hıdırellez

BAKIRCI, Nedim, Hıdırellez ve Niğde'de Unutulan Bir Gelenek Niğde Cumaları, 3(15), s.16.

Hıdırellez, Hz. Hızır ve İlyas'ın buluştukları 5 Mayıs 6 Mayısı bağlayan geceye verilen addır. Bugün aslında yazın gelişini de temsil etmektedir. Türk dünyasının birçok bölgesinde ve ülkemizde kutlanan halkın önem verdiği bir gündür. Bu kutlamalar Türkiye'nin pek çok yerinde olduğu gibi Niğde'de yapılmaktadır. Diğer illerden farklı olarak Niğde'de bir ay boyunca Hıdırellez Bayramı kutlanır. Hıdırellez öncesinde halk tarafından pek çok hazırlık yapılır. Niğde'de Mayıs ayı Cumalar günüdür. Halkın belirlediği çeşitli bölgelerde Hıdırellez kutlamaları yapılır. Günümüzde bu gelenek oldukça azalmıştır. Sadece Cumalar olarak hala kutlanan Tepe Cuması az da olsa varlığını sürdürmektedir. Hıdırellez'in Türk kültüründe bu kadar önemli olmasındaki en büyük pay birlik ve beraberliği güçlendiren önemli bir etkinlik olmasından kaynaklanmaktadır.

K. Mani

MALKOÇ, M. Nihat, Ramazan Davulcuları ve Maniler, 7 (40), s.38.

Türk kültürünün neredeyse unutulmak üzere olan bir değeridir Ramazan davulcuları ve bu davulcuların söylediği maniler. Ramazan davulcuları bizim kültürümüzün mihenk taşları arasında yer alırken köklü bir geleneğin de sürdürülmesini sağlayan neferlerdir.

Günümüzde insanlar sahura kalkarken akıllı telefonlarının alarmlarını kuruyor olsa da kırsal kesimlerde ve bazı belediyelerde Ramazan davulcuları varlıklarını sürdürmeye devam etmektedir. Ramazan davulcularının amacı sadece insanları uyandırıp dini vecibelerini yerine getirmelerine yardım etmek değil onların eğlenmelerini de sağlamaktır. Nihat Malkoç bu yazısında unutulmak üzere olan kültürel bir değere dikkat çekmektedir.

L. Masal

BAKIRCI, Nedim, Ölüm-Derman Otu, 1 (1), s. 62.

BAKIRCI, Nedim, Muradına Ermeyen Dilber, 1 (2), s.38.

Akpınar dergisinde iki adet masal metni yer almaktadır. Bu iki masal Nedim Bakırcı tarafından derlenmiştir.

BAKIRCI, Nedim, Niğde Masallarında Modern Unsurlar, 1 (5), s. 12.

Türk masalları zaman içerisinde nesillerden nesillere aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Masal metnin ilk ve son halinde farklılıklar görülebilir. Her anlatıcı masala kendi hayal dünyası ve kültürel birikimi çerçevesinde yeni unsurlar eklemiştir. Hızla gelişen teknoloji ve teknolojinin beraberinde getirdiği ifadeler masalların içine de girmektedir. Nedim Bakırcı Niğde Masallarında yer alan modern unsurları incelemiştir. Bu unsurlar arasında; piknik, kredi, banka, noter, kokteyl, takım elbise, Kıbrıs Harekâtı, turist, telefon, taksi, vali sayabiliriz.

ASLAN, Namık, Masalların Kültürel

İşlevi ve Bu Bağlamda Masal Metninin Çözümlemesi, 3(14), s.30.

Masallar ait olduğu bölgenin en önemli kültürel öğelerinden biridir. Masallar kültürel kimliğin oluşmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Aynı zamanda masallar ait olduğu kültürün bir sonraki nesle aktarılmasında da aktif rol oynamaktadır. Namık Aslan bu yazısında hem masalların kültürel işlevi üzerindeki yerini açıklamış hem de Şahmaran isimli masal metninin çözümlemesini yapmıştır.

BAKIRCI, Nedim, Eğitim Yönüyle Hayvan Masalları, 10 (58), s.32.

Bir çocuğun yetiştirilmesinde ve eğitiminde ilk görev aileye düşer. Aile çocuğuna çeşitli dersler vermek ve onu iyiye ve doğruya yönlendirmek için her zaman çaba gösterir. Çocukları eğitmenin en etkili yollarından biri onlara masal anlatmaktır. Masallar hem çocukların hoş vakit geçirmelerini sağlar hem de çocuklara kitap okumayı sevdirmek için başvurulan edebi bir türdür. Masallar çocukların güzel vakit geçirmelerinin yanı sıra onların hayal gücünü de zenginleştirir. Asıl halk masallar hayvan masallarına göre daha uzun olduğu için çocukların dikkatini çok çabuk dağıtır. Fakat hayvan masalları içerisindeki kahramanların hayvan olması ve asıl halk masallarına göre daha kısa olduğu için çocuklara oldukça cazip gelmektedir. Hayvan masalları, çocuklara hayvan sevgisini aşırlar, hayvanlar hakkında bilgi verirken içerisinde barındırdığı mesajı da çocukların dünyasına sunmaktadır.

M. Mezar Taşları

BAKIRCI, Nedim, Niğde Mezar Taşları Sözleri Üzerine Bir İnceleme, 2 (13), s.23

Türk kültür geleneğinde mezar ve mezar taşları Hunlardan günümüze kadar dayanan eski ve köklü bir geleneğe sahiptir. Mezar taşları, halkın ortak duygu ve düşüncelerini, örf ve adetlerini ve sanat zevkinin birer yansımasıdır. Nedim Bakırcı Niğde Derbent Mezarlığı'nı esas alarak mezar taşı sözlerine dair yaptığı incelemeyi bu yazısında anlatmaktadır. İncelenen mezar taşlarının muhtevası ölüm, dünyanın geçiciliği, hayattan beklentilerin karşılanmaması, günahkâr bir kul olma, genç yaşta ölüm, nasihatle bulunma vs.dir.

N. Nevruz

KELEŞTİMUR, Bedrettin, Nevruz Bizim Bahar Bayramımız, 4 (20), s.28.

Nevruz, Türk dünyasının tamamında 21 Mart'ta coşkuyla baharın gelişinin kutlandığı bayramdır. Türk coğrafyasının ortak değeri olan Nevruz Türklerin demir dağı eritip Ergenokon vadisinden çıkışının her yıl anıldığı Türklerin bir nevi yılbaşısıdır. Kadim Türk kültürünün değeri olan Nevruz her ne kadar başka gruplar tarafından sahiplenilmeye çalışılsa da bu beyhude bir çabadır.

AYDOĞAN, Ömer, Türk Kültüründe Nevruz, 8 (44), s.38.

Nevruz, kışın bitip ilkbaharın başladığı yeni günün adıdır. Anadolu'da Nevruz, Selçuklular döneminden başlayarak Osmanlı'dan günümüze kadar canlılığını koruyarak kutlanmaya devam etmektedir. Nevruz Bayramı cumhuriyetin ilk yıllarında resmi olarak

kutlanmıştır. Günümüzde okullarda da kutlanmaktadır.

0. Önemli Şahsiyetler

ECER, A.Vehbi, Ahmed Yesevî'den Ahmed Kuddusî'ye Tanrı ve İnsan Sevgisi, 1 (4), s. 10.

Ahmet Yesevî'nin düşünceleri tarih boyunca Müslüman Türk toplumlarının ahlak ve davranışlarını etkilemiştir. Yesevî'nin görüşleri ile Kur'an arasında bir çelişki olmadığına inanılmıştır. Ahmet Yesevî bu görüş ve öğütlerini "hikmet" adını verdiği şiirleriyle dile getirmiştir. Bu şiirlerin birinde " Benim hikmetlerim ferman-ı Sübhan /Okuyup anlasan manayı Kur'an" der. Yani Ahmet Yesevî'nin kendisi de hikmetlerinin Kur'an'ın manası olduğunu bu hikmetleri anlamak için okuyup kavramak gerektiğini dile getirmiştir.

Yesevî'deki aşk insanı yücelten, olgunlaştıran, insanı insan yapan bir özelliğe sahiptir. Ona göre aşk Tanrı'yı tanıma yoludur. Bir hikmetinde "Aşk olmasa tanımak olmaz Mevlam seni" diyerek insanın içinde aşk duygusu olmadığı takdirde Tanrı'yı tanımasının da zor olabileceğini anlatır. İçinde aşk ve sevgi bulunan insan hem Tanrı'yı hem de Tanrı'nın yarattıklarını sever. İnsan içindeki aşk ve sevgi ile zaman içerisinde kötülüklerden uzaklaşır ve Tanrı aşkı ile aslında insan sen-ben kavgasından uzaklaşır, dünya nimetlerine hırsyla bağlanmaz.

ALPTEKİN, Ali Berat, Folklorumuzda Ebedî Yaşayanlar, 1 (6), s. 4.

Ebedi yaşamak insanlığın varoluşundan beri araştırıp sonuca

ulaşamadıkları bir meseledir. Ebedi yaşamak elbette mümkün değil fakat kalıcı eserler bırakarak toplumun hatıralarında iz bırakmak mümkündür. Toplumda iz bırakmak kolay değildir. İz bırakmak için nesiller boyunca milletin hafızasında yer etmek gerekir. Bizim folklorumuzda da eserleriyle hala yaşayan pek çok isimden söz edebiliriz. Alptekin'in ebedi yaşayanlar içinde ele aldığı ilk isim Kaşgarlı Mahmut'tur. Kaşgarlı Mahmut 8000 kelimelik hazırladığı Kutadgu Bilig ile ebedi yaşayanlardandır. Sadece Türklerin yaşadığı coğrafyada değil aynı zamanda tüm dünyadaki ilim adamlarının dikkatini çeken bir şahsiyettir Kaşgarlı.

Horasan erenlerini Anadolu'ya gönderen Hoca Ahmet Yesevî Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamıştır. İslam dinini yayarken engin bir ahlak felsefesi ve hoşgörü ile insanları eşit bir şekilde kucaklamıştır. Ahiliğin kurucusu Ahi Evran Veli de ebedi yaşayanlardandır. Onun sayesinde esnafımız birlik ve beraberlik içinde ticaretini sürdürmüştür. Nasreddin Hoca fıkralarıyla insanlara sevgiyi, hoşgörü ve barışı anlatmıştır. Yunus Emre'de günümüzde hümanizm dediğimiz insan sevgisini yüzyıllar öncesinde keşfetmiş ve bu kavramı tam anlamıyla insanlara "Dünya kimseye kalmaz, Sevelim sevelelim" diyerek bu felsefesini çok güzel özetlemiştir.

ALPTEKİN, Ali Berat, Geçmişten Geleceğe Ebedî Yaşayanlar: Büyük Türk Düşünürü Nasreddin Hoca, 2 (11), s. 8:

Nasreddin Hoca tüm dünyada bilinen

önemli bir şahsiyettir. Onun böylesine dünya çapında tanınmasında çocuk ve yetişkin eğitime yönelik verdiği mesajlar da etkilidir. Sadece Türk dünyasında değil tüm dünya çapında bilinen Nasreddin Hoca fıkralarıyla adeta günümüze ışık tutar.

BAKIRCI, Nedim, Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ile Ahmet Yesevî Üzerine Söyleşi, 6(31), s.4.

Nedim Bakırcı'nın Ali Berat Alptekin ile yapmış olduğu bu söyleşinin ana hatlarını Ahmet Yesevî'nin hayatı, hangi isimlerle tanındığı, Yesevî adının nereden geldiği, Divan-ı Hikmet'in şekil ve muhtevası, Yesevî tarikatının izlediği yol ve Ahmet Yesevî'nin düşünceleri oluşturmaktadır.

SAKAOĞLU, Saim, Gerçek Nasreddin Hoca Fıkralarının Belirlenmesinde Göz Önünde Bulundurulması Gereken Ölçütler, 7(40), s.13.

Türk sözel edebiyatının önemli şahsiyetlerinden olan Nasreddin Hoca bazen yanlış anlaşılmıştır. Sakaoğlu ilgili yazısında Nasreddin Hoca'ya ait olarak anlatılan aslında Nasreddin Hoca'nın hayat görüşüyle bağdaşmayan pek çok fıkranın kendisine aitmiş gibi anlatıldığını belirtmektedir. Nasreddin Hoca'yı kendisi olmaktan çıkaran olumsuz özellikler onun olmayan fıkralara iliştilerilerek anlatılmaktadır. Kısacası herkes istediği fıkrayı Nasreddin Hoca'nınmış gibi göstermektedir. Nasreddin Hoca'ya atfedilerek hatta onun adıyla bütünleşen pek çok fıkra aslında onun değildir. Saim Sakaoğlu Ay'ı Kurtarmak, Ben Sağlığımda, Doğuran Kazan, Çömlek

Hesabı, Eşini de Bekliyorlar, Ye Kürküm Ye, Bu Kedi ise Et Nerede gibi fıkralarla bütün Hoca-Timur fıkralarının Nasreddin Hoca'ya ait olmadığını açıklamıştır. Söz edilen fıkraların ahlaksızlık ve müstehcenlik barındırması Nasreddin Hoca ile asla bağdaşmaz. Hoca'yı doğrudan gerçek kimliği ile görmeli, ona yakıştırılan olumsuz özelliklerden arındırmalıyız.

İVGİN, Hayrettin, Halk Şiirimizde Pir Sultan Abdal'ın Yeri Önemlidir, 7 (41), s.25.

Pir Sultan Abdal; şiirlerindeki fikir yapısı, estetik ve ustalıkla Alevilerce ululaştırılan "Yedi Büyük Ozan"dan biridir. Böyle anılmasındaki sebep şiirlerinde işlediği Hak, Muhammed, Hasan, Hüseyin, Ali ve On İki İmam kavramlarını sıkça kullanmasıdır. Alevilik öğretilerinin dışında doğa, aşk, ölüm, ayrılık, özlem, toplum, kavga-umut gibi temaları da şiirlerine naksetmiştir. Günümüzde kendisine ait olduğu kabul edilen 300'e yakın şiiri bulunmaktadır.

GÜÇLÜ, Faruk, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması Konusunda Emekleri Gözardı Edilen Horasan Erenleri, 12(71), s.27

11. yüzyılın sonlarında Anadolu Türk egemenliği altına girmiştir. Türkler Anadolu'yu kendi yurtları haline getirmelerinde savaşta göstermiş oldukları üstün beceriler yer almaktadır. Bizler Anadolu'yu yurt edinirken sadece kılıç ve oklarla değil aynı zamanda Horasan erenlerininengin hoşgörüsü ve insan sevgisi ile kazanmışızdır. Tarih silah zoruyla dinlerin ve dillerin

değiştirilmesinde istenen başarının sağlanamadığını göstermektedir. Horasan erenleri diye bahsedilen Hoca Ahmet Yesevî'nin öğrencileri sevgi ve insanlık aşkıyla, yaygın hoşgörülerile bölge halkının sevgisini kazanmış ve Hristiyan egemenliğini kırmışlardır. Horasan erenleri tüm insanlara eşit mesafede yaklaşmışlardır. Mevlana Konya'da, Hacıbektaş Nevşehir'de, Tapduk Emre ve Yunus Emre Aksaray'da, Ahi Evran Kırşehir'de ve Hacı Bayram Veli de Ankara'da İslam'ın engin felsefesi ile bölgedeki insanları dergâhlarında toplamışlardır.

P. Türk Kültüründe Tandır

DEĞİRMENCİ, Fatma, Kaybolmayan Kültürel Miras: Tandır, 8 (46), s.33.

Anadolu'da kadınların ekmek veya yemek yapmak amacıyla kullandıkları tandır zamanla farklı bir işleve sahip olmuştur. Tandır sadece insanların ihtiyaçlarını karşıladıkları bir yer değildir. Tandır başında yapılan sohbetlerle insanlar arasında sosyal bir iletişim ve birlik beraberlik duyguları pekişmiştir. Böylelikle tandır maddi kültürün önemli bir parçası haline gelmiştir. Her ne kadar günümüzde teknoloji gelişse de mutfaklarımızda son model fırınlar olsa da tandır bunların arasında canlılığını korumaya devam etmektedir.

SONUÇ

Hazırlamış olduğumuz bu çalışmada Akpınar dergisinin 2006 yılında yayınlanan ilk sayısından 2022 yılında çıkan 99. sayısına kadar basılmış tüm sayıları incelenmiştir. İnceleme esnasında halk bilime ait yazılar

çalışmamıza dâhil edilmiştir. Halk bilimiyle ilgili pek çok yazı dergi bünyesinde yayınlanmıştır. Bunların geneline bakıldığında Türk kültürü ve Niğde folkloru ile ilgili yazılar olduğu görülmektedir. Özellikle masal, âşıklar ve Türk kültüründeki önemli şahsiyetlerle ilgili yazıların sayısı daha fazladır.

Akpınar dergisi Türk Edebiyatı bakımından oldukça önemli bir yayın organıdır. İçerisinde sadece halk bilimi değil pek çok disiplinle ilgili de yazılar yer almaktadır. Akpınar dergisi, 16 yıllık yayın hayatı boyunca gerek Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi öğretim üyelerinin gerekse diğer üniversitelerdeki öğretim üyelerinin yazılarıyla katkı sağladığı bilimsel içerikli bir yayındır. Türk edebiyatına katkısı bulunup ebediyete uğurlanan isimler de dergi bünyesinde anılmıştır. Derginin en önemli amaçları arasında yer alan "Türk edebiyatına ve Türk kültürüne hizmet etme" ilkesi derginin tüm sayılarında kendini göstermektedir. Akpınar dergisi Türk kültürünü yaşatan, milli ve manevi değerlere ışık tutan, Türk dilini sade bir şekilde okuyucusuna aktaran, vatanını ve bayrağını seven bir grup yazarın yıllardır üzerinde çalıştıkları önemli bir değerdir. Her sayısında kendini daha da geliştirerek okuyucularına bir kültür ziyafeti sunmaktadır. Derginin 99 sayısı boyunca emek veren bütün yazarlara teşekkür ediyor, aramızdan ayrılan değerli hocalarımıza Tanrı'dan rahmet diliyoruz.

Akpınar dergisinin okuyucusu bol varlığı daim olsun.

AKPINAR DERGİSİ'NDE YER ALAN YENİ EDEBİYAT YAZILARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Ebru KAHRAMANLAR*

Akpınar dergisi yayın hayatına 2006 yılında başlamıştır. İki ayda bir çıkan bu dergi edebiyat dünyasına birçok açıdan faydalı olduğu gibi modern edebiyat alanında da birçok yararı olmuştur. Yeni Edebiyat yazılarının birçoğu akademik camiadan yazılar olduğu gibi öğretmenler (özellikle edebiyat öğretmenleri), öğrenciler ve halk arasından alana ilgi duyanların yazıları da bu dergide yayımlanmıştır. Derginin 2006 yılından 2023 yılına kadar uzun soluklu olması Niğde'de dergi yayımı için ilk ve tektir. Bu da Akpınar dergisinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Akpınar dergisinin yayım hayatına başlamasını, İsmail Özmel şu cümlelerle dile getiriyor: "Niğde'nin yaylalarından birisi olan Akpınar'ı dergi adı olarak seçtik. Böylece hem yaylamızın adını unutturmayacak, hem onun pınar suları gibi arı duru havasını, kültürümüze, sanatımıza ve edebiyatımıza taşıyacak, hem de kültür hayatımızın bir ihtiyacını karşılayacaktık." (Özmel, 2006: 3). Akpınar isminden de anlaşıldığı gibi kültürün sanatla bütünleşmesini sağlamıştır. Akpınar dergisi kültür ve sanat ekseninde bir nehrin suyu gibi akacak, okuyucu da bu suyun akıntısında kendisine bir yol bulacaktır. Bu akıntıda

yer alan modern edebiyat yazarları şunlardır; İsmail Özmel, Nâzım Hikmet Polat, Tuncer Gülensoy, Genç Osman Geçer, Nurullah Çetin, Ali İhsan Kolcu, Kibar Ayaydın, Mahir Adıbeş, Figen Bakırcı ve birçok kişi...

Dergide bulunan yeni dönem yazıları şiir, deneme, söyleşi, hikâye ve makalelerdir. Bu metinlerde farklı yöntemler kullanılarak içerik incelemelerinin yapıldığı görülmektedir. Dergide bulunan incelemeler tema ve dikkat çeken figürler olarak aktarılmıştır. Bununla birlikte mimari yapılar, resim ve müzik görülmektedir. Bu da demek oluyor ki dergi; sanat, kültür ve ilim üçlemesini bir arada bulundurmaktadır. Dergide yer alan yazıların tasnifi yapılırken şahsiyetler ve ortak temalar dikkate alınmıştır.

Ali İhsan Kolcu, "Bir Rüya ve Zaman Yolcusu: Ahmet Hamdi Tanpınar", Akpınar, Ocak-Şubat, Sayı 1, s. 37-42.

Ali İhsan Kolcu, bu yazı da bir rüya ve hülya adamının zamanla olan mücadelesinden bahsetmiştir. Eser ve şahsiyet arasındaki ilişki okuyucuya aktarılmıştır. Ahmet Hamdi Tanpınar üzerinden rüya ve zaman kavramını özetlenebilir bilgilerle vermiştir. Rüya ve

* * Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

zaman kavramları Tanpınar'ın duygu ve düşünce temlerini açıklamaktadır. Tanpınar'ı anlamak onu anlatan kelimeleri anlamaktan geçer. Bu sebeple makale onun dünyasından seçilen kelimeleri açıklayarak Ahmet Hamdi Tanpınar'ı anlamamızı sağlamaktadır.

Ali İhsan Kolcu, "Beşir Ayvazoğlu'nun "Çerkes'in Kahvede Bir Kış Gecesi" Şiiri Üzerine", Akpinar, Mayıs- Haziran, Sayı 3, s. 11-15.

Bu manzume incelemesi, entelektüel zorlama ve özentî kaygısı gütmenden taşrayı, memleket edebiyatı duyarlılığı içinde değerlendirmiştir. Şâiri ve şâirin yaşadığı şehir olan Sivas'ı şiirden aktarımlarla açıklamıştır. Manzume tahlili hem şâiri hem de şiirle ilgili yorumlamalara değindiği için önemlidir.

H.Ahmet Cirit, Mustafa Necati Sepetçioğlu'nu Anlamak, 1 (4), s.28.

9 Temmuz 2006 yılı Mustafa Necati'nin vefat yıl dönümünü anmak için kaleme alınmıştır. Eser, şahsiyet ve hayatına dair bilgiler içermektedir. "O, tarihi roman yazarlığıının en çarpıcı eserlerini tarihe mal ederek aramızdan ayrıldı." (Girit, 2006:28). Sözleriyle ifade ederken Sepetçioğlu'nun tarihe bakış açısını ve eserlerindeki karakterleri nasıl aktardığına değinilmiştir. Sepetçioğlu'nu anlamak için okunulması gereken bu yazı satırlarında meraklılarını beklemektedir.

Figen Bakırcı, KitaplarArasında: ÇağdaşTürkŞiiriTahillleri, 1 (5), s. 36; Harput'uGördünüzMü?, 1 (6), s.30-32

Figen Bakırcı yazısında Dr. Mustafa Parlak Hocanın Çağdaş Türk Şiir

Tahillleri adlı eserini incelemiş ve bu konu hakkında şâirlerin şiirlerini hangi metotlarla incelediği açıklamıştır. İsmail Özmel'ninHer Mevsim Bahar adlı kitabında şekil özellikleri aktarmıştır. Bu incelemeyi nasıl yaptığına dair açıklamalarda bulunmuştur. Şiir incelemesi yönünden merak uyandıran yazı, okuyucularını hem Özmel'in şiiriyle hem de Parlak Hoca'nın tespitleriyle beklemektedir. Bu iki sentezin olması okuyucuda merak uyandırmıştır.

Ali İhsan Kolcu, Ahmet Muhip Dıranas:Unutuştan Aldanışa Bir Hatırlama Öyküsü-Olvido, 2 (8), s. 4;

Olvido şiirinin, akşamüstü vaktinde kişide uyandıran "unutmuş" şeyler üzerinde kurgulandığını aktarmıştır. Pek tabii manzumenin bıraktığı duyguya "hatırlatma" penceresinden dile getirir. Şâirin şiirinde bıraktığı tezahürü somutlaştırarak aktarmıştır. Yazar şiirin somutlaştırdığı öğeleri ruhani arzulara yön veren yapıyla açıklamıştır. Örneğin şiirde geçen bir mazmunu cinselliğe ve yaşa vurgulamıştır. Şiirde duygular açıklanmış bu duyguların âşıkta bıraktığı yankılara seslenmiştir. Manzumede ki seslenişten bu kadının görülmemiş bir kadın olduğu varsayımında bulunulmuştur. Modern şiirde edebi kimliği açıklayarak estetik örneklerde bulunmuştur. Buna benzer birçok yorumlamalarda bulunan Ali İhsan Kolcu derginin sekizinci sayısında okuyucusunu beklemektedir.

H.RıdvanÇangur, Ahmet Muhip Dıranas'ıUnutamayız, 20, s.22-25.

Cumhuriyet dönemi şâiri Ahmet

Muhip'in ölüm yıl dönümü üzerine kaleme alınmıştır. Ahmet Muhip Dıranas'ın hayatı, edebî yönü ve hayranlık uyandıran şâirlik yönü üzerine incelenmiştir. Çonkur ve Seranad şiiriyle Dıranas'ı hatırlatmıştır. Edebiyat sevenlere Dıranas'ın hissiyatı ile seslenmiştir.

Kibar Ayaydın, Necip Fazıl ve Derin Duyuş, (2) 9, s.20-32

Necip Fazıl'ın eserlerinde duyduğu tesiri açıklamıştır. Yazar Necip Fazıl'la tanışmasını ve şiirlerinden aldığı hazzı aktarmıştır. Necip Fazıl'ın mutlak hakikati nasıl var ettiğine dair ifadelerde bulunmuştur. Bu yazı hakikat kavramının Necip Fazıl'da yansımalarını göstermek için okuyucusuna ışık tutmuştur.

Ali İhsan Kolcu, Ahmet Muhip Dıranas'ın Şiirlerinde Dağ İmgesi, 2 (10), s. 22

Dağın insanda bıraktığı duygusal bağ ile metnin giriş bölümü yapılandırılmıştır. Dağları bereket ve cinsellik boyutuyla dile getirir. Ardından şâirin sevgilisine seslenişini; tarihsel, yerel, milli ve mitolojik çağrışımlarla birlikte ele almıştır. Ali İhsan Kolcu, şiiri Ağrı Dağı'na benzetmeler yükleyerek zemine oturtmuştur. Ağrı Dağı motifini ve Dıranas'ı aynı ikilemde anlayabilmek için istifade edilmesi gereken bir yazıdır.

Halil Hadi Bulut, Behçet Necatigil'in Şiirlerinde Çocuk, 2 (10), s. 27.

Behçet Necatigil'in Türk edebiyatında şahsiyeti, edebiyattaki ideolojisine, incelemelerine, oyun metinlerine değinilmiştir. Halil Bulut, Necatigil'in şiirlerini tasniflemiş ve

akademik çalışmalarını aktarmıştır. Behçet Necatigil'i anlamak şiirinde var olan hissiyatı öğrenebilmek için incelenmiştir.

Dr. Genç Osman Geçer, "Bosna Mektupları-I", 2 (12), "Bosna Mektupları-II", 3 (13), "Bosna Mektupları-III", 3 (15), "Bosna Mektupları-IV", 4 (19)

Bosna Mektupları dergide 12, 13, 15, 19 sayılarında yer almaktadır. Mektuba Yahya Kemal'in şiirinden bir alıntıyla başlamıştır. Geçer, mektubun küreselleşen dünya ile etkisini yitirmesini sebep göstererek bu ismi neden seçtiğini açıklamıştır. Genç Osman Geçer, derginin yayım kurulunda yer alan İsmail Özmel ile anısını aktarmıştır. Anısında dergiye yazı yazmanın onda ödev bilincini nasıl oluşturduğuna değinmiştir. Ardından mektuplara Bosna'nın tanımıyla devam etmiştir. Bosna'nın yazarda bıraktığı hissiyat ve duygusal bağ okuyucuya sanki Bosna'daymış gibi bir his vermiştir. Bosna'nın tanıtımında, kentin açık hava müzesi haline nasıl geldiğine ve beşeri birçok faktöre değinilmiştir. Tuzla şehrinde Türkoloji Enstitüsü ve Türk Kütüphanesi adıyla kurulmuş kütüphanenin yer alması okuyucuda hem gurur hem de hazin bir hikâyeye perde arlatmıştır. Osmanlı'nın bıraktığı arşiv ve tarihi eserler bir sonraki mektuplarda izah edilmek üzere merak uyandırmıştır. Bu merak okuyucunun Bosna Mektupları serisine olan ilgisini artırmıştır. Bosna'da yer alan çiçek kültürü ve bu kültürün Geçer'de bıraktığı hissiyat en güzel şekilde aktarılmıştır. Hatta Genç Osman Geçer Tuzla'yı tekrar

tanımlarken “bir tuz şehri olmaktan çok, bir çiçek şehri” (Geçer, 2007: 25) olarak aktarmıştır. Şehrin gürültüsüz ve sesten uzak olması yazarı hem şaşırtmış hem de hayranlık uyandırmıştır. Tuzla’nın kültürel çatışmaları ve bu çatışmanın bireyde bıraktığı buhranı dile getirmiştir.

İkinci Bosna Mektupları’nda, Bosna’da bir Bayram Sabahı olarak kaleme almıştır. Bir bayram sabahının yazarda bıraktığı heyecan ve mutlulukla kaleme alınmıştır. Bu yazı okuyucusuna Yahya Kemal’in *Süleymaniye’de Bayram Sabahı* şiirinin heyecanı gibi bir hissiyat bırakır. Bosna’da yapılan bayram aktiviteleri Türk kültürüyle örtüşmesi yazarı çok şaşırtmıştır. Türk kültüründe olduğu gibi Bosna’da baklavanın yaygın olması üzerinde durulmuştur. Şehitlik ziyareti ve bu ziyarete ki duygusal bağlar okuyucuya belgesel niteliğinde yansıtılmıştır. Okuyucusuna bu olaylar adeta şehitlikte geziyor hissi vermiştir.

Genç Osman Geçer Bosna Mektupları – III serisine Sınır Aşan Kahramanlar Ve Deli Yürek etkisiyle devam eder. Bosna’da Türk senaryolarının bıraktığını derin iz dile getirilmiştir. Dizinin Türk kültüründe neye yansıdığını açıklamıştır. Bu dizinin Türk’ü ve Türkiye’yi tanımak adına vesile olduğu birçok yapıya değinmiştir. Modern iletişim araçlarının kültürümüzü sınırlar ötesine aktardığını açıklamıştır.

Bosna mektupları – IV serisinde Bosna’yı anlamak, kültürel birçok figürleri anlamak ve yozlaşmış Bosna’yı anlayabilmek için birinci ağızdan gören kişiden duymak gerekir. Genç Osman

Geçer, bu ölümsüz kahramanların barındırdığı şehri adeta bir belgesel akışı gibi aktarmıştır. Geçer’in tek gayesi Bosna Mektupları’ı serisinden de anlaşılacağı üzerine Bosna’yı ve unutulmuş diyar şehri Tuzla’yı hatırlatmak olmuştur. Bu kardeş vatanda varlığımızı merak edenler Bosna Mektupları’nı incelemelidir.

Özcan Bayrak, Ölümün Gizemi ve Simgesel Bir Unsur Olarak Yahya Kemal ve Tanpınar’ın Şiirine Yansıması, 3 (13),

Özcan Bayrak, Tanpınar ve Yahya Kemal’i benzer temler üzerinde incelemiştir. Korku, sevinç, arzu, bekleyiş duygularını açıklamıştır. Bu terimleri Yahya Kemal ve Ahmet Hamdi Tanpınar’ın duygu dünyası ile aktarmıştır. Metinde nesne tabakasının hissiyatı, kurgusu ve imajını belirtmiştir. Söзlerini Tanpınar’ın Yahya Kemal’den etkilendiğini dile getirerek noktalamıştır. Tanpınar’ı Yahya Kemal etkisinde anlamak için okunması gereken bir incelemedir.

Kibar Ayaydın, Ahmet Hamdi Tanpınar’da Rüya Estetiği, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 32-38.

Tanpınar, çok yönlü bir sanatkârdır. Şahsi nizamını, kendisinin tefsir edebileceği bir hayal dünyası içerisinde ele almıştır. Onun inşa ettiği bu âlem Ayaydın’ın aktarımı ile yinelenmiştir. Tanpınar kurgusunda bir rüya âlemini tasvir eder. Tasvir edilen bu âlem Ayaydın’ın yorumuyla tekrar dile getirilmiştir.

Tanpınar ile ilgili bir diğer yazı da şudur: Enver Kapağan, 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi Üzerine Bir İnceleme, 2(20), s.22-25

Yenileşme Devri Türk Edebiyatı'nın eksikliği üzerine Tanpınar'ın 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi Üzerine Bir İnceleme eserini nasıl yazdığını anlatmıştır. Bu kitap Türkoloji Enstitülerinde başucu kitabı olarak varlığını hala korumaktadır. Bu özelliği ile de önemini bir kez daha kanıtlamıştır. Kitabın içeriği ve nasıl olduğuna dair cevaplar yazıda aktarılmıştır.

Kibar Ayaydın, Cengiz Aytmatov'un "Beyaz Gemi" Romanına Tipolojik Bir Yaklaşım, 3 (16)

Kibar Ayaydın, Beyaz Gemi romanının eleştirel roman olduğunu söyleyerek tahliline başlamıştır. Aytmatov'un coğrafya hafızasından bahsetmiştir. Romanda bu hafızayı asli tipler olarak incelemiştir. Beyaz kelimesinin Aytmatov'da uyandırdığı hissiyatı dile getirmiştir.

Kibar Ayaydın, Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Çocuk Sevgisi, 3 (17), s. 8.

Başlığında ise; Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın hayatı ve edebi kişiliği ile ilgili anekdotlar vermiştir. Şairin en çarpıcı sözü olan "Türkçem benim ses bayrağımdır." mısralarını yorumlamıştır. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın şiirde kullandığı kelime oyunlarını aktarmıştır. Türkçe'nin Fazıl Hüsnü Dağlarca'da bıraktığı derin tesirden ve şiirlerindeki çocuk teminden çıkarımlar yapmıştır. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın "Bu Eller Miydi" şiirini incelemiştir. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın hayatındaki eylemler üzerinde etkisini aktarmıştır. Şiirdeki nesnelerin şairde uyandırdığı hissiyatı dile getirmiştir. Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı

anlamak ve onun mısralarından kendisine bakmak için bu tahlili okumak faydalı olacaktır.

İsmail Özmel, Deniz Türküsü'nde Yahya Kemal Rüzgârı, 3 (17), s. 14;

Yazar denizin, rüzgârın, nesnelerin Yahya Kemal'de bıraktığı tesiri açıklamıştır. Deniz Türküsü şiirini yorumlamıştır. Ve okuyucuya şiiri özgün ve öznel okumak gerektiğini açıklamıştır. Yahya Kemal'i anlamak şiirinde ki özgünlüğü bulmak için okumakta yarar olacaktır.

Taner Güçlütürk, Yahya Kemal'i ve Şiirini Anlamak, 3 (18), s. 16-21

Yahya Kemal'in 50. yıldönümüne binaen bu metin, Yahya Kemal'i anlamak ve şiirlerini özümseme amacıyla yazılmıştır. Yahya Kemal'i anlamak sorusu içerisinde derin düşünmeyi barındırmıştır. Taner Güçlütürk Yahya Kemal'in şiirini anlamak için birçok bilgiye vâkıf olmak gerektiğini söylemiştir. Bu bilgilerin temel yapıları makalenin içerisinde mevcuttur. Çarpıcı yapıların örneğine "Yahya Kemal de tarih maddesi" verilebilir. Yahya Kemal için tarih alt yapı gibidir. Onun sanatı tarihle yoğrulmuş bir sanattır. Yahya Kemal'in şiirini var eden temelleri bilmeden anlamak imkânsızdır. Bu anlamları birleştirmek için metinden istifade etmek gerekir.

Muzaffer Çandır, Türk Edebiyatında Anı Yazma Geleneği ve Bu Gelenekte Ülkü Tamer'in Anı Kitaplarının Yeri, 3 (18) s. 24-28

Türk edebiyatında anı türünün varlığı ve hangi dönemde Türk edebiyatına

geldiği ile ilgili birçok bilgiyi açıklamıştır. Anı türünden örneğini Ülkü Tamer'den vermiştir. Ülkü Tamer'in anı kitaplarının içeriğini, yapısını ve kurgusuna dayalı bilgiler içermektedir. Ülkü Tamer'i anlamak ve anı türünün nasıl yazıldığına dair ipuçları bulabilmek için makaleden istifade edilebilir.

Hasan Özçam, "Her Şey Yerli Yerinde" Şiiri Üzerine Bir İnceleme, 3(19) s.12-15

Ahmet Hamdi Tanpınar için ruh dünyasını ele veren duygusal temler vardır. Bunlardan bazıları şunlardır; zaman meftunu, rüya, dış âlem tasvirleri ve birçok nesneler... "Her şey yerli yerinde" şiiri eski günlerin hayal unsuruyla birleşmesidir. Bu ve buna benzer bileşeni açıklamıştır. Tanpınar'ı anlayabilmek için bu makaleden yararlanılabilir.

Ali İhsan Kolcu, Şiirde Duyguyu Dile Çevirme Problemi, 1 (2), s. 11-

Ali İhsan Kolcu, Anlatamıyorum şiiri ve Safahat'ın nasıl anlaşılması üzerine aktarmalar yapmıştır. Duyguyu anlamak, duygudan şiire geçmek için okunması gereken makalelerdendir. Dergide bu metnin yer alması akademik kaynakta yarar sağlamıştır.

Saaddettin Yılmaz, Halide Edib Adıvar'ın Sinekli Bakkal Romanında Kadın Tipleri, 1 (2), s. 24.

Milliyet devri yazarlarımızdan olan Halide Edib'in Sinekli Bakkal romanında öne çıkan kadın tiplerinin hem psikolojik hem de karakterleri itibarıyla Saaddettin Yılmaz tarafından açıklanmıştır. Halide Edib'in tüm romanlarından görülen kadın

hassasiyetini bu roman incelemesinde tekrar yenilenmiştir. Romanda görülen kadın kahramanlarının inanışları ve yaşayış tarzları bir araya getirilerek sentez oluşturulmuştur. Öznel ifadeler ve ilmi tespitlerle kadınların tasnifi verilmiştir. Sinekli Bakkal'da öne çıkan kadın kahramanı Rabia üzerinde çok durulmuştur. Romandaki kadın karakteri ve Rabia karşılaştırılmıştır. Yazar Türk kadınının sosyal çevre ve aile içerisinde daha etkin rol alması gerektiğini söyleyerek yazısına noktayı koyar. Halide Edib'in anlattığı gibi Türk kadının güçlü dirayetli olması umut edilmektedir. Merak edenler için ikinci baskıda yayımlanan bu yazı okuyucularını beklemektedir.

E s m a D u m a n l ı K a d ı z a d e , Tutunamayanlar Romanında Küçük Burjuvanın Eleştirisi, 6 (31), Ocak-Şubat 2011, s. 17-25.

Tutunamayanlar kelimesi üzerinde duran Kadızade bu kelimeyi roman ile bağdaştırarak açıklamıştır. Modern insan kimdir? Nasıl modern olunur? Modernizmin insanlığa getirileri nelerdir? vs. sorularının cevapları görülmüştür. Bu soruların cevapları romanla iç içe geçirilerek verilmiştir. "Tutunamayanlar romanı günlük hayatın içiğine sıkışıp kalmış küçük burjuvanın eleştirisine yönelmiştir" (Kadızade, 2011: 18). Diyerek sınıfsal faktörü Turgut karakteri ile açıklanmıştır. Buna ek olarak yozlaşmış insan ve aşılamayan bürokrasiye eleştiriler yer almıştır. Tutunamayanlar romanına bu eleştirel manzaradan bakmak için okunması

gereken metinler içerisinde yer almaktadır.

Tuncer Gülensoy, Büyük Türk Yazar Reşat Nuri Güntekin'in Biyografisine Eklenecek Bilgiler, 6 (33), Mayıs-Haziran 2011, s.5-6.

Ansiklopedik bilgiler nedir? Ansiklopedinin edebiyatımızda ki yeri ve önemi nedir? Şairlerin biyografileri bu ansiklopedilerce nasıl aktarıldığına dair bilgiler verilmiştir. Bu bilgiler verildikten sonra Reşat Nuri'nin doğum, ölüm, okuduğu bölümler açıklanmıştır Reşat isminin Türk kültüründeki anlamı aktarılmıştır. İçerisinde bulunan biyografik metin ansiklopedik bilgilerin dışında birçok veriyi de barındırmıştır. Bu yazı Reşat Nuri'nin hayatı ve yaşamından kesitleri anlamak için okuyucusunu beklemektedir.

M. Nihat Malkoç, Türk Romanında Çanakkale Zaferi, 7(38), Mart-Nisan 2012, s.25-26.

Çanakkale cephesinde kazanılmış olan zafer, bedeli çok ağır olan bir savaştır. Bu ödenen bedel tarihimizin vesikası niteliğinde romanlara yansımıştır. Malkoç, bu romanları incelerken edebî değer ve incelikten uzak olan, hamasi duyguyla yazılan romanlar ışığında yorumlamıştır. Buna örnek olarak, Buket Uzuner'in "Uzun Beyaz Bulut Gelibolu" romanının hem tarihi yetkinlik hem de ruh derinliği açısından yetersiz tespitinde bulunmuştur. Tarihi roman seyrini ve bu romanların ne derece yetkin olduğunu merak edenler için Akpınar dergisinde okuyucusunu beklemektedir.

Ali İhsan Kolcu, Cengiz Dağcı'nın Dönüş Romanı, 7(40), Temmuz-Ağustos

2012, s.33-37.

Ali İhsan Kolcu, Dönüş romanının konusu, kahramanı ve ideolojisini açıklanmıştır. Kolcu, roman tahlilinde birçok tespitlerde bulunmuştur. Örneğin bu tespitlerden bir tanesi romanın anlatım yöntemidir. Ali İhsan Kolcu'ya göre romanın anlatım tekniği geriye dönüş ve hatıralara dönüştür. Bir diğer tespiti ise Levin-Zagorski'nin Yahudi olmasıdır. İsrail Devletine atıfta bulunan roman Levin-Zagorski için mensup olduğu ırkın birçok yönünü yansıttığını açıklamıştır. Dağcı, Ali İhsan Kolcu'ya göre romanını vatan temasına kurguladığını dile getirmiştir. Vatani ve romanı yorumlayan Kolcu, diğer tespitleri ile okuyucusunu beklemektedir.

Ali İhsan Kolcu, Roman Tahlilleri:2 İhsan Oktay Anar: Puslu Kıtalar Atlası, 11(66), Kasım-Aralık, 2016, s.7-13.

Puslu Kıtalar Atlası kitabı postmodern anlatım teknikleriyle yazılmış, ezoterik havası olan bir romandır. Kolcu, İhsan Oktay Anar'ın romanını, gizemli bir zemine oturttuğundan bahsetmiştir. Bu zemini Ali İhsan Kolcu, çizgi film senaryolarına benzetmiştir. Romanın içeriği ile ilgili birçok tespitte bulunan Kolcu, okuyucusuna öznel ve nesnel yorumlar yaparak aktarır.

Ali İhsan Kolcu, Roman Tahlilleri:3 Tezer Özlü: Çocukluğumun Soğuk Geceleri, 11(66), Ocak- Şubat, 2017, s.4-7

Çocukluğumun Soğuk Geceleri romanı ailesinden beklediği sıcaklığı bulamayan bir kız çocuğunun yavaş yavaş

yalnızlığa itilmesi ve bunun doğurduğu şizofreniye teslim olmasını hikâye eder. Kolcu, küçük kız çocuğunun sorunlarını dışarda arayan bir karakter olarak tespit etmiştir. Ve ülkedeki kadınları roman karakteriyle yorumlar. Kolcu, Çocukluğumun Soğuk Geceleri romanını okuyucuya bilinçaltıyla açıklar. Freud bakış açısı ile ele alınan inceleme son derece dikkat çekicidir. Bu makalenin hem tespit hem de aktarımlarla anlatılması okuyucuda merak uyandırmıştır.

İsmail Özmel, Abdurrahim Karakoç Türk Edebiyatının Hiciv Eksiğini Tamamlamıştır, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 11-13.

Abdurrahim Karakoç, hiciv-taşlama ve âşıkane şiiriyle edebiyatımızın yaşadığı dönemdeki ihtiyacını karşılamıştır. Özmel karşılanan bu ihtiyacı Abdurrahim Karakoç'un şiirleriyle kanıtlar. Hiciv ustası olmanın hem olumlu hem de olumsuz yönlerini aktarmıştır. Karakoç'un şiirini anlamak ve Türk edebiyatına katkısını görmek için okunması gereken bir yazıdır.

Muhsin İlyas Subaşı, Abdurrahim Karakoç'u Anarken, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 14-16.

Paneldeki tebliğler vasıtası ile Abdurrahim Karakoç bir kez daha tanınmıştır. Karakoç'un şiir ve hayatıyla ilgili kesitler açıklanmıştır. Bu da okuyucuda hem merak hem de ilgi uyandırmıştır.

Kibar Ayaydın, Aşkın İç İsyanı: Mihriban, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 17-27.

Mihriban şiirinin coşku ve heyecanını dile getiren yazar, şiirin teması üzerine detaylı açıklamalar yapmıştır. Yazar şiirdeki aşkın yüceltilmiş bir aşk olduğu kanaatine varmıştır. Karakoç'un diğer şiirlerinde yer alan bu aşkın duygusal yoğunluğundan. Karakoç'u anlamak için bu üç özel yazıyı incelemek faydalı olacaktır.

İnci Enginün, Mehmet Kaplan 9(49), Ocak-Şubat 2014, s.11-12

Yeni Türk Edebiyatının duayeni Mehmet Kaplan üzerine incelemedir. Mehmet Kaplan'ın hayatı akademik yönü dil ve üslubu üzerinde tespitler yapılmıştır. Mehmet Kaplan'ın etkilendiği ve üzerinde etkili olan hocalarından bahsedilmiştir. Mehmet Kaplan, Yeni Türk Edebiyatı alanı ile ilgili birçok bilgi için ilk kaynak olmuştur. Araştırma yazıları ve tespitleri bugün hala Türkoloji Enstitülerinde ders niteliğinde okutulmaktadır. Mehmet Kaplan'ın ilmi çalışmaları dışında birçok dergide deneme yazıları görülmektedir. Pek çok dergide denemeleri çıkan Mehmet Kaplan genç yaşlarda tanıdığı Fransız düşünür Alain'in denemelerinden etkilenmiştir. Yazar bunun gibi birçok tespitte bulunduktan sonra sözlerini, Mehmet Kaplan'a minnettarlığı ile bitirir.

Kibar Ayaydın, Bir Hülya Adamının Romanı: Ahmet Hamdi Tanpınar 9(51), Mayıs-Haziran 2014, s.27-33

"Bir Hülya Adamının Romanı" Tanpınar'ın monografilerindendir. Romanda hülya ve roman kelimeleri arasındaki ilişki verilmiştir. Bu dış dünyayı bizlere Kibar Ayaydın tespitleriyle

açıklamıştır. Kitap Tanpınar üzerine yazılacak başka eserlere birebir kaynaklık etmiştir. Tanpınar'a Tanpınar gözüyle bakabilmek onu anlatan tespitlerden geçer. Bu makale okuyucusuna bu tespitleri aktarır.

Mahir Adıbeş, Kurşun Kalemli Şair Tarihin En Büyük Destan Şairi Mehmet Akif ,10 (57), Mayıs-Haziran 2015, s. 19-25.

Yazar Mehmet Âkif'i överek sözlerine başlar. "Türk İslam Tarihi Âkif'ten başka büyük bir şairi tanımaz. Alnında parıldayan inancın ışığını, ölümsüz mısralara dönüştüren, köylüsünden kentlisine, avamından havasına, her gönüle hitap etmesini bilen şair, mütefekkir, devlet adamı, önder"(Mahir. 2015:19). Birçok vasfı saydıktan sonra Âkif'in bilinmeyen yönlerini dile getirir. Âkif'in veteriner hekimlik ilgisini tespit eder. Bu mesleğin ona asıl katkısı vatanını tanımak olmuştur. Türk halkını, vatanını ve milli mücadeleyi hekimliği ile dile getirmiştir. Mahir Adıbeş, bu tespitlerle veterinerliğin şiirine olan katkısını aktarır. Âkif'in şiirinden verdiği örnekler tespitlerini kanıtlar nitelikte olmuştur.

M.Nihat Malkoç, Mehmet Akif'in Duygu Coğrafyası, 11(61), Ocak- Şubat 2016, s. 27-29.

Asım'ın nesline tüm ideallerini veren Mehmet Âkif unutulmaması gereken bir şahsiyettir. Mehmet Âkif'in davasını aktaran Malkoç, şairin dürüstlüğü, ideolojisi ve duygusunu incelemiştir. Malkoç, çizgisinden taviz vermeyen bir devlet adamı olmasını överek düşüncelerinde aktarır. Mehmet Âkif'in,

Türk şiirindeki önemini anlamak için bu iki makale oldukça önemlidir.

Murat Soyak, Mehmet Âkif İnan'a Dair, 11(61), Ocak-Şubat 2016, 19-22.

Mehmet Âkif İnan, eylem adamıdır. Sadece söyleyen değil söylediklerini aktaran ve yaşayan biridir. Murat Soyak, Mehmet Âkif İnan'ın hayat hikâyesinden kesitlerle Türk edebiyatındaki yerini aktarmıştır. Şiiri hakkında hem öznel hem de nesnel sonuçlara değinmiştir. Mehmet Âkif İnan şiirinde kent hayatının getirdiği buhranı, insanın anlam arayışını, mücadele, tasavvuf, aşk ve hakikati şiirlerinde vurgulamıştır. Mehmet Âkif'in vurguladığı bu anlamları Murat Soyak şiirleriyle incelemiştir.

Abdülkadir Güler, Modern Türk Şiirinin Ablası Gülten Akın'ın Ardından, 11(64), Temmuz-Ağustos, 2016, 19-22.

Abdülkadir Güler, yazısına Gülten Akın'ın bir şiiriyle başlamıştır. Abdülkadir Güler, Gülten Akın'ın "Türk edebiyatında abla sıfatını neden almıştır?" sorusunun cevabını okuyucu ile arar. Gülten Akın'ın hayatı ve edebi kişiliği ile bilgileri incelemiştir. Güz mevsimine hasret olan şairin bir güz mevsiminde ölmesi okuyucuda derin bir hissiyat bırakmıştır. Abdülkadir Güler, Gülten Akın'ın birçok anısını arkadaşlarının sözleriyle aktarır. Gülten Akın'a yeni bir söylem getiren makale, okuyucusuna Gülten Akın'ın bilinmeyen yönlerini aktarmıştır.

Ahmet Yavuz, Ülkü Tamer'in Ardından, 13(74), Mart-Nisan, 2016, s.21-22

Yavuz, Ülkü Tamer'le nasıl tanıştığını anlatmıştır. Ülkü Tamer'in hayatı ve edebi

kişiliğine dair bilgileri aktarmıştır. Tamer ile ilgili yorumlarda bulunan Ahmet Yavuz, sözlerini Ülkü Tamer'in ölüm haberi ile noktalar.

Rıdvan Canım, (2018), “ Murat Soyak'la Şiir Üzerine Söyleşi”, Akpınar Dergisi, Mart- Nisan, Sayı 74, s.25-30.

Rıdvan Canım'ın sorularına Murat Soyak tüm samimiyetiyle cevaplamıştır. Murat Soyak hayat hikâyesinden kesitlerle soruları cevaplamıştır. Murat Soyak şiiri tanımlamış, şiirin kendi dünyasındaki varlığından ve şairlikten bahsetmiştir. Söyleşinin en önemli yanı ise Murat Soyak'ı kendi dilinden okuyucusuna aktarmıştır.

İnciEnginün, Orhan Okay'la ilgili incelemeler şunlardır;(2017), Nâzım Hikmet Polat “Orhan Okay” Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Sayı 70, s.14-15 , (2017) Nurullah Çetin “Orhan Okay'lara Ne Çok İhtiyacımız Var!” Temmuz-Ağustos, Sayı 70, s.16-18., (2017) Saim Sakaoğlu, “Aydın Bilim Adamı Orhan Okay Hoca” Temmuz-Ağustos, Sayı 70, s.19-20. (2017) “Bir Ağabeyin Ardından Prof. Dr. Orhan Okay'la 50 Yıl” Temmuz-Ağustos, Sayı 70, s.3-13.

Yeni Türk Edebiyatı değerli hocalarından Orhan Okay, derginin yetmişinci sayısında birçok yazısıyla okuyucuya aktarılmıştır. Yazılarda, Orhan Okay'ın hayatı, akademik kimliği, mizacı ve kitapları ile ilgili değerlendirmeler yer almıştır. Türk edebiyatında bir ekol oluşturmayı başarmış isimlerle çalışan Orhan Okay, eserleri ve çalışma sistemi yönünden araştırmacılara model olarak gösterilen bir şahsiyet olmuştur. Edebî

tenkit konusuna farklı bir bakış açısı getiren, devrindeki akademik çalışmalarda yeteri kadar yer bulmayan Ahmet Mithat, Mehmet Âkif, Necip Fazıl, Sezai Karakoç gibi sanatçılar üzerine çalışmıştır. Orhan Okay Hocayı anlamak ve onu tanımak adına bu metinler okuyucusunu beklemektedir.

Çimen Özçam, (2018), “Unutulan Bir Dergi: Hisar”, Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Sayı 76, s.41-43.

Hisar, Ankara'da yayımlanmış olan fikir, edebiyat ve sanat dergisidir. Hisar dergisinin, milli ve kültürel mücadelesi dikkat çeken en önemli tespittir. Özçam, okuyucusuna Hisar dergisinde yer alan fikir ve sanatı aktarır. Makalenin geçmişteki faaliyetleri anlatması önemlidir.

Alpaslan, Nimet (2018), “Prof. Dr. İnci Enginün ile Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları Üzerine Bir Söyleşi”, Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Sayı 76, s.5-9.

Alpaslan'ın, yukarıda künyesi paylaşılan yazısında Yeni Edebiyat sahasının en kıymetli hocalarından olan İnci Enginün ile söyleşi yapılmıştır. İnci Hoca'nın, edebiyatı tanımlaması ve edebiyata merakının oluşumu ile ilgili bilgiler verir. İnci hocayı merak edenler için söyleşi oldukça önemlidir.

Murat Soyak, (2018), “Yedi Meşale Ve Ahmet Haşım”, Akpınar Dergisi, Temmuz-Ağustos, Sayı 76, s.26-30

Yedi Meşale Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebî topluluğudur. Altı şair ve bir öykü yazarı gençten oluşan bu topluluk, kendisini, adını aldığı Yedi Meşale başlıklı

kitapla tanıtmıştır. Bu tanıtları metinde görülmektedir. Kendilerini destekleyen Ahmet Haşim'in sözleri aktarılmıştır. Soyak, yorum ve tespitleriyle Yedi Meşaleyi incelemiştir.

Dergide yayımlanan bazı yazılar akademisyenler tarafından tahlil edilip incelenmiştir. Örneğin Murat Soyak'ın ve İsmail Özmel'in birçok edebi yazısı dergide yayımlanmış ve akademisyenlerce incelenmiştir. Akpınar dergisinin ehemmiyetini gösteren bu yayımların muhtevaları şairler, yazarlar ve akademisyenlerin katkılarıyla derginin kıymetini arttırmıştır. Dergi, yayım hayatı ve incelemeleriyle okuyucusuna akademik kaynak olması yanında bilginin derli toplu şekilde aktarılmasına kaynaklık etmiştir.

Sonuç

Genel olarak değerlendirildiğinde, Akpınar dergisinin yayımlanmasının üç temel gayesi olduğu görülür. Bu amaçları, halkın anlayacağı bir dil kullanarak kültüre ilgi duyan halkı bilgilendirmek, şiir ve sanatla insanları derginin sayfalarına çekerek bir nebze de olsa dinlendirmek, akademisyenlerin makale, inceleme ve tespitlerini yayımlamaktır. Edebiyat yazılarının tümüne baktığımızda halka hitap edecek türden oldukları söylenebilir. Dergide sanattan edebiyata,

şiirden tarihe kadar pek çok alanda kaleme alınmış yazılar yer almıştır. Yazar kadrosu da birbirinden farklı disiplinlerden oluşmaktadır. Dergide makalesi bulunan akademisyenlerin bölümleri ve anabilim dalları hakkındaki veriler incelendiğinde; diğer disiplinlerden ziyade Yeni Türk Edebiyatı alanında ihtisas yapmış akademisyenlerin yazıları yer almıştır. Dergide yer alan edebiyat yazılarının ağırlığını hikâyeler, incelemeler ve şiirler oluşturmaktadır. Dergi edebî bir tür olarak özellikle şiir bakımından oldukça zengin bir mahiyete sahiptir. Son olarak, on yedi yıllık birikimi itibarıyla Anadolu dergiciliğinde önemli bir yere sahip olan Akpınar dergisi, bu zengin içeriğiyle Yeni Türk Edebiyatı alanında incelenmesi gereken bir dergidir.

Kaynakça

Özmel, İsmail (2006), "Akpınar Üzerine Birkaç Söz", Akpınar Dergisi, Ocak-Şubat, Niğde, s. 1-4.

Girt, Ahmet (2006), "Mustafa Necati Sepetçioğlu'nu Anlamak". Akpınar Dergisi, Niğde, 2006, s.28

Geçer, Genç Osman (2007) "Bosna Mektupları-I", Akpınar Dergisi, Kasım- Aralık, Niğde, 2006, s.258

Adıbeş, Mahir (2015), Kurşun Kalemli Şair "Tarihin En Büyük Destan Şairi Mehmet Akif", 10 (57), Mayıs-Haziran 2015, s. 19

AKPINAR DERGİSİNDE YER ALAN DİL YAZILARI ÜZERİNE

Tuğba ELLİ*

2006 yılında yayın hayatına başlayan Akpınar dergisinde bugüne kadar çeşitli alanlarda pek çok yazı yayımlanmış ve bu yazılar içerisinde Türk dili ile ilgili çeşitli yazılar da yer almıştır.

Bu yazılarda dilimizin zenginliğine, yabancı dillerin etkisiyle dilimizde başlayan yozlaşmaya ve bu yozlaşmanın bağımsızlığımız üzerindeki olumsuz etkilerine değinilmiştir.

Dil tıpkı bayrak gibi bir ülkenin bağımsızlığın sembolüdür. Şeref ve benlik meselesidir. Bir millet dilini ne kadar korur ve sahip çıkarsa o dil o kadar kıymetlenir. Dil toplumun ortak kültürel değerlerini içinde bulunduran hazinedir. Bir toplumun hatıralarını, menfaatlerini, ahlakını milliyet unsurlarını taşımaktadır.

Dil bir milletin yegâne varlığı, kimliğidir. Dil bir toplumun geçmişiyile geleceği arasında bir köprüdür. Dilini kaybetmiş bir milletin asimile olması çok daha kolaylaşır. Bireyin toplumla bağlantısını kuran, toplumdaki bireyler arasında duygu ve düşünce bütünlüğünü oluşturan dildir.

Bir dilin yaşaması halkının ona sahip çıkmasıyla olacaktır. Toplumun her bir ferdi çiftçisi, doktoru, öğretmeni, siyasetçisi hep birlikte dilini korumaya ve dilini kullanmaya özen gösterirse dil

yaşayacaktır. Dil yaşadıkça geçmişle gelecek arasında kültürel bağ hiç kopmayacaktır.

Dilini kaybeden millet kökü olmayan ağaca benzer. En ufak bir rüzgârda yok olur gider. Ne geçmiş kültür korunabilir ne de yeni bir milli kültür oluşabilir. Dilini kaybeden millet hafızasını da kaybeder.

Devletler, kendi nüfuzlarını arttırmak, meşruiyet kazanmak, en önemlisi milli bir kimlik veya toplumlar arasında bir üst kimliği oluşturmak veya var olan zayıf kimlikleri pekiştirmek gibi amaçlarla farklı grupların konuştuğu dilleri, lehçeleri etkilemeye çalışmaktadırlar. Bu durum özellikle ulus-devlet oluşturma gayreti içindeki devletlerde daha sıklıkla ortaya çıkmaktadır.

Devletlerde uygulanan dil politikalarının en belirleyici özelliği bu politikanın ısrarla ve bilinçli bir şekilde uygulanmasıdır. Batılı devletlerin uyguladığı dil politikalarında ısrarcı oldukları ve devamlılık sağlandığı görülmektedir.

Bazı sosyalist ülkeler bünyelerinde her ne kadar azınlıklar bulunsa da azınlık milletleri yok sayarak hâkim ve tek dil politikası uygulamaktalar. Öteki milletlerin dillerini ve kültürlerini

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrasya Araştırmaları Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi.

önemsizleştirerek siyasi güç olan milletin dili, kültürü ön planda tutulur. Rusça ve Çince bu politikayla tek dil haline getirilmiştir.

Dil bir milletin damgasıdır. Milletler duyguları, evrendeki varlıkları, düşünceleri kendilerine göre seslendirirler. Bağımsız ve orijinal kültüre sahip bir toplum olmanın yolu diline sahip çıkmaktan geçer. Dil bir milletin kalbi ve zihnidir. Kalbi ve zihni olmayan bir millet yaşar mı?

Geçmişte yaşanan olaylardan ders çıkarmak adına atalarımızdan bize kalan atasözlerini bir düşünelim birçok konuda bize yol gösterirler. İşte dil bizim için hem geçmiş hem gelecek arasındaki köprüdür. Bir milletin asırlar boyu yaşanmışlıklarının bir özetidir dil. Dilimizin önemi ve dilimizi koruma adına aydınlarımızın çalışmalarına değinecek olursak:

A.Vehbi Ecer, Kültür Değerlerinden Biri Olan Dilin Kimliğimiz Bakımından Önemi, 1 (1), Ocak-Şubat 2006, s. 29.

Ercan Aklaya, Millî Şuur Eksikliğinin Türkçeye Etkisi, 1 (1), Ocak-Şubat 2006, s. 5.

Muzaffer Akkuş, Atatürk'ün Eğitim, Kültür ve Dil Politikası, 1(1), Ocak-Şubat 2006, s. 22.

Nedim Bakırcı, Niğde'de İş Yerlerine Verilen İsimler Üzerine Bir İnceleme, 1(1), Ocak-Şubat 2006, s. 14.

Ecer dil ve kültür arasındaki derin ilişkiye dikkat çekmiştir: " Dilin bulunmadığı yerde insan kültürü de bilimi de tarihi varlık olma özelliği de söz konusu olamaz."

Akkaya dil hakkındaki görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir: "Milli kültürün ve milli kimliğin temelini oluşturan en önemli unsur dildir. Türk dili, ana dil şuurundan yoksun, milletimizin değerlerine yabancı kişiler tarafından pek de iyi olmayan bir istikamete doğru sürüklenmektedir. Bayrak, vatan, ezan, Kuran, silah ne kadar kutsal ise, dilimizde öylece kutsaldır. Bir Türk milliyetçisi her şeyden önce dilini sevmeli, onu korumayı ve gelecek nesillere en güzel şekilde aktarmayı milli bir ibadet olarak telakki etmelidir."

Akkuş bir milleti ayakta tutan en temel unsurlardan birinin dil olduğunu, Türk tarih ve kültürüne de önem veren Ulu Önder'in bu yöndeki gayretlerinden şu şekilde bahsetmiştir: " Büyük devletler kuran ecdadımız büyük ve şümüllü medeniyetlere de sahip olmuştur. Bunu aramak, tetkik etmek, Türklüğe ve cihana bildirmek bizler için bir borçtur. Ulu Önder bu görüş ve düşüncelerini hayata geçirmek için bizzat ilgilenererek Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunu kurmuş ve bu kurumlarla ilgili toplantılara iştirak etmiştir. Bu yüzden Türk Tarih ve Dil Kurumlarının çalışmaları takdire layık kıymet ve mahiyet arz etmektedir. Türk demek Türkçe demektir, Ne mutlu Türküm diyene!"

Bakırcı Türkçenin en eski, en köklü dil olduğunu vurgulayarak yabancı dil hayranlığının ana dilimizde oluşturduğu işgale şu sözlerle dikkat çekmiştir: "Türkiye'de hangi ile giderseniz gidin yabancı kelimelerin tabelaları işgal

ettiğini görürsünüz. Dil, bir milletin kültürel değerlerinin başında gelir. Bundan dolayı ona büyük ehemmiyet vermek gerekir. Ancak Türk milleti, bırakın kültürünü korumayı kendi ana dilini bile koruyamaz hale gelmiştir. Bazen işletmeci seçtiği kelimenin ne anlama geldiğini bile bilmeden iş yerine ad olarak koymaktan sakınmıyor.”

İsmail Sarıkaya, Sözlüğümüzün Kısaca Serancamı, 1 (2), Mart-Nisan 2006, s. 30.

Sarıkaya milletin aynası olarak nitelendirdiği sözlükler hakkında şunları söylemiştir: “Sözlükler bir milletin aynasıdır. O aynanın ne kadar özenle ve ihtimamla pusluluğu silinirse, bir o kadar güzel ve aydınlık gösterir. Unutmamalı ki sözlükler tuğlalar arasına konulan harç gibidir.”

Murat Soyak, Yaşayan Türkçe, 1 (3), Mayıs-Haziran 2006, s. 26.

Soyak günlük hayattaki dilde yabancılaşmaya şu sözlerle değinmiştir: “Ana dilimizi hor görmeyin efendiler! İnsan kelimelerle düşünür. Kelime deyip de geçmemek gerekir. Güzel dil, Türkçe bize...”

Mustafa Argunşah, Türkçeye Haksızlık Ediyoruz, 1 (4), Temmuz-Ağustos 2006, s. 7.

Argunşah dilde kirliliğin çok vahim bir hal aldığını vurgulamış ve bu yöndeki eleştirilerini şu şekilde dile getirmiştir: “Dil kirliliğinin hangi noktalara vardığını görmek için büyük şehirlerin bol ışıklı caddelerinden bahsetmeye gerek yok. Bu kirlilik on dokuzuncu asırda başladı, fakat özellikle son yirmi yılda tehlike

boyutlarına ulaştı.”

Mustafa Argunşah, Türkçe Kirlendi mi? 1 (5), Eylül-Ekim 2006, s. 7.

Mustafa Parlak, Dilimiz ve Türkçemiz, 1 (5), Eylül-Ekim 2006, s. 28.

Argunşah zengin bir kültür birikimine sahip, geniş bir coğrafyada iletişim dili olan Türkçenin önemini vurgulayarak tüm dünyadaki değişimin Türkçeyi nasıl etkilediğini şu sözlerle anlatmıştır: “İçinde bulunduğumuz çağda dünyadaki bütün toplumlar bir değişim yaşamaktadır. Türk toplumuyla birlikte dilimiz de hızla değişmektedir. Bu tabii bir olgudur. Yapılan bilimsel araştırmalar, dünyadaki birçok bilim diliyle birlikte Türkçenin de herhangi bir ‘bozulma, kirlenme, yozlaşma, hastalanma ve katledilmeyle karşı karşıya olmadığını, bunun tam aksine son yüz yılda dilimizin benzersiz bir şekilde gelişme ve zenginleşme içerisinde bulunduğunu göstermektedir.”

Parlak dil olmadan düşüncenin olmayacağına dikkat çekmiştir: “Düşünmeyi şekillendiren dildir. Dil olmadan, düşünce olmaz. Batılılaşma veya modernleşmeye, ilim ve teknolojiye olması gerekirken, maalesef bizde, sosyal yaşam biçiminde algılanmıştır.”

Abdurrahman Kolcu, Dünyaya Gelmek-Dile Gelmek, 1 (6), Kasım-Aralık 2006, s. 38.

Kolcu Alman düşünür Peter Sloterdijk’in Türkçeye çevrilmesi konusunu ele almıştır: “Ülkeler arasında gerçekleşen savaşların kökeninde de dilin bu kodlayıcı, dövmeleyici yönünün bulunduğunu ileri sürmekte, hatta daha

da ileri giderek ulusal dilin konuşanı olarak her insanın baskıcı bir halkbilimine, folklara tutsak edildiğini dile getirmektedir.

İsmail Özmel, Dil Yarası, 2(7), Ocak-Şubat 2007, s.40.

Özmel dile sahip çıkmanın bir şuur hale gelmesi temennisini şu sözlerle desteklemiştir: “ Dile sahip çıkmak, onu gelmiş ve geçmiş ile en iyi şekilde öğretmek, kuralları ile yazmak, yeni nesilleri en güzel ve seçkin örnekleri ile tanıştırmak gerekir.”

Kerim Sandal, Kelimelerin Büyüsü, 2(8), Mart-Nisan 2007, 40.

Bekir Çınar, Doğru Yazalım Doğru Konuşalım, 2(9), Mayıs-Haziran 2007, s.18.

Çınar dilin kültür olan ilişkisini değinmiştir: “ Dil kültürün oluşmasında mihenk taşıdır ve milletin doğmamışlarıyla ölmüşleri arasında köprü kuran yapı taşıdır. Ne yazık ki kıymetini bilmediğimiz değerler arasında birinci sırayı alıyor bugün dilimiz.”

Sandal dilde sadeleşme ve dildeki kelime kayıplarımıza değinmiştir: “ Kelimeler olmadan düşünmek imkansız. Öyleyse kaybettiğimiz kelimelerle biz düşüncelerimizi de kaybediyoruz farkında olmadan. Kelimeler geçmiş zamanı gösteren bir ayna gibidir. O kelimeleri kullandığımızda atalarımızı görürüz.”

Hayrettin İVGİN, Dilini Kaybeden Milletler Varlığını Da Kaybeder, 2 (10),Temmuz-Ağustos 2007, s. 10.

İbrahim Ethem Özkan, Ay Adı ile Kurulan Kadın Adları ve Aysıla Adı,

2(10),Temmuz-Ağustos 2007, s.19.

İvgin dil birliğinin millet olma etkenlerinden biri olduğunu belirterek dil üzerine şunları söylemiştir: “ Dil birliği millet olmanın koruyucu, ayakta tutucu en önemli ve birinci unsurudur. Eğer bir millet zevale uğruyorsa bunun en başta gelen sebebi dil tahribidir.”

Özkan ay adı ile kurulan kadın adları üzerine : “Ay adları ile birleşen kelimelerle yeni adlar oluşturulurken birleşen ikinci kelime çoğunlukla Türkçe olmakla birlikte başka dillerden kelimelerle de bu adlar oluşturulabilmektedir. Ay parlaklığı ve güzel görünüşü ile yüzü temsil etmektedir.”

Sadi H. Nakiboğlu, Türk Lehçelerinde Ünlü Uyumları, 2(11), Eylül-Ekim 2007, s.23

Nakiboğlu ünlü uyumuna yönelik şunları söylemiştir: “Türkçenin ses açısından çok önemli bir özelliği, onu pek çok dilden ayıran ve Altay dilleri gibi pek az dilde bulunan ünlü uyumlarıdır.”

Kibar Ayaydın, İLESAM’ın Kayseri Toplantısı ve Türk Dil Kurumu Başkanından Türkçe Üzerine Bir Ziyafet, 2(12), Kasım-Aralık 2007, s.43.

Ayaydın Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın’ın Türk dilinin söz varlığı üzerine sözlerine yer vermiştir: “ Türk dilinin söz varlığının Sümerlere kadar gittiğini, Sümerceye bile kelimeler verdiğini söyledi.”

İsmail Sarıkaya, Yahya Kemal ve Türkçe, 3(14), Mart-Nisan 2008, s.23.

Sarıkaya Yahya Kemal’in Türkçe üzerine şu sözlerine yer vermiştir: “ Bir

milletin lisanı şiir gibi ateşin bir örs ve çekiç arasında işlenebilirdi. Diyerek de edebi görüşünün daima Türkçeleşmiş Türkçe olduğunu belirtir.”

Sadık Tural, Dilin Bağımsızlığı ve Şiirin Gücü, 3(15), Mayıs-Haziran 2008,s.4.

Tural dil ve şiir hakkındaki düşüncelerine yazısında şu şekilde yer vermiştir: Bir dil, edebiyatta ve bilimde anlamlı ve başarılı şekilde kullanılıyorsa, bir kültürün dünya milletleri arasında yer ve ayrıcalıklı konum elde etmesini hazırlar.”

Önder Saatçi, Yozlaşan Kültürümüzün Etkisi Altındaki Türkçemiz, 3(16), Temmuz-Ağustos 2008,s.42.

Yaşar Vural, İlköğretim Ders Kitapları ve Yardımcı Kaynaklarda Tümleçlerin Sınıflandırılması Konusundaki Karışıklıklar,3(16), Temmuz-Ağustos 2008,s.35.

Saatçi Türkçemizi koruma adına şunlara dikkat edilmesi gerektiğine yer vermiştir: “ Türk gençlerine dünya insanlık tarihinde hangi vazifeye yükümlü oldukları bir güzel kavratılacak.”

Vural dilbilgisinde tümleçler üzerine şu öneride bulunmuştur: “ Okullarımızda Türkçe ve dilbilgisi öğretiminin geleceği açısından bu kurumlar mutlak suretle birlikte hareket etmelidirler. Aksi takdirde dilimiz kişilerin şahsi tasarrufundan ve farklı uygulamalardan kurtulamayacaktır.”

Çimen Özçam, Türkçenin Etkin ve Doğru Kullanımı,4(19), Ocak-Şubat

2009,s.18.

Özçam Türkçenin bağımsızlığına vurgu yaparak şu ifadelerle yer vermiştir: “ Türkçemizin bağımsız bir dil olarak yaşaması, varlığını sürdürebilmesi için ana dili konusunda bireysel ve toplumsal duyarlık kaçınılmazdır. Bu konuda tek tek bireyler ve toplum olarak dil bilinci taşımak, bilinçli çabalar içinde olmak zorundayız.

İsa Kayacan, Dilimize İlgî ve Saygı: Kişiliğimizdir,4(23), Eylül-Ekim 2009,s.23.

Kayacan kişilik ve dil arasındaki ilişkiyi şu sözlerle açıklamıştır: “Dilimize karşı ilgi gösteriyorsak, saygı gösteriyorsak, titizlik içindeyse, ortaya kişiliğimizin genel görüntüsü çıkar.”

Kibar Ayaydın, Türkçe Hassasiyeti,5(27),Mayıs-Haziran 2010, s.42.

Ayaydın Türkçenin önemi üzerine şunları dile getirmiştir: “ Türkçe bizim ana dilimiz, hem yüreğimizdir hem de vicdanımızdır. Türkçe yaşadığımız bu coğrafyada bizim iklimin bir çiçeğidir.”

İsmail Özmel, Dil ve Medeniyet, 5(28), Temmuz-Ağustos 2010,s.14.

Özmel dil ve medeniyet ilişkisine dair görüşlerini şu ifadelerle açıklamıştır: “Medeniyet dilin adeta nikâhlı eşidir. Dil ve medeniyet el ele mesafe aldığında, ufuklar daima aydınlık olacaktır.”

İsmail Sarıkaya, Yunus Emre ve Türkçe,5(29), Eylül-Ekim 2010, s.27.

Sarıkaya Yunus Emre'deki dil anlayışını inceleyerek düşünceleri dile getirmiştir: “ Yunus Emre, Allah aşkını, insan sevgisini, vuslat, irşad, ahlak, ölüm ve peygamberimizi anlatırken kullandığı

dil de Türkçedir.”

Kibar Ayaydın, Kelimelerin Kalbi,8(46),s.29.

Ayaydın sözlük kullanımının önemine vurgu yapmıştır: “Bir kitabı okurken, bir metni tahlil ederken anlamlarını çıkaramadığım pek çok kelime için ilk müracaat edeceğim eser sözlüklerdir. Sözlükler bir dilin kayıt defteri olma özelliğini kazanmış ve önemi de böylece anlaşılmıştır.”

Oğuz Çetinoğlu, K ü l t ü r Değerlerinden Biri Olan Dil’in Kimliğimiz Bakımından Önemi konusunda Yrd. Doç. Dr. A. Vehbi. Ecer ile Röportaj, 8(48),s.24.

Çetinoğlu Vehbi Ecer ile röportajına yer vermiştir: “ dilin bir toplumun oluşmasında, kültürünün teşekkülünde rol oynadığını çok iyi bilen, milletin yaşama biçimini değiştiren milli kahramanlar ve dahiler dil üzerinde ısrarla durmuşlardır. Dilimizin doğru kullanılması ve korunması hususunda duyarlı davranmalıyız.

Oğuz Çetinoğlu, Türkçede Kelime Türetmek ve Yabancı Kelimeler, 12(70), Temmuz-Ağustos 2017s.35.

Çetinoğlu Türkçemizin yanlış üretilen kelimeler sebebiyle tehdit altında olduğunu vurgulamış ve şu ifadelerle Türkçemizin önemini dile getirmiştir: “Yaşayan, doğru ve güzel Türkçenin envanterinin çıkartılması önemli ve bir çözüm olarak düşünülmelidir. Türkçemiz statik değil, dinamik yapıya sahiptir. Kök ve gövdelere ekler alarak yeni kelimeler ü r e t i l e b i l m e i m k â n ı n d a n kaynaklanmaktadır.

Osman Özcan, Dil ve Edebiyat Yazıları

Adlı Eserde Dilimiz Türkçe, 13(73), Ocak-Şubat 2018,s.38.

Özcan, dil ile ilgili tartışmalara yer vererek yabancı kelimelerin dilimizdeki yeri üzerine şunları söylemiştir: “Bilindiği üzere dilimiz yıllarca doğu kültürünün etkisinde kalmış, Arapça ve Farsçadan birçok kelime almış sürekli etkileşim içerisinde olmuştur”.

İsmail Özmel, Ne Mutlu Türküm Diyene özdeyişinin anlamı üzerine, 15(85), Ocak-Şubat 2020, s.20.

Özmel, Türk adı ve Türk Tarihini yorumlamıştır: “Ne Mutlu Türküm Diyene vecizesi, Türk Tarihinin ve birikiminin dört kelimeye sığdırılmış özetidir”.

Tuncer Gülensoy, Bazı Etimolojik Sözlüklerin Türk Diline Verdikleri Zarar, 15(88), Temmuz-Ağustos 2020, s.23.

Gülensoy, Türkiye’ de yazılan ve yayımlanan etimolojik sözlükleri inceleyerek şunları belirtmiştir: “Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü adlı eseri güvenilir bir Türkçe sözlük değildir”.

Bedrettin Keleştimur, Dil Bayramımız Kutlu Olsun, 15(89), Eylül-Ekim 2020, s.11.

Keleştimur 26 Eylül tarihli “Dil Bayramı” kutlamasına yer vermiştir: “Türkçemiz Ses Bayrağı Olarak Dalgalanacaktır”.

Yaşar Çağbayır, Yeni Lisanın yani konuşulan Türkçenin edebiyat ve bilim dili oluş mücadelesinde Ömer Seyfettin, 15(90), Kasım-Aralık 2020 s.36.

Çağbayır Ömer Seyfettin ve Türkçeye olan katkısını ele almıştır “Ey gençler biz onlar gibi çorak kalmayalım. Kendi düşüncelerimizin halkın, yani milletin

lisaniyla yazalım ve İstanbul Türkçesini bütün Türklerin edebi lisani yapalım.”

Adil İzci, Sözcük Eksikliğinden Kaynaklanan Dil Yanlışları, 16(91-92), Ocak-Nisan 2021, s.41.

Tuncer Gülensoy, Türk Dil Kurumu’ndan Yeni Bir Sözlük, 16(91-92), Ocak- Nisan 2021, s.17.

İzci dil yanlışlarının sözcük eksikliğinden kaynaklandığını belirterek şu ifadelere yer vermiştir: “Dil yanlışlıklarının konuşma dilinde olması kötü ama yazı dilinde olması daha da kötü...”

Gülensoy Türk Dil Kurumu’ndan yayımlanan sözlük üzerine incelemeler yapmış ve şu sonuçlara ulaşmıştır “Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanmış olup, eseri baskıdan önce inceleyerek olumlu rapor yazan kişiler Mongolist değillerdir. Ancak olumlu rapor doğrultusunda basılan sözlükte pek çok düzeltilmesi gereken yerler bulunmaktadır.

İsmail Özmel, Şimdi Türkçe Düşünme Zamanı, 16(96), Kasım-Aralık 2021, s.11.

Özmel Türkiye’de eğitim dili olarak Türkçenin tarihçesini incelemiş ve şu sonuca varmıştır: “Türkçenin ayrılmaz parçası olan bütün kelimelerimize, deyimlerimize ve atasözlerimize ve Türk Edebiyatının tamamına sahiplik bilinciyle bunları yazdığımızı belirtmeliyiz.”

Adil İzci, Türkçeye Saygı Yazıları: Yeni İnciler, 17(99), Mayıs-Haziran 2022, s.32.

İzci konuşma dilimizdeki bozukluklara yer vererek dilimizi özenli kullanmamıza yönelik birtakım önerilerde bulunmuştur: “İşletme sahibi, gazetecilerin dükkânına giriş yaptığını söyledi. Niye “giriş yapmak” , “girdiğini” yetmez mi?”

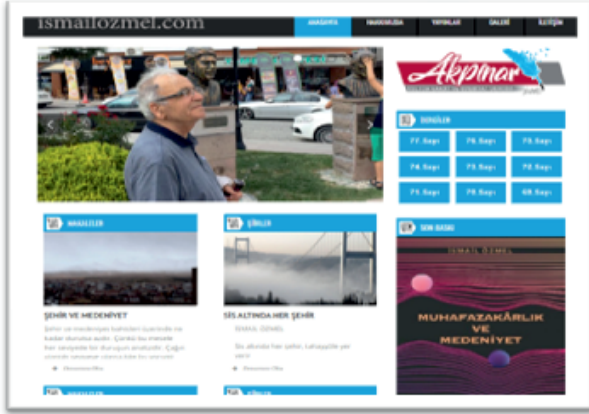
Aynı soydan gelen biz Türk milletinin acımızı, sevincimizi, başarımızı aynı hislerle hissetmek için anlaşılabilmemizi sağlayacak ortak bir dile ihtiyacımız var. Bu yüzden başta Doğu Türkistan olmak üzere baskı kurularak ana dilleri yok edilmeye çalışılan bütün Türk soydaşlarımızla bir olmalıyız.

Alfabe birliğinin sağlanmasıyla kültürel birliğin korunması için aydınlar, etkili, verimli ve kalıcı çözümler üretmelidir ki milleti millet yapan dil unsuru hak ettiği değeri görmelidir. Bağımsızlık aşkıyla yanan Türk topluluklarında dil birliğinin sağlanması için yapılan çalışmalar günümüzde devam etmektedir. Bu ortak alfabe çalışmasının bir an önce tamamlanması ve dil birliğinin sağlanması en büyük temennimizdir.

Diline sahip çıkamayan toplumlar dünyaya başkalarının penceresinden bakmaya muhtaç kalırlar!

BASINDA AKPINAR DERGİSİ

Şükran TEMİZ*

Akpınar Dergisi, yayın hayatına 2006 yılında iki aylık olarak başlamıştır. Dergi, hem avukat hemde şair olan İsmail Özmel önderliğinde varolmuş ve geniş kadrosu ile de gün gün gelişmeye ve güzelleşmeye devam etmiştir. Yazı işleri müdürü olarak Prof. Dr. Nedim Bakırcı titizliğinde devam eden dergi, geniş kültür ve sanat konularını kapsayan her sayıyı nakış gibi işlemiştir. Niğde merkezli neşredilen dergi, Niğde ilinin tarihi yapılarının güzelliklerini sunması yanında edebi zevk meraklılarını da göz ardı etmeden Türk tarihine adını altın harflerle yazdırmış birçok şairin ve sanatçının da yegane eserlerini inceleme metni olarak ele alıp bizlere sunmuştur. Bugün Niğde'nin en prestijli dergilerinden biri olan Akpınar Dergisi, 100. sayısını okurlarına sunmak için hazırlanıyor. Gerek basım hayatında gerekse dijital yayın organlarında hizmet veren Akpınar Dergisi, dünden bugüne köklerini sağlamlaştırarak süregelmiş, bunun yanı sıra uzun soluklu ve nitelikli olmayı da başaramış dergilerin başında yer alıyor.

Türk dili ve Türkçenin kelime yapısı üzerine geniş bilgiler içeren derginin en güzel yanı

hiç şüphesiz anadilimizin sözvarlığının zenginliğini yazılı belgeler olarak gelecek nesillere miras olarak bırakıyor olmasıdır. Edebiyatın zengin malzemelerini; kültür ve sanat malzemeleri ile harmanlamak, Niğde ilinin tarihi mirasları arasında gezinti yapabilmek, görmeden görebilmek, gitmeden hissettirebilmek daha da önemlisi bu birikimleri Türklük şuurunun dinçliği ile sentezlemek sahip olunacak en kıymetli hazinedir. Türklük ebedidir. Türklerin sahip olduğu ebedi malzemeleri derlemek de sanat işidir. Bunların başında da dil ve milli benlik gelmektedir. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün de burada hatıra gelen bir sözünü anmak gerekir ki o da: "Kesin olarak bilinmelidir ki, Türk milletinin dili ve milli benliği bütün hayatında hakim ve esas kalacaktır."

Özellikle kültür, sanat ve edebiyat ekseninde eser incelemesi, şiir, düzyazı gibi alanları kendi bünyesine konu edinmiştir. Aynı zamanda basım hayatının yanı sıra kavrayış alanlarını çoğaltarak dijital alanda; blok yazılarına, tezlere, makalelere, söyleşilere, güvenilir satış sayfalarına ve daha sayılamayacak birçok çalışmaya ve alana misafir olmayı başarmıştır. Bu çalışmanın amacı da derginin hangi alanlarda canlılığını koruduğunu bir düzen içerisinde aktarabilmektir. Bu çalışmada ele alacağımız Akpınar Dergisi'nin yayılım alanları ve bulunduğu coğrafyalara etkisi de hiç şüphesiz olumlu dönütler alacaktır.

Akpınar Dergisi'nin Yer Aldığı Makaleler Verilen makalede, Akpınar Dergisi içerisinde yer alan ve Niğde yöresinin tarihi

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Lisans Öğrencisi.

çalışmalarının ne derece önemli yere sahip olduğunu gösteren bir metin kaleme alınmıştır. Niğde'nin köklü geçmişinden bugüne uzanan, kültür birikimi ile birlikte yoğrulan tarihi miraslarının çalışma eksikliğinden bahsedilirken; aynı zamanda şehir ve tarihi miras açısından son derece önemli olan bu bilgilerin bahsini geçirdiğimiz dergide yer aldığını da yine aynı makale içerisinde görmek mümkündür. "Antik dönemden Selçuklu, Beylikler ve Osmanlıya uzanan sürecin tüm izlerini taşıyan bir Orta Anadolu şehri olan Niğde ve yöresi oldukça eski ve zengin bir geçmişe sahip olmakla birlikte, tam anlamıyla şehir tarihi çalışmaları açısından değerlendirilebilmiş değildir. Niğde ile ilgili şehir tarihi çalışmalarına, Cumhuriyetin ilk yıllarında, Niğde Halkevi ve onun yayın organı Akpınar Dergisi'nderastlanmaktadır" (URL-1).

Dergi, kültür ve edebiyat uğraşlarının yanında, ulaşılması mühim, ayakta kalmayı başaramamış yapıtların bilgilerini de bünyesine almıştır. Aynı zamanda Türk değerlerinin kaynağına inebilmede yardımcı görev üstlenebildiği de görülmektedir. "Albert Gabriel ve İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) Atatürk Kitaplığında bulunan, Niğde ve çevresine ait tarihi fotoğraflar ile Niğde Akpınar Dergisi'nden varlığını öğrendiğimiz Beylerbeyi Türbesi, 1931 yılında yıkılmış, günümüze ulaşamamıştır" (URL-2).

Akpınar Dergisi'nin Yer Aldığı Dergi Ve Blok Yazısı

Akpınar Dergisi, köklü bir yapısı olan İslamcı Dergiler Projesi isimli sosyal dergi sayfasına misafir olmuştur. Dergi hakkında öz bilgi verilerek başlanılan metinde, derginin başlangıç tarihinden, içerikte işlenen konulara kadar değinilmeden geçilmemiştir. Devamında ise; Akpınar Dergisi'nin ele aldığı usta şairlerin isimlerini zikreden özlü bir metin de oluşturulmuştur. Yine aynı metin,

Türkçenin Akpınar Dergisi için ne derece önem arz ettiği ve Prof. Dr. Aziz Sancar'ın övgü ve tebriklerini kabul buyurarak ne derece önemli bir mahiyete sahip olduğunu da gözler önüne sermiştir (URL-3).

Linkedin sayfası, Akpınar Dergisi'nin 78. sayısının ne zaman yayınlanacağını, derginin ilgili sayısının kaç sayfa olduğunu ve bu sayı içerisinde ele alınan yazar ve şairlerin isimlerinin karşılıklarına yazılmış başlıkları kullanarak derli toplu bir çalışma kaleme almıştır. İçerisinde; "Türk bayrağı altındaki efsanevi sohbet ve şair Bahaettin Karakoç", "İsmail Özmel; Ord.Prof.Fuat Köprülü'nün iki seçkin öğrencisi Prof.Dr.Osman Turan ve Prof.Dr.Halil İnalçık" gibi önemli şahsiyetler hakkında yapılan çalışmalar ve düzen içerisinde ihtiva edilen başlıklar da dikkat çekmektedir. Yine yazının sonunda Akpınar Dergisi'nin adres ve telefon bilgileri eklenerek edinmek-okumak veya yazı-şiiir göndermek isteyen kişilere de kolaylık sağlanmıştır (URL-4).

Akpınar Dergisi'nin Yer Aldığı E-Gazeteler

Akpınar Dergisi'nin anıldığı en yaygın ortam e-gazete sayfalarıdır. Şimdiye kadar birçok e-gazeteye konu olan Akpınar Dergisi, farklı yönleri ile ele alınmış ve işlenmiştir. Aynı zamanda dergi hakkında bir tanıtım mahiyeti taşıyan bu uzantılar, dergi için de önem arz etmektedir.

Güncel yazılar, düşünceler yanında derginin görsellerine de yer veren sayfalar hem kendi dijital alanlarına görsel şölen yaşatmış hem de Akpınar Dergisi'nin o sayı içerisinde hangi konuyu ele aldığını edebiyat meraklılarına sunmayı başarmışlardır (URL-5).

Aynı zamanda dergi yalnızca kendi doğduğu şehir olan Niğde ili ile de sınırlı kalmayarak farklı şehirlerin, farklı coğrafyaların da merceği altına girmeyi başarmıştır. Bahsi geçen yazıda bir söyleşiye ver verilmiş ve verilen söyleşinin künyesine kadar buraya eklenerek okuyuculara ulaşım kolaylığı

sağlanmıştır (URL-6).

Niğde'nin kendi bünyesinde oluşturmuş olduğu Borhaber.net sitesi de Akpınar Dergisi'ni kendi bünyesinde yorumlamış ve hatta dergi sahibi İsmail Özmel'e ait olan 48. sayı içerisindeki başyazısına da yer vermiştir. Daha güzel sayılarda buluşma temennisinde bulunarak da ince düşüncede bulunulmuştur (URL-7).

Dergilik sayfasında, İsmail Özmel ile kıymetli bir söyleşi yapılmıştır. Akpınar Dergisi'nin yayın hayatına nasıl başladığı ve o günlerin hikayesi üzerine sorular yöneltilmiştir. Aynı söyleşi içerisinde dergi adının nereden geldiği, hedefleri ve gayesi, bu köklü derginin ayakta tutulması için verilen emeklere kadar farklı tarzlarda sorular yöneltilerilerek cevaplar alınmış, son aşamada da bu soru cevaplar derlenerek güzel bir metin ortaya çıkarılmıştır (URL-8).

Ulukışla Havadis e-gazetesinde İsmail Özmel, Fatma Tan'ın röportaj konuğu olmuş ve sorulan sorulara yanıtlar vermiştir. Avukat, şair ve yazar olan İsmail Özmel ilk aşamada kendisini tanıtmıştır. Daha sonrasında ise kendisine "Niğde'de bilinmesi gereken saz ve söz sanatçıları kimlerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Son olarak Niğde'deki kültürel ve edebi gelişim hakkında yazarımızın kıymetli düşüncelerine de ver verilerek röportaja son verilmiştir (URL-9).

Cumhuriyet e-gazetesinin yayınladığı yazıda özellikle ana dilimiz olan Türkçe, bu dilin gidişatı ve başka dil kökenli kelimeler üzerinde durulmuştur. Kapak resmi olarak da konu ile bağlantılı olan Akpınar Dergisi'nin 71. Sayısı üzerinde yer alan "Türkçenin Dünya Dillerine Etkisi" başlıklı yazı konumlandırılmıştır (URL-10).

Habername Gazetesi, İsmail Özmel ile soru cevap şeklinde bir konuşma gerçekleştirmiştir. İlk etapda, şiirin insan üzerindeki çağrışımları üzerine yorumlama

istenilmiş ve daha çok şiirin incelikleri üzerinde durulmuştur. İsmail Özmel'in şiire başladığı dönem ve onu şiire yönlendiren duygular anlatılar arasındadır. Şiir yazmak için insanın ruhsal olarak yoğun duygu durumunun içerisinde bulunması ve bu duyguları iliklerine kadar hissedebiliyor olması gerekir. Bunu belirli kalıplara koyarak sıfatlandırmak da yanlıştır. Yine burada İsmail Özmel duygularını şu şekillerde ifade etmiştir. "Şiire başladığım lise öğrencilik yıllarında, memleketten ve ailemden uzak olmanın verdiği hüznün ve etkilerle şiirler yazmaya başladım." ifadesi ile duyguların öneminden bahsederken devamında da şiirin hayatın her alanında gerekliliğini vurgulamaktadır. "Şiir duygulu bir milletin duygularını, tutkularını, düşünce ve inançlarını ifadede en önemli bir vasıta olmaya devam ediyor, yani gelenek bozulmadan devam etmektedir. Şiir hayatımızın bir parçası olmaya devam ediyor. Onunla her şeyimizi ifade ediyor, onunla ağlıyor, onunla gülüyor, onunla mutlu oluyoruz" (URL-11).

İhvan Gazetesi, Niğde'den yükselen bir ses olarak anılan Akpınar Dergisi'nin 33. sayısını ele almıştır. İçerisinde birçok fikir ve sanat adamlarımızı okuma ve anlamaya yönelik sözler söyleyerek, bu çalışmaları arı misali çiçek özü toplama işi olarak nitelendirmiştir. İsmail Özmel'in de kıymetli düşüncelerine yer vermeden geçmeyen gazete, dergicilik işinin zorluğuna da değinmiş, burada da kurucusunun edebi yönü yüksek şu cümlesine yer vermiştir: "Her yenilik eskinin eksiklerini tamamlamaktır". Çünkü her yenilik eskinin eksiklerini kapatır ve değerine değer katarak yoluna devam eder. Akpınar Dergisi'nin de bu değer yolunda en yüksek mertebelere geleceği apaçık bir gerçektir (URL-12).

Seyit Burhanettin Akbaş, köşe yazısında Akpınar Dergisi'nin ele aldığı ve 35. sayısını

süslediği, Türk düşünüş edebiyatının en büyük şairlerinden biri olan Yunus Emre'yi konu edinmiştir. Yunus Emre, 700 yıldır gönüllerde taht kurmuş; dillerde yeniden hayat bulmuş kıymetli bir şahsiyettir. Onu anlamak aşkı anlamaktır. Aşkı bulan da Hakk'ı bulandır. Yunus da bu aşk için gidilecek tüm yolların zahmetine razı olmuştur. O, maddi alemin değil asıl olan mana aleminin yolcusu olmuştur. Hakk'ın diyarına ulaşmak için çekilecek her eziyeti, gidilecek her yolu göze almıştır. Gün gelince dönüp içine bakmış ve Hakk'ı da içinde bulmuştur. Edebi malzemelerini dahi arı ve duru bir Türkçe ile bezeyen şair, herkesin anlayıp gönülden hissedebileceği eserler kaleme almıştır. İşte böylesi büyük bir şahsiyeti konu alan Akpınar Dergisi de Yunus Emre'den övgü ile bahsetmiş, köşe yazısına misafir eden Seyit Burhanettin Akbaş da yine aynı düşünceler ile dergi içeriğine ve içerikte yer alan Yunus Emre şiirlerinden bahsetmiştir (URL-13).

Akpınar Dergisi Satış Sayfaları

Akpınar Dergisi, güvenilir satış sayfalarından olan Nadir Kitabevi ve Kitantik Kitabevi gibi satış platformlarında yerini alan ve makul fiyatlardan satışa sunulan edebi bilgi şöleni sıralamasıdır. Sosyal mecraların sunduğu kolaylık ile derginin her sayısını bu platformlarda bulmak mümkündür. Akpınar Dergisi'nin her bir sayısı, genel anlamın dış penceresinden çıktığınızda ve ruhun iç penceresine yöneldiğinizde size başka ufuk diyarında gezinti yaptıran kültürel bir hazinedir (URL-14).

Kaynakça

- URL-1: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tubar/issue/16961/177126> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-2: <https://dergipark.org.tr/en/pub/inciss/issue/57373/812827> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)

- URL-3: <https://katalog.idp.org.tr/dergiler/450/akpinar> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-4: <https://tr.linkedin.com/pulse/ismail-%C3%B6zmel-ve-akpinar-dergisi-kerim-%C3%B6zbekler> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-5: <https://www.dunyabizim.com/havadis/nigdede-akpinar-akmaya-devam-ediyor-h16025.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-6: <https://www.kastamo.nugazetesi.com.tr/nigde-nire-kastamonu-nire/> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-7: <https://www.borhaber.net/kultur-sanat/akpinar-dergisi-yuruyusunu-surduruyor-h11898.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-8: <https://dergilik.blogspot.com/2011/02/akpinar-edebiyat-kultur-sanat-dergisi.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-9: <https://www.ulukislahavadis.com/roportaj/ozmel-nigde-kultur-ve-edebiyatta-sansli-bir-il-h1380.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-10: <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/haftanin-edebiyat-dergisi-nigdeden-akpinar-dergisi-13-yildir-yayimlaniyor-1451262> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-11: <https://www.habername.com/yazi-yazar-ismail-ozmel-ile-soylesi-10059.htm> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-12: <https://ihvanforum.org/konu/akpinar-dergisi.80841/> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-13: <https://burhanettinakbas.blogspot.com/2011/10/akpinar-dergisinin-35-sayisinda-yunus.html> (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 URL-14: https://www.google.com/search?q=Akp%C4%B1nar+dergisi+sat%C4%B1%C5%9F&sxsrf=ALiCzsbYtks7PqOYzJSZ86SEFih_d_uPHQ:1672072493797&source=lnms&tbm=shop&sa=X&ved=2ahUKEwiY7J-425f8AhWqQ_vEDHeEYBB8Q_AUoA3oECAIQBQ&biw=1396&bih=685&dpr=1.38 (Erişim Tarihi: 26.12.2022)
 Not: Akpınar dergisinin birçok sayısı Yeniçağ gazetesinde haber konusu yapılmıştır.

AKPINAR EDEBİYAT DERGİSİ ÜZERİNE İSMAİL ÖZMEL İLE SÖYLEŞİ

Söyleşen: Murat SOYAK

-Akpınar dergisi yayın hayatına nasıl başladı, o günlerin hikâyesini anlatır mısınız?

İnsan ruhunun derinliklerinde iz bırakan bir takım olaylar, anılar ve gözlemler vardır. Seyahatin bir noktasında durup düşünme ihtiyacı duyulur. İşte böyle bir düşünme anında, bir edebiyat dergisi niye çıkarmıyorum diye kendi kendime sordum. Bu duygu öyle köksüz ve aniden ortaya çıkmış bir duygu, bir karar değildi. Biraz eskilere dalınca, hafızam beni, Lise son sınıfta "İbre" adı ile iki arkadaşım ile beraber çıkardığımız duvar gazetesine kadar götürdü. İlk şiirim yayınlandığı Türk Sanatı Dergisi, isim babası olduğum Kemal Ural beyin İstanbul'da çıkardığı "Şule" dergisi ve Niğde'deki "Selçuk" adlı aylık dergi denemesi bir bir gözlerimin önünden geldi geçti. Demek ki şuur altındaki bir birikim Akpınar olarak içime tekrar doğdu.

Bu karar üzerine benim yazıhanede İsmail Özmel, Nedim Bakırcı, İsmail Sarıkaya, Kibar Ayaydın, İbrahim Çoban'la bir toplantı yaptık, isim konusunda benim teklifimi uygun gördüler. Söz dergi kapak başlığı nasıl olsun sorusuna geldi. Niğde Üniversitesi Resim bölümü öğretim üyesi İbrahim Çoban, birkaç çalışma yapayım gelecek toplantıda konuşur kararlaştırırız dedi. Derginin bugünkü başlık yazısı onun eseridir.

Dergi çıkarmak deyince aklıma gerçekleşmiş veya gerçekleşmemiş dergi çıkarma serüvenleri geldi. Bilmem bilir misiniz Ahmet Hamdi Tanpınar bir dergi çıkarmayı düşünmüş, adını bile koymuş "Dünyam". İnci Enginün ve Zeynep Kerman'ın beraber

hazırladıkları "Tanpınar'la Başbaşa" (Dergah yayınları. İstanbul, s:35) adlı eserde. 12 Temmuz 1953'te 'Avrupa kompleksinden' kurtulduğuna göre 'bir mecmua çıkarıp faal yazıya' başlamayı 'tek' ümidi olarak gören Tanpınar ölümünden bir yıl önce bile 'Dünyam' adlı bir dergi çıkarmayı hayal etmektedir: "Gün geçtikçe bir mecmua çıkartmak ihtiyacı beliriyor. Aylık bir mecmua. Her gün bir mevzu üzerinde bir yazı...Kendi fikirlerim, kendi görüşüm, kendi şiirlerim. Adı Dünyam. Bayram ertesi çıkartma şartlarını arayacağım. 32 sayfa.... İhtiyarlamamak ve ölmemek için tutunabileceği tek çare."

Tanpınar'ın çıkarmayı ümit ettiği Dünyam adlı dergi vesilesiyle ulaştığı duygu yoğunluğunu tasavvur ediniz. İhtiyarlamamak ve ölmemek için tutunacak bir dal haline gelen dergi.

Her derginin macerasında böyle tarifsiz duygular, hayaller ve gerçekler vardır. Yahya Kemal'in daveti üzerine evini Büyükkada'ya nakleden Ziya Gökalp çevresinde

toplanan kalem sahipleri ile birlikte bir dergi çıkarmaya karar verirler ve adının ne olması gerektiği sorulunca Yahya Kemal 'Mecmua' teklifinde bulunur ve Ziya Gökalp başına bir "Yeni" kelimesini ilave edelim demesi üzerine derginin adı 'Yeni Mecmua' olur. İlk sayısı 12 Temmuz 1917'de yayınlanır. Zamanın, Fuat Köprülü dâhil, en seçkin yazarlarına ev sahipliği yapmış, konuk etmiş, yazılarını yayınlamış.

Akpınar zamanlama olarak da zamanında doğan dergilerden birisidir. Çok seçkin kalemler yazdı ve yazıyor. Bakınız Ocak-Şubat 2006 dönemi birinci sayıda yazıları olan yazar ve şairlerimiz: (kapaktaki sıra ile) İsmail Özmel, Yard. Doç. Dr. Ercan Alkaya, Prof. Dr. Nevzat Özkan, Dr. Nedim Bakırcı, Doç. Dr. Ali İhsan Kolcu, Yard. Doç. Dr. Muzaffer Akkuş, Yard. Doç. Dr. Ahmet Vehbi Ecer, Dr. Ahmet Büyükkakış, İsmail Sarıkaya, Kibar Ayaydın, Yard. Doç. Dr. Faruk Yılmaz, Murat Soyak, Şiirler: Ahmet Sıvacı, Ali İhsan Kolcu, Ülkü Güven, İsmail Özmel. Şimdi çoğu profesör olan yazarlarımız onları ve diğerlerini saygı ve sevgiyle anıyoruz. İçlerinden kayıplarımız da oldu. Çok kıymetli arkadaşlarım, dostlarım Ahmet Vehbi Ecer ve Muzaffer Akkuş, Rıdvan Çongur, Ayhan İnal, Ağabeyim Hasan Hüseyin Özmel vefat ettiler. Onları saygıyla anıyor, Allah'tan rahmet diliyorum.

İlk iki yıl yardımlaşma gayet iyi gitti, birçok öğretim üyesi dostumuz, yazarımız yazılar, şiirler, hikâyeler ve sayfa düzeni gibi konularda yardımcı oldular. Sonra hayat şartları herkesi asli görevine çekti ama Akpınar şair ve yazar dostların manevi desteği ile yayın hayatını sürdürdü. Bize coşku veren duygular, zaman içinde birer tefekkür kaynağı oldular ve bu havanın ilhamıyla eserler vücut buldu. Edebiyat, biraz da, varlığını hissetme ve hissettirme sanatı değil mi?

-Dergiye 'Akpınar' isminin verilmesi nasıl gerçekleşti yahut neden 'Akpınar'?

Biz toplum olarak muhafazakar düşünceyi ön planda tuttuğumuzu söyleriz ama günlük hayatımızda uymayız, hatta düşünmek fiilinin ne anlama geldiği bile sözde kalır. Muhafazakâr düşünce, geliştirici iyi gidişlerin,

iyi hareketlerin, birleştirici ve bütünleştirici kazanımların devamı anlamındadır. Devamlılık kavramı biraz bize yabancıdır. Tek istisnası devlet kurmaktaki ve yaşatmaktaki maharetimiz. Sanırım bu tezime katılırsınız.

İkinci handikabımız, bütün hataları ve yanlış düşünceleri başkaları, bizim dışımızdakiler yapar, söyler ama biz ve bizim çevremiz hata yapmaz. Mavi göğün altında ne kadar gerçek varsa onu biz biliriz ama bizden başkaları asla bilemez. Böyle bir kısır döngü fikir hayatımızı uzun zaman işgal etmiştir. Ama şimdi ufuklar daha aydınlık olmalıdır diyorum. Fikir ve kültür hayatımız adı konmuş veya konmamış bir takım varsayımlarla doludur. Bir denememde, konuştuklarımızın %40'ı yanlış veya mesnetsiz, %20'si gerçek dışı, geriye %40 kalıyor, demiştim. Uzun yorumlara ihtiyaç gösteren bir paragraf açtık, bir başka vesile ile bu noktalara tekrar dönelim ne dersiniz?

1934-1941 yılları arasında Niğde'de Akpınar adlı bir dergi; birleşik sayılarla birlikte; 61 sayı ve her sayı 16 sayfa olarak yayınlanmıştır. Şimdi eski Niğde ile ilgili yapılan çalışmaların tek yazılı kaynağının bu dergi olduğunu çokları bilmez. Bu ismin dergi adı olarak yaşatılmasının; münderecatını yakından bilen bir kişi olarak; bir mahzuru olamazdı. Kaldı ki Akpınar Niğde'nin güzel bir yaylasının adıdır. Yer ismi olması da bana cazip geldi. Toplantıda verdiğim izahlar tasvip gördü ve Akpınar'da karar kıldık. İyi yaptığımızı şimdi daha iyi anlıyorum. Kaldı ki Akpınar; duru ve aydınlık pınar sularını hatırlatması bakımından da, besleyici ve büyütücü anlamların odağı olan; güzel bir kelimedir, güzel bir isimdir.

- 'Akpınar' dergisinin hedefleri, gayesi hakkında konuşalım isterseniz. 'Akpınar' niçin var?

Akpınar Türk diline ve edebiyatına, düşünce dünyamıza hizmet için vardır. Harid Fedai "Akpınar, Anadolu'nun atar damarıdır, (22.08.2009) diye yazdı. Nazım Hikmet Polat " "Ulviyet daima zor olandadır ve onu talep edenler de her zaman pek az sayıda ama daima bulunacaktır. Başka söze ne hacet örneği elinizde!" diyerek Akpınar'ın 4. sayısında

Akpınar'a emeği geçenleri yüreklendiriyordu.

Harid Fedai'nin veciz deyişi ile "Akpınar Anadolu'nun atar damarıdır" ve ayırım yapmadan, bütün Türkiye'yi kucaklamaktadır. Gönderilen yazılara ve şiirlere fikir ve duygu kaynağı olarak bakar, ayırım yapmaz ve yeni isimlerin talimghahıdır. Çok yazar ve şair dergimizle Türk edebiyatına eserleriyle katkı sunmaya başladı.

Hayatının önemli bir bölümünü okuyarak, düşünerek ve yazarak geçiren bir insan için; bir dergi yayınlamak; büyük bir imkân demektir. Şiirlerini ve düşüncelerini okuyucu ile paylaşmak, ne büyük bir mutluluk. Buna ilaveten, diğer kalem sahiplerinin de şiir ve yazılarını okuyucuya ulaştırmak; genç kabiliyetlerin ellerinden tutmak, eserlerini yayınlamak; elbette güzel bir hizmettir.

Kısaca söylemek gerekirse Akpınar bir ihtiyaçtan doğmuştur ve işlevini de yerine getirmeye devam ediyor.

-Türkiye'de son dönemde edebiyat, kültür, sanat dergileri çoğaldı. Bu sevindirici bir gelişme. 'Akpınar' dergisinin geçen zaman içinde gerçekleştirdiği işler, çalışmalar nelerdir?

Dergi, "dermek" fiilinden kopup gelen bir isimdir. Edebiyat mahsullerinin; dergi çerçevesine sığacak kadarını; derleyip bugünün ve yarının okuyucularına, araştırmacılarına ulaştırmak, güzel bir hayaldir ama gerçeğe yakın bir hayaldir. Bunun yanında yazmak hevesi ve gayreti içinde olan yazar ve şair adaylarının eserlerini yayınlamak; edebiyatımıza yeni isimleri kazandırmak Akpınar'ın bir görev olarak kabul ettiği; önemli bulduğu konulardır.

Akpınar yayınladığı yazılar, şiirler ve denemelerle; dilimiz ve edebiyatımızın güzelliklerini; günlük konuşma konuları haline getirmeye çalıştığını söyleyebilirim. Şehir, kültür ve medeniyet konularındaki yorumlarla okuyucunun dikkatlerini bu noktalara çekmiş ve bize güç veren iltifatlar ve destekler bu konuları yazmaya devam etmemizi sağlamıştır.

Kendi kendime soruyorum, okuyucu Akpınar'ı eline alınca okumaya değer kaç yazı,

kaç şiir bulabilmektedir? Bize gelen dergilerden bir kısmını incelerken kendi kendime aynı soruyu tekrarlıyorum. Bu dergide okunmaya değer, dikkatleri üzerine çeken kaç yazı vardır? Bilinen bir konu olsa bile, ona yeni bir bakış, yeni bir yorum getirebilmiş kaç şiir, kaç yazı vardır? Böyle bir konuda, isabetli bir yorumda, bir beyanda bulunmak için birçok yazının dikkatle okunması gerekir. Bu dikkatlerin boşa gitmemesi için de bir tenkit yazısına vücut vermelidir diye düşünüyorum. Edebiyatımızın ve dergiciliğimizin en büyük ihtiyacı objektif bir değerlendirmeden, objektif bir münekkitten yoksun bulunmasıdır. Ben dergicilik yönünden bazı noktalara dikkatleri çekerek, tenkidin küçük bir örneğini vermek istiyorum.

Yeni dönemin dergilerinden bir kısmı sadece Türkiye'yi değil bütün insanlığı şekillendirmeye çalışıyor gibi yazılar kaleme alıyor. O kadar ütöpik hayallere takılıyor ki, bir dergi, beş on yazı ile bütün bunları nasıl gerçekleştirecek diye ister istemez insan düşünüyor. Bir kısmı da yeni bir medeniyetten bahsediyor, yepyeni bir medeniyet kuracakmış, olamaz mı? Niye olmasın?... Böyle bir medeniyet tasavvurunun zemininde medeniyet kavramının onlarca yorumuna ve bu konuların şekillenmesine imkân verecek bir kazanıma ihtiyaç vardır. Bütün bunlar 20-30 yıllık araştırma ve birikimlere ihtiyaç duyuran konular. Elbette insanların hayale de ihtiyaçları vardır ama bu hayalin dayandığı bir kültür zemini olması gerekir. Bu zemin kültür ve bilgi zemini ve hepsini üzerinde yaşatan vatan zemininin kavranması ve hiçbir hayalde unutulmaması gereken temel bir unsurdur. Adamlar sanki bir vatanda yaşamıyorlar ve vatanın maruz kaldığı zorluklardan habersiz, toplumun mevcut durumu ve problemlerini görmezden gelerek hayale dalmak, ne kadar isabetli bir davranıştır? Düşünülecek, konuşulacak, araştırılacak birçok kültür, dil ve edebiyat meselemiz, şiddete yönelen bir kısım toplumun çözüm isteyen sosyal meseleleri ortada dururken bütün dünyaya nizam vermeye kalkmak ne derece isabetli bir tercihtir.

Mesela “biz aykırıyız” “edebiyatla haylazlığımızı tatmin ediyoruz” diyor bir muhterem yazar. Aykırı olmak mevcutların hiçbirini tatminkâr bir seviyede ve noktada değil, biz hepsine karşıyız ve hepsini biz düzeltiriz gibi bir anlamı bu ifadeden çıkarmak mümkün gibi geliyor bana. Düzeltemedikten, doğru olanı ve güzel olanı gösteremedikten sonra, aykırı olmak ne anlama gelir bilemiyorum?

Tabii ki herkes düşüncelerini rahatlıkla ifade edecektir. Ama mademki bir zaman dolduruluyor ve zihni faaliyette bulunuluyor, emek veriliyor, bütün bunların bir semeresi olmalı, söylediği, işaret ettiği bir aydınlık nokta bulunmalı diye düşünüyorum.

17. Yılın sonuna yaklaşırken, 99 sayı yayımlandı. İlk sayımız 68 sayfadır. Diğerler sayılar 44 sayfa olarak yayınlandı. Toplam $98 \times 44 = 4312 + 68 = 4380$ sayfa tutan bir eser ortaya çıktı.

Her sayıda ortalama 15-20 yazar ve şairin eserini var sayarsak siz hesap ediniz ne kadar düşünceyi ve güzelliği sayılara yerleştirmişiz. Bugün ve yarınlarda bu yazılar okunacak ve bazıları yeni yazıların ve yeni yorumların, yeni eserlerin konusu olacak. Akpınar böyle bir güzelliğin adıdır.

-‘Akpınar’ dergisine emek veren, gönül veren edipler hakkında konuşalım. ‘Akpınar’ın akışı için, derginin yaşaması için kimler emek verdi?

Dergide yazı ve şiirleri yayınlanan bütün kıymetli yazar ve şairlerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyor hepsine teşekkür ediyorum. Akpınar’ın 99. Sayısında yazıları yayımlanan yazarlarımız: Prof. Dr. İnci Enginün, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Nur Özmel, Prof. Dr. Nevzat Özkan, İsmail Özmel, Adil İzci, Dr. Mehmet Yardımcı, Halide Şeyma Kuzgun.

Şiirleri yayımlanan şairlerimiz: Hasan Hüseyin Özmel, İsmail Özmel, Mehmet Baş, M. Nihat Malkoç, Nihat Kaçoğlu, Cemal Karsavran, Hakan Suna, İsmail Emre Özer, Vedat Yarışan.

Geniş bir şair ve yazar kadrosu dergimizi yazıları ve şiirleriyle süslemişlerdir. Akpınar bu geniş kesimin yazı ve şiirleriyle, hikâye ve tahlilleriyle yayın hayatına devam ediyor. Dergi işi zaman alan, devamlı

ilgilenilmesi gereken bir yayın türüdür. Her yayın türünün bir tutkunu vardır, kervan onunla beraber düzülür. Akpınar’ın hayatında, sahibi İsmail Özmel, ilk 24 sayıda Nedim Bakırcı’nın genel yayın yönetiminde, 25. Sayıdan sonra da hem sahibi hem de genel yayın yönetmeni olarak bu şerefli görev İsmail Özmel’e düştü, zevkle ve yüksünmeden yola devam ediyoruz. İnci Enginün, Saim Sakaoğlu, Nur Özmel, Nedim Bakırcı, Murat Soyak, Adil İzci, Mehmet Baş’a ve yakın ilgilerini gördüğüm diğer yazar ve şair dostlara da teşekkür ediyorum.

-‘Akpınar’ Niğde’de bütün zorluklara karşın 2006 yılından bu yana yayını sürdüren bir edebiyat, kültür, sanat dergisi. Dergi yayıncılığı hakkında yaşanan sorunlar, zorluklar ve çözüm önerileri hakkında neler söylersiniz?

Anadolu’da dergi çıkarmak; bir anlamda çileye razı olmaktır. Ama sıkıntı çekmeden, gayret göstermeden mutluluğa ulaşmak da mümkün değildir. Gönüllü olarak bu yola çıktığımıza göre her türlü naza ve serüvene gülerek mukabele etmek durumundayız. Bu sergi bizim. Edebiyat pazarına çıkmışız. Elbette bazı zorluklar olacaktır. Cahit Sıtkı Tarancı vari diyorum ki, hepsi kabulümüz tek gün eksilmesin penceremizden. Yayınımız devam etsin yeter.

Tiyatrolar, filmler ve diğer sanat etkinliklerinin desteklenmesi gibi dergiler de desteklenebilir. Bunu devlet veya özel teşebbüs, sivil toplum kuruluşları yapabilir. Ama günümüz şartlarında böyle bir desteğin olacağına ihtimal vermiyorum. Dergi maliyetleri kağıt ve baskı fiyatları öylece yükselip gitmektedir. Biz de yağımızla kavrulmaya çalışıyoruz.

Zorluklarla mücadele, çalışmalara özenilecek bir anlam kazandırmaktadır.

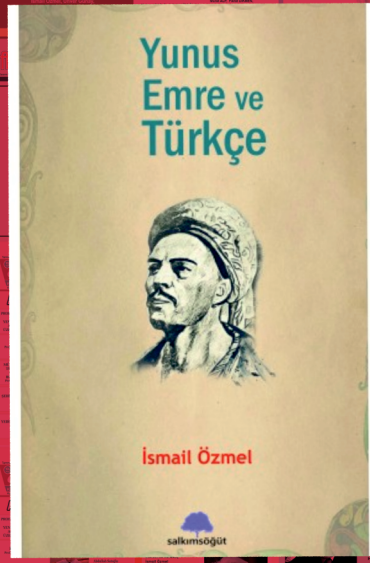
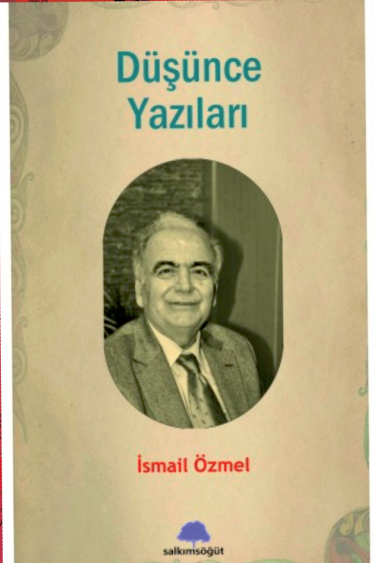
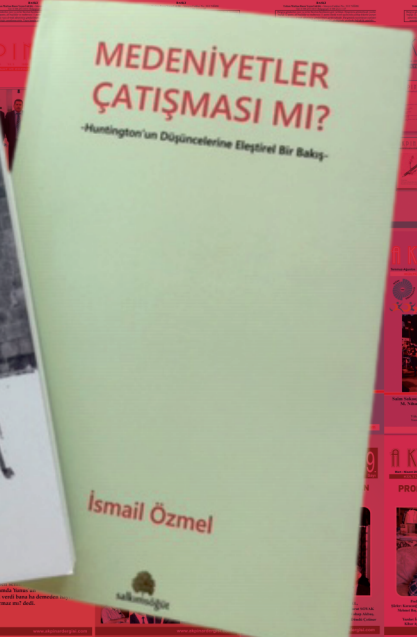
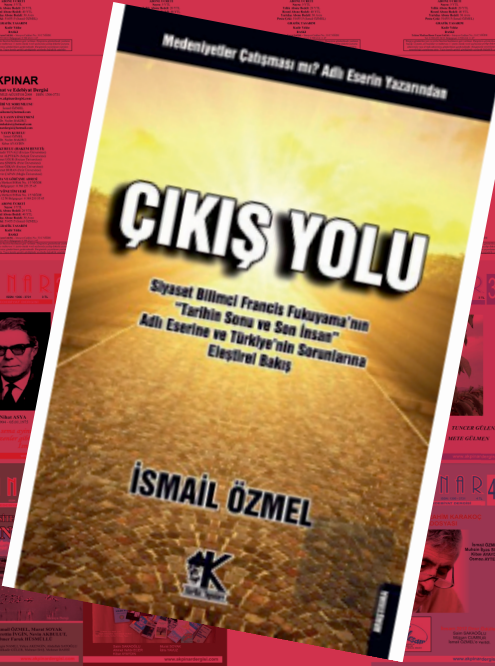
Sağlık ve yazarlarımızın ve şairlerimizin teveccühü ve vefalı okurlarımızın destekleri bizi mutlu etmektedir.

-‘Akpınar’ dergisinin ömrü uzun ve bereketli olsun. Bu söyleşi için teşekkür ederim.

Ben de size teşekkür ederim.

YENİ ESERLERİMİZ

100.SAYI 30 TL
AKPINAR : Yeni Çarşı İş Merkezi
B / Blok • NİĞDE

9 771306 373006